

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI**

**2023 YILI
PERFORMANS PROGRAMI**

**STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
Ocak 2023, Ankara**

“Gerek tarım ve gerek ülkenin zenginlik ve genel sağlığı bakımından önemi gerçek olan ormanlarımızı da çağdaş önlemlerle iyi durumda bulundurmak, genişletmek ve en yüksek faydayı sağlamak, temel ilkelerimizden biridir.”

H. Atatürk

İÇİNDEKİLER

BAKANIN MESAJI.....	1
TABLO VE GRAFİKLER.....	2
KISALTMALAR LİSTESİ.....	3
I. GENEL BİLGİLER.....	4
A. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	5
B. TEŞKİLAT YAPISI.....	12
C. FİZİKSEL KAYNAKLAR.....	15
D. İNSAN KAYNAKLARI.....	21
E. DİĞER HUSUSLAR.....	23
II. PERFORMANS BİLGİLERİ.....	24
A. TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER.....	25
B. MİSYON, VİZYON, AMAÇ VE HEDEFLER.....	34
C. ALT PROGRAM HEDEFLERİ VE STRATEJİK PLAN İLİŞKİSİ.....	37
D. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ.....	39
E. FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU.....	93
F. FAALİYETLER DÜZEYİNDE TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ.....	135
G. EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ.....	138
H. FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİ.....	139
İ. PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN İZLENMESİNDEN SORUMLU BİRİMLER.....	142

BAKANIN MESAJI

İklim değişikliği, nüfus artışı, jeopolitik riskler, salgın hastalıklar, çevre ve doğanın aşırı tahribatı gibi etkenler, tarım ve orman sektörünün yeni bir yaklaşımla geleceğe hazırlanmasını zorunlu kılmaktadır. Günümüzde yaşanan küresel ölçekteki bu olaylar ve bölgemizdeki jeopolitik gelişmeler nedeni ile tarımın ve gıdanın stratejik önemi her geçen gün artmaktadır.

Toprağın, suyun ve çevrenin kıymetinin daha iyi anlaşıldığı “Türkiye Yüzyılı” arifesinde Yeni Tarım ve Orman Vizyonu’muz “Sen Üret Yeter” mottosudur. Bu kapsamda, üretimin iç ve dış talep doğrultusunda şekillendirilmesi, kaynakların korunması ve geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, gıda güvenilirliği ve güvenliğinin sağlanması,

üretici örgütlerinin geliştirilmesi, tarımsal piyasaların güçlendirilmesi, kırsal kalkınmanın sağlanması ve tarım sektörü refahının yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Çevreye duyarlı, kaynakları etkin kullanan, gençlerin ve kadınların üretime katılımını önceleyen, kalite ve verimlilik odaklı, yalın bir destekleme modeli uygulanacaktır. Gıda arz güvenliğinin sigortası olan küçük aile işletmeciliğine desteğimiz artırılarak, jeotermal kaynaklarımızın yanı sıra, rüzgâr, güneş ve biyokütle gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının da kullanılacağı projelerle, Kent Tarımı uygulamaları yaygınlaştırılacaktır.

Meraların ıslahı, korunması ve kullanımına ilişkin yeni yaklaşımlar geliştirilecek, üretim yapılmayan arazilerin de üretime kazandırılması sağlanacaktır.

Yerli ve milli unsurlarla tarımda dijitalleşmeyi hayata geçirmeye devam ederken üreticilerimiz iş ve işlemlerini ‘TARIMCEBİMDE’ mobil uygulamasıyla gerçekleştirmektedir.

Sürdürülebilir orman yönetimi çerçevesinde, ormanlarımızı koruyup, geliştirirken “Milli Su Politikasıyla” da su kaynaklarımızın korunması, geliştirilmesi ve yönetilmesi sağlanacak, suya göre tarım yapılarak sulama verimliliği artacaktır.

Bu hedefler doğrultusunda kaynakların en yüksek faydayı sağlayacak programlara ve projelere tahsis edilmesini amaçlayan Program Bütçe Sistemine uygun olarak başta 11. Kalkınma Planı olmak üzere üst politika belgeleri ve Bakanlığımız Stratejik Planı amaç ve hedefleriyle uyumlu hazırlanan Bakanlığımız 2023 yılı Performans Programının ülkemize ve kamuoyuna hayırlı olmasını diler, emeği geçen çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Prof. Dr. Vahit KİRİŞÇİ
Tarım ve Orman Bakanı

TABLO VE GRAFİKLER

Tablo 1. Tarım ve Orman Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Organizasyon Şeması -----	14
Tablo 2.Sosyal Tesis Durumu -----	15
Tablo 3. Araç Durumu -----	15
Tablo 4.Personelin Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı -----	21
Tablo 5.Personelin İstihdam Türlerine Göre Dağılımı -----	21
Tablo 6.Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı -----	21
Tablo 7.Personelin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı -----	22
Tablo 8.Yıllar İtibariyle Bakanlık Bütçesi -----	23
Tablo 9.Yıllara Göre Tarımsal Desteklemeler -----	23

KISALTMALAR LİSTESİ

Ar-Ge	Araştırma - Geliştirme
BSGM	Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü
BÜGEM	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
CITES	Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme
DKMP	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
EYD	Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
GGBS	Gıda Güvenliğı Bilgi Sistemi
GKGM	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
GSYH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HAYGEM	Hayvancılık Genel Müdürlüğü
KKYDP	Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
METT	Korunan Alanların Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
SYGM	Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
ŞDB	Şeker Dairesi Başkanlığı
TADB	Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı
TAGEM	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
TBS	Tarım Bilgi Sistemi
TDİOSB	Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
TRGM	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
TURKVET	Hayvan Kayıt Sistemi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UBENİS	Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi

I. GENEL BİLGİLER

A. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Tarım ve Orman Bakanlığı, 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında aşağıda yer alan görevleri yerine getirmektedir.

- Güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak, bu amaçla politikalar oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmak ve uygulamayı denetlemek,
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve pazarlama ile ilgili süreçlerin her aşamasındaki izlenebilirliğine yönelik esasları belirlemek,
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten işyerlerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve kayıt esaslarını belirlemek, bunların izin ve kayıt işlemlerini yapmak, bu işyerlerini gıda siciline kaydetmek, üretim ve satış yerlerinin kontrol ve denetimlerini yapmak veya yaptırmak,
- Gıda, gıda katkı maddeleri ve yemler ile gıdyla temasta bulunan madde ve malzemelerin giriş ve çıkış gümrük kapılarını, ilgili kurumların görüşlerini alarak tespit ve ilan etmek; veteriner sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek,
- Yem ve yem katkı maddelerinin tescili, satışı ve denetimi ile ilgili esasları belirlemek ve denetlemek,
- Yem ve yem katkı maddelerinin üretimini ve satışını yapan işletmelerin onay verme esaslarını belirlemek ve onay verme işlemlerini yapmak,
- Hayvan kimlik sistemini kurmak ve hayvan hareketlerini kontrol etmek,
- Canlı hayvan, bitki, hayvansal ve bitkisel ürünler ile gıda ve yemin dış ticareti ile ilgili sağlık şartlarını belirlemek, sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek ve yürütmek,
- Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını korumak amacıyla tedbirler almak,
- Hayvan refahını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak,
- Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesine yönelik esasları belirlemek ve bunları denetlemek,
- Hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasına ilişkin kontrol ve takip işlemlerini yapmak ve buna ilişkin esasları belirlemek,
- Hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek ve buna ilişkin esasları belirlemek,
- Hayvan sağlığında kullanılan tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin imal, satış, taşıma ve muhafaza şartlarını tespit ve ilan etmek,
- Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi hizmetleri ile ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile hayvan satış, kesim ve eğitim yerleri ve barınaklara ilişkin esasları belirlemek,
- Bitki sağlığını korumak, bitki hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek ve buna ilişkin esasları belirlemek,
- Bitki pasaport sistemini kurmak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol etmek, bitkisel korumada kullanılan ürünlerin norm ve özellikleri ile onay verilmesine ilişkin esasları belirlemek, onay verme ve kontrol işlemlerini yapmak,

- Bitki ve hayvan sağlığı ile gıda ve yem güvenliğini sağlamak amacıyla risk yönetimi esaslarını belirlemek, risk değerlendirmesi yapmak ve risk iletişimini sağlamak,
- Hayvan ve bitki sağlığının korunması ile gıda ve yem kontrolünde görevlendirilecek personelin niteliklerini, çalışma usul ve esaslarını belirlemek,
- Bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırmak,
- Bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunu ve standartlarını belirlemek ve denetlemek,
- Bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek,
- İnsan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekilleri belirlemek, bunları desteklemek, yaygınlaştırmak ve görev alanına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesine yönelik ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak,
- Çayır, mera, yaylaklar ve kışlakların ıslah ve muhafazasını sağlamak, korumak ve gerekli tedbirleri almak,
- Bitkisel üretim ile ilgili bilgi sistemlerini kurmak ve kullanılmasını sağlamak,
- Tarım havzalarının faaliyet ve işleyişi ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- Hayvancılığı geliştirmek, teşvik etmek ve teşvik esaslarını belirlemek,
- Hayvansal üretim girdileri ile hayvancılık işletmelerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve onay esaslarını belirlemek, izin ve her türlü onay işlemlerini yürütmek,
- Yüksek vasıflı hayvan ırklarını yaygınlaştırmak,
- Hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve bunları denetlemek,
- Hayvansal üretimin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak,
- Hayvansal üretim ve geliştirme projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak,
- Hayvan ıslah programları uygulamak ve uygulatmak,
- Damızlık hayvan ithalat ve ihracatında teknik kriterleri belirlemek ve yürütmek,
- Hayvancılıkla ilgili bilgi sistemi oluşturmak,
- Hayvansal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak,
- Denizlerde ve iç sularda sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği ile avcılığının esaslarını belirlemek ve bunları teşvik etmek,
- Balıkçı barınakları ve balıkçılık altyapı tesisleri kurulması, işletilmesi ve denetlenmesine ilişkin usûl ve esasları belirlemek ve denetimini yapmak,
- Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirlemek ve bu alanları zararlardan koruyacak tedbirleri almak,
- İthal ve ihraç edilecek balıkçılık ve su ürünleri ile girdilerine ilişkin esasları belirlemek,
- Balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, kontrol ve denetimleri yapmak ve yaptırmak,

- Balıkçılık ve su ürünleri üretiminin ve verimliliğin artırılması için gerekli girdilerin tedarikine ilişkin tedbirleri almak,
- Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun istihsal sahalarına ilişkin esasları belirlemek, istihsal vasıtalarının asgari vasıf ve şartlarını, kiralama ve kullanılma esaslarını belirlemek,
- Balıkçılık ve su ürünleri üretim, geliştirme ve araştırma projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak
- Balıkçılık ve su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliği ile ilgili bilgi sistemi oluşturmak,
- Rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması, fiziki potansiyelin, çevre ve arazinin geliştirilmesi, kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması için programlar hazırlamak, uygulamak ve izlemek,
- Tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmak, kontrol etmek ve ödemeler arasındaki uyumu sağlamak,
- Üreticilerin bilgi düzeyini yükseltmek; kooperatif, birlik ve diğer üretici örgütlerinin kurulmasına izin vermek; kooperatif, birlik, oda, üretici örgütleri ve bunların iştiraklerini denetlemek, desteklemek; bunların eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olarak sonuçlandırılması için gerekli tedbirleri almak,
- Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş esaslarını belirlemek; arazi, toprak, su kaynakları ile ilgili analizleri ve toprak, arazi ve su sınıflandırması yapmak,
- Arazi edindirme işlemlerini yapmak, tarımsal arazilerin parçalanmasını önlemek,
- Tarımsal mekanizasyon konusunda politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, plan ve projeler hazırlamak ve uygulamaya aktarılmasını sağlamak, tarımsal mekanizasyon düzeyinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- Çiftlik muhasebe veri ağını kurmak ve işletmek,
- Tarımsal verileri toplamak ve istatistikleri oluşturmak,
- Entegre idare ve kontrol sistemini işletmek,
- Tarımsal sulamada verimliliği arttırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak, toprak kaynaklarını korumak,
- Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre kirliliği, kuraklık, çölleşme ve benzeri sebeplerden kaynaklanan tarımsal afetler ve tarım sigortası ile ilgili hizmetleri yürütmek, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatında yer alan esaslar çerçevesinde yardım yapmak,
- El sanatlarını geliştirmek,
- Tarımsal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak,
- Avrupa Birliği kaynakları ve diğer uluslararası kaynaklarla yürütülen kırsal kalkınma programlarına ilişkin koordinasyonu sağlamak,
- 3.7.2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile verilen görevleri yapmak,
- 4.5.2007 tarihli ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan İzleme Komitesinin sekretarya işlemlerini yürütmek,
- Tarım sektörüne ve kırsal kesimlere verilecek desteklere ilişkin çalışmalar yapmak, teklifte bulunmak,
- Ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek amacıyla çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak,

- Çeşit ve ırk geliştirmek, tescil ettirmek ve bunların nüve materyallerini üretmek,
- Yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve bunların yararının paylaşımını sağlamak; yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmalarını yapmak,
- Tarımsal ürün piyasalarındaki ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemek, Bakanlığın görev alanına giren konularda araştırmalar yapmak ve yaptırmak,
- Toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı amacıyla araştırmalar yapmak,
- Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek,
- Hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruma ilaçları hakkında ve bunların bileşimine giren etkili ve yardımcı maddeler konusunda araştırmalar yapmak,
- Denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek,
- Gıda, yem ve mekanizasyon konusunda araştırmalar yapmak,
- Ulusal ve uluslararası alanda Ar-Ge faaliyetleri yürütmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemek,
- Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları ve sulak alanların tespiti, bunlardan Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tescil edilenlerin korunması, geliştirilmesi, tanıtılması, yönetilmesi, işletilmesi ve işlettilmesi ile ilgili işleri yürütmek ve denetlemek,
- 9.8.1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu ile verilen görevleri yürütmek,
- Yaban hayatı ve kara av kaynakları ile orman içi su kaynakları, dere, göl, gölet ve sulak alanların ve hassas bölgelerin korunması, geliştirilmesi, kara avcılığının düzenlenmesi, av kaynaklarının işletilmesi ve kontrolü ile ilgili her türlü etüt, envanter, planlama, projelendirme, uygulama ve izlemeye ilişkin iş ve işlemleri yapmak veya yaptırmak, bu hizmetlerle ilgili tesisleri kurmak veya kurdurmak,
- Kara avcılığını düzenleyen mevzuat ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Uluslararası koruma sözleşmeleri ile belirlenen yörelerdeki koruma ve kullanma esaslarını belirlemek,
- Uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınan bitki ve hayvan türleri ile alanların korunması konusunda tedbirler almak, ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- Hayvanların korunmasına yönelik çalışmaları, ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde yapmak, yaptırmak, bu konuda yürütülen faaliyetleri desteklemek, denetlemek veya denetlenmesini sağlamak,
- Görev alanıyla ilgili olarak bitki ve hayvan türü genetik kaynaklarının muhafazası ve iyileştirilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Orman ve orman rejimine tabi yerlerde tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları ile sulak alanların ve benzeri koruma alanlarının tescil ve ilanını yapmak,
- Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,
- Su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla havza bazında nehir havza yönetim planları hazırlamak, hazırlatmak, bütüncül nehir havzaları yönetimi ile ilgili mevzuat çalışmalarını yürütmek,

- Su kaynaklarının korunması ve yönetimi ile ilgili uluslararası sözleşmeler ve diğer mevzuattan kaynaklanan süreçleri takip etmek, sınır aşan ve sınır oluşturan sulara ilişkin işleri ilgili kurumlarla işbirliği içinde yürütmek,
- Ulusal su veri tabanı oluşturmak,
- Su kirliliği açısından hassas alanları ve nitrate duyarlı hassas alanları tespit etmek ve izlemek,
- İçme ve kullanma suyu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını, normlarını ve kriterlerini belirlemek, projeleri onaylamaya yetkili kurum ve kuruluşları tespit etmek, tesisleri işletecek elemanların eğitimlerini temin etmek, sertifikalarını vermek,
- İklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi ile ilgili çalışmalar yapmak,
- Havza bazında kirliliğin önlenmesi ile ilgili tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, değerlendirmek, güncellemek ve uygulamaların takibini yapmak,
- Yer üstü ve yer altı sularının kalite ve miktarının korunmasına yönelik hedef, ilke ve alıcı ortam standartlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, su kalitesini izlemek veya izletmek,
- Taşkınlarla ilgili strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve ilgili mevzuatı ve taşkın yönetim planlarını hazırlamak,
- Nehir havza yönetim planlarına uygun olarak sektörel bazda su kaynaklarının tahsislerine ilişkin gerekli koordinasyonu yapmak,
- Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren, Avrupa Birliği ile ilgili konularda; müzakerelere ilişkin hazırlıkları yapmak, toplantılara katılmak, Avrupa Birliği-Türkiye ortaklık organlarında alınan kararlarla ilgili olarak uyum ve uygulama çalışmalarını yürütmek, Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu sağlamak,
- Bakanlığın yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar ile ilişkilerini yürütmek, koordinasyonu sağlamak, ikili ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik işbirliği anlaşmaları ile bölgesel işbirliği anlaşmaları ve protokollerinin hazırlanmasına yardımcı olmak,
- Bakanlığın Avrupa Birliği, diğer yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasını, koordinasyonunu, yürütülmesini ve kontrolünü sağlamak,
- Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren dış ilişkilerle ilgili konularda protokol faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,
- Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren dış ilişkilerle ilgili konularda kongre, konferans ve toplantılar düzenlemek veya düzenlenmesini sağlamak, Bakanlıkça düzenlenecek uluslararası organizasyonları koordine etmek,
- Bakanlığın personel politikası ve planlaması ile personel sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak,
- Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemleri ile personel eğitim faaliyetlerini yürütmek,
- Bakanlık merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatları ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar ile ilgili mevzuatla Bakanlığa denetim yetkisi verilen diğer kuruluşlarının her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak soruşturma, inceleme, ön inceleme ve denetim işlerini yürütmek,
- Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek üzere gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakanına sunmak,

- 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesi, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak,
- 3.1.2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunla Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- 8.6.1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirto İçkiler İnhisarı Kanunu ile Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- 7.11.1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun ile Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- 4.4.2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununda Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak,
- Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,
- Bakanlığın genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda görsel, işitsel ve yazılı dokümanların basım ve yayımını yapmak veya yaptırmak,
- Eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak, bu konulara ilişkin arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek,
- Bakanlığın görev alanına giren konularda personel eğitimi hariç eğitim faaliyetini yapmak veya yaptırmak,
- Bakanlığın görev alanına giren alanlarda yapılacak yayınlar hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- Çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek,
- Bakanlığın hedef ve politikaları doğrultusunda iş modelleri ve yürütülen iş süreçlerine uygun olarak bilişim hedeflerini belirleyerek tasarlamak ve yayımlamak, iş planlarını, mali planları ve kaynak planlarını hazırlamak, bu hususlarda gerekli bilişim standartlarını tespit etmek,
- Bilişim çözümlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için Bakanlıkça belirlenen eylem planlarında yer alan bilgi teknolojileri ile ilgili stratejilerin Bakanlık teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar nezdinde koordine ederek uygulanmasını sağlamak ve mevzuat oluşturma çalışmalarına katılmak,
- Bakanlık hizmetlerine ilişkin veri ve bilgi akışını içeren her türden bilgi sistemleri ve projelerini yapmak ve yaptırmak, ulusal ve uluslararası kapsamda, sistemler arası çevrimiçi ve çevrimdışı veri akışını, paylaşımını ve koordinasyonu sağlamak ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- Bakanlığın bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme ve siber güvenliği sağlamak, güvenlik politikaları geliştirmek, güvenlik katmanları oluşturmak,
- Bilişim çözümlerinin gerektirdiği lojistik, idari ve teknik desteği sağlamak,
- Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak,

- Bakanlık mekânsal veri altyapısının oluşturulması, geliştirilmesi ve işlenmesi ile Bakanlığın ihtiyaç duyacağı her türlü verinin iletilmesi ve temin edilmesi konularında çalışmalar yürütmek,
- Bakanlık konularına ait bilgi sistemleri ve teknolojileri, yapay zekâ, büyük veri alanlarında uluslararası gelişmeleri izlemek, ülke uygulamalarını ve tecrübelerini paylaşmak, gerektiğinde uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak, edinilen tecrübeleri gerekli uygulamalara yansıtma
- 26.9.2011 tarihli ve 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak,
- Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usûl ve esaslara göre yürütülmesini sağlamak,
- 9.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak,
- Bakanın çalışma programını düzenlemek,
- Bakanın resmî ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek, şeklinde düzenlenmiştir.

B. TEŞKİLAT YAPISI

Tarım ve Orman Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı teŐkilatından oluŐur.

Bakanlık Merkez Teşkilatı

Tarım ve Orman Bakanlığı hizmet birimleri Őunlardır:

- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Basın ve Halkla İlişkiler M¼Őavirliđi
- Bilgi Teknolojileri Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Bitkisel Üretim Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı
- Gıda ve Kontrol Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Hayvancılık Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Hukuk Hizmetleri Genel M¼d¼rl¼đ¼
- İç Denetim Başkanlığı
- Özel Kalem M¼d¼rl¼đ¼
- Personel Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Rehberlik Ve Teftiş Başkanlığı
- Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Su Yönetimi Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Şeker Dairesi Başkanlığı
- Tarım Reformu Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel M¼d¼rl¼đ¼
- T¼t¼n ve Alkol Dairesi Başkanlığı

Bakanlığımız Bağlı Kuruluşları

- Atat¼rk Orman Çiftliği M¼d¼rl¼đ¼
- Devlet Su İŞleri Genel M¼d¼rl¼đ¼
- Orman Genel M¼d¼rl¼đ¼
- T¼rkiye Su Enstit¼s¼

Bakanlığımız İlgili Kuruluşları

- Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü
- Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü
- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
- Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü
- Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü

Bakanlığımız Taşra Birimleri

- Bölge Müdürlükleri
- İl Müdürlükleri
- İlçe Müdürlükleri
- Araştırma Enstitüleri
- Eğitim Merkezi Müdürlükleri
- Fidan, Fide Test Merkezi Müdürlüğü
- Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri
- Kafkas Arı Üretim Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü
- Merkez İkmal Müdürlüğü
- Şap Enstitü Müdürlüğü
- Tarım Alet ve Makine Test Müdürlüğü
- Tohum Sertifikasyon Test Müdürlükleri
- Tohum Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü
- Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü
- Veteriner Kontrol Enstitü Müdürlükleri
- Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü
- Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlükleri
- Zeytincilik Üretim İstasyonu Müdürlüğü
- Zirai Karantina Müdürlükleri

Bakanlığımız Koordineli Kuruluşları

- Tarım Sigortaları Havuz İşletmesi Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü
- Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri
- Merkez Birliği Genel Müdürlüğü

Bakanlığımız Yurtdışı Teşkilatı

- Tarım Müşavirliği

Tablo 1. Tarım ve Orman Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Organizasyon Şeması

Bakanlığın taşrada 81 İl Müdürlüğü, 922 İlçe Müdürlüğü, 15 Bölge Müdürlüğü ve 81 Şube Müdürlüğü ile 160 Kuruluş Müdürlüğü bulunmaktadır.

C. FİZİKSEL KAYNAKLAR

1. Varlıklar

Tarım ve Orman Bakanlığının merkezde 23 adet, taşrada 1.397 adet olmak üzere toplam 1.420 adet hizmet binası mevcuttur.

Taşrada; Bölge, İl, İlçe ve Müessese Müdürlüklerinin 89 adedi hizmetlerini kiralık binada yürütmektedirler.

Tablo 2.Sosyal Tesis Durumu

Sosyal Tesisler (Adet)	Merkez	Taşra	Toplam
Lojman	404	3.392	3.796
Yazlık – Kışlık Kamp	0	3	3
Kreş	1	2	3
Çocuk Kulübü	1	0	1
Eğitim Tesisi	0	2	2
Misafirhane	1	51	52
Kafeterya	1	4	5
Spor Tesisi	1	1	2
Kuaför	1	0	1
Yemekhane	1	263	264

Tablo 3. Araç Durumu

Araç Çeşidi	Adet	Yüzde (%)
Otomobiller	1.032	24,08
Yolcu Taşıma Araçları	473	11,04
Yük Taşıma Araçları	1.363	31,80
Arazi Taşıtları	263	6,14
Özel Amaçlı Taşıtlar	84	1,96
Mopet ve Motosikletler	459	10,71
Motorsuz Kara Araçları	315	7,35
Deniz Araçları	297	6,93
Toplam	4.286	100

31.12.2022 tarihli Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

2. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü Veri Merkezi ve Sunucu Altyapısı

- Bakanlığımız veri merkezinde sunucu, veri depolama, yedekleme sistemleri gibi dijital ortamdan sunulan hizmetlerin altlığını oluşturan sistemler bulunmaktadır. Bu sistemlerin 7/24 esasına göre çalışması için gerekli iyileştirme ve düzenlemeler yapılmaktadır.
- Veri merkezinde, Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü haricinde Bakanlığın diğer birimlerinin de bilişim ürünleri bulunmaktadır.

Network ve Güvenlik Altyapısı

- MPLS VPN Projesi kapsamında Mülga Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Mülga Orman Bakanlığı Taşra Teşkilatlarını kapsayan 1296 adet lokasyonun internet erişimlerinin merkezi olarak gerçekleştirilmesi,
- Lodumlu ve Beştepe kampüslerinde bulunan kullanıcı / sunucu ağ altyapısı yönetim ve idamesi,
- Merkez Kampüsler ve Taşra Teşkilatında yer alan yaklaşık 70.000 adet kullanıcının internet erişimlerinin güvenilir bir şekilde olması için gereken url filter, application control ve dns filter politikalarının uygulanması,
- Merkez Kampüsler de yaklaşık 350 adet erişim noktası ile 802.1x (domain doğrulaması ile giriş) özelliği kullanılarak kullanıcılara kablosuz internet hizmeti sunulması,
- Kullanıcı/Sunucu iç ve dış network erişim güvenlikleri için firewall (güvenlik duvarı), WAF (Web Application Firewall), DDOS ve IPS cihazlarının yönetim ve idamesi,
- Kullanıcıların kurum dışından içerideki sunucu veya PC lerine erişimlerinin sağlanabilmesi için two factor auth. (2 faktörlü doğrulama) özelliği de kullanılarak client vpn hizmetinin sunulması,
- Kamunet ağı ile diğer Devlet Kurum/Kuruluşlarına IPSEC VPN ile de firma/şahıs gibi farklı networklere güvenilir iletişim sağlanabilmesi.

Bakanlığımız Personeline Sunulan Hizmetler

- E -posta Hizmeti
- Merkezi Kimlik Sistemi ve Bilişim Varlıkları Hizmeti
- Ağ ve Güvenlik Hizmetleri
- Antivirüs Hizmeti
- Web Sitesi Hizmeti
- Yazılım Uygulamaları
- Mobil Uygulamalar
- Eğitim Faaliyetleri
- Bilgi Güvenliğinin Sağlanmasına Yönelik Hizmetler
- Elektronik Bilgi ve Belge Yönetim Sistemi
- Engerek Merkezi Kimlik Yönetim Sistemi

- Pardus Yaygınlaştırma Çalışmaları
- SMS Sistemi
- E-imza
- Beyaz Projesi (Resmi kurumlardan alınan sıklıkla kullanılan belgelerin elektronik ortama aktarılması)
- Dosya Paylaşım Sistemi
- E-dilekçe Hizmeti (Bu hizmeti personel idaresine dilekçe verirken kullanmaktadır.)
- Tarım Bilgi Sistemi

Bakanlığımız Web Hizmetleri

- Web Sitesi Hizmeti; Merkez ve taşra teşkilatımız ile projelerimize ait internet sayfalarının ve kurumsal portalların geliştirilmesi ve yönetilmesi çalışmaları yürütülmektedir.
- Bu uygulamalarımız;
- www.tarimorman.gov.tr domaini ile birlikte subdomain olarak 272 adet kurumsal web sitesi,
- portal.tarimorman.gov.tr adresinde yayınlanan kurumsal portal uygulaması,
- www.tarimormansurasi.gov.tr proje web sitesi,
- uzmaneller.tarimorman.gov.tr proje web sitesi,
- waterjournal.tarimorman.gov.tr proje web sitesi,
- covid19.tarimorman.gov.tr
- susurasi.gov.tr
- mirasimizyereltolum.gov.tr
- rip.tarimorman.gov.tr
- hadmek.tarimorman.gov.tr
- sunetahminuyari.tarimorman.gov.tr
- geliştirilen proje sitelerinden bazılarıdır.

a) Yazılım Uygulamaları; Bakanlık merkez ve taşra birimlerimizin ihtiyaç duyduğu yazılımların geliştirilmesi, tedarik edilmesi, bakım ve idamesinin sağlanması işlemleri yürütülmektedir. Bu uygulamalarımız;

- Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi
- Bilgi İşlem Personel Bilgi Sistemi
- İşçi, Sözleşmeli ve Geçici Personel Maaş Sistemi
- Stajyer Takip Sistemi
- Personel Eğitim Sistemi

- Eğitim Anket Uygulaması
- Randevu Takip Sistemi
- Bilgi Notu Uygulaması
- Yıllık Program Uygulaması
- Ortak Akıl Toplantı Yönetimi (OATY)
- Dava Takip Bilgi Sistemi
- e-Devlet Uygulaması
- Yardım Masası
- Evrak Kayıt Sistemi (MEKS)
- Faaliyet Takip Sistemi
- Yazılım Envanter Sistemi
- Pandemi Sistemi
- Kamp Başvuru
- Yetki Sistemi
- Mobil Portalı
- Tarım Bulut Projesi
- Hayvan İstatistikleri Bilgi Sistemi (HİBS)
- İstatistik Bilgi Sistemi
- Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi
- Dashboard
- BeYaz Projesi
- Açık Veri Portalı
- Su Ürünleri Kayıt Sistemi (SKS)
- Ulusal Su Bilgi Sistemi
- Genç Çiftçi Projesi
- Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS)
- Soy Kütüğü Bilgi Sistemi
- Çoban İstihdam Desteği Sistemi
- Düve Destekleme Sistemi
- Bitki Koruma Ürünleri Bilgi Sistemi
- Gıda Kontrol Laboratuvar Sistemi (GKLS)
- Av Yönetimi Bilgi Sistemi
- Yaban Hayatı Bilgi Sistemi
- Av Turizm Uygulaması
- Hayvanları Koruma Bilgi Sistemi
- Nuh'un Gemisi Sistemi

- CITES Başvuru Sistemi
- Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi
- Milli Parklar Bilgi Sistemi
- Geleneksel Bilgi Yönetim Sistemi
- Fotokapan Bilgi Sistemi
- Araştırma İzinleri Bilgi Sistemi
- Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Sistemi
- Firma Uygulaması
- CORINE Arazi Örtüsü Projesi
- Tahsilat Raporları Uygulaması
- Destek Ödeme Sistemi
- Uzman Eller Bilgi Sistemi
- İç Kontrol Bilgi Sistemi
- Yatırım Proje İzleme Sistemi
- SÜNE Tahmin Uyarı Sistemi
- Göçer Anaç Hayvan Desteği Modülü
- Nişasta Bazlı Şeker Takip
- Etil Alkol Takip Sistemi
- Nitrat Bilgi Sistemi
- Tarım Arazileri Değerlendirme Laboratuvar Bilgi Sistemi
- Tarımsal Arazileri Değerlendirme ve Bilgilendirme Portalı
- Tarım Arazileri Yönetim Portalı (TAYPORTAL):
- Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri (TDİOSB)
- Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi- Coğrafi Bilgi Sistemi (TÜKAS-CBS)
- Nitrat Bilgi Sistemi (NİBİS)
- Türkiye Tatlı Su Balıkları Bilgi Sistemi
- TÜVESİS
- Dış Kaynaklı Proje Takip Sistemi
- Hayvan Bilgi Sistemi (HBS)
- Tarım Bilgi Sistemi (TBS)

Bakanlığımız Mobil Uygulamaları

- Tarım Cebimde
- TOPRAK (Tarım Orman Projeleri Raporlama ve Kayıt)
- Alo Gıda Mobil Uygulaması
- Ava Avcı Mobil Uygulaması

- Ava Memur Mobil Uygulaması
- Küpe Sorgulama Uygulaması
- Milli Parklar Mobil Uygulaması
- Hayvan Sağlığı & Refahı Mobil Uygulaması (HaySag)
- Bitki Koruma Ürünleri Mobil Uygulaması
- Bakliyatlı Yemek Tarifleri Mobil Uygulaması
- Ekotaban Mobil Uygulaması
- Vetbis Mobil Uygulaması
- Türkvet Mobil Uygulaması
- E-Reçete Mobil Uygulaması
- Erozyon ve Çiğ Mobil Uygulaması

Yazılım Geliştirme

- Yazılım uygulamalarında Bakanlığımız tarafından geliştirilen yazılım alt yapısı kullanılmaktadır.
- Yeni yazılım projeleri ortak yazılım altyapısı ile geliştirilmektedir. Bu sayede projelerde ortak altyapı bütünlüğü ve standardizasyon sağlanmaktadır.
- Merkezi yetki uygulaması geliştirilerek yazılım projelerinde ortak ve merkezi yetkilendirme yapısı oluşturulmuştur.
- Yazılım Projeleri ortak kaynak kod yönetim aracı vasıtası ile takip edilmekte ve otomatik olarak sunuculara yayınlanması sağlanmaktadır.
- Platform bağımsız yazılım alt yapısı geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Bu sayede sunucu bağımlılığının önüne geçilecektir.
- Bakanlığımıza gelen ve giden tüm web servislerin tek noktadan yetkilendirileceği, loglanacağı ve yönetileceği yazılıma geçiş çalışmaları devam etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı ile ortak yapılan çalışmalar

- Cumhurbaşkanlığı uhdesinde yürütülmekte olan Bürokrasinin Azaltılması ve Dijital Türkiye Projesi ile Bakanlığımız bilgi sistemlerinde yer alan verilerin kullanıcılara kolay ve etkin yoldan hızlı, güvenli, kesintisiz ulaştırılmasını tek bir merkezden sunulması amacıyla hizmetler e-Devlet sistemi üzerinden sunulmuştur. Proje kapsamında belge ve iş süreçlerinde yalınlaşmaya gidilmiş, bürokrasinin azaltılması yönünde çalışmalar yapılmıştır.
- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi uhdesinde yürütülmekte olan Ulusal Veri Sözlüğü Çalışması ile <https://uvs.gov.tr/login.xhtml> adresinden e-devlet üzerinden erişim sağlanmaktadır. Proje kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarının bilgi sistemlerindeki bütünleşme zorlukları, mükerrer ve çelişen verilerin olması, bilişim sistemlerinde dil birliğinin sağlanamaması ve veri sahipliğinin belli olmaması gibi birçok sorunun çözümü hedeflenmektedir. Bu kapsamda çalışmalarımız veri nitelikleştirme çalışmaları olarak devam etmektedir.
- Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğinde hazırlanan "Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025" çalışmasına Bakanlığımız paydaş olarak katılım göstermiş olgunluk modeli oluşturma, yaygınlaştırma vb aksiyonları içeren pek çok eylemin bir paydaşı olarak Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülen çalışmalara diğer kurumlar gibi katılım göstermektedir.

D. İNSAN KAYNAKLARI

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında, **5.434**'ü merkez teşkilatında, **59.879**'u taşra teşkilatı, **9**'u **yurtdışı teşkilatında** olmak üzere toplam **65.322** personel çalışmaktadır. **Görev yapmakta olan personelin 18.381'i kadın, 46.941'i ise erkek çalışandır.**

Tablo 4. Personelin Cinsiyet Durumuna Göre Dağılımı

CİNSİYET	Memur		İşçi		4/B		Genel Toplam
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
Merkez	2.492	1.621	783	506	23	9	5.434
Taşra	29.315	10.415	8.757	2.110	5.464	3.681	59.742
Döner Sermaye	90	38	9	0	0	0	137
Yurt Dışı	8	1	0	0	0	0	9
Genel Toplam	31.905	12.075	9.549	2.616	5.487	3.690	65.322

31.12.2022 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

Tablo 5. Personelin İstihdam Türlerine Göre Dağılımı

İSTİHDAM TÜRLERİ	Sayı
Memur	43.980
Kadrolu İşçi	10.714
Geçici İşçi	1.451
4/B Sözleşmeli Personel	9.177
Toplam	65.322

31.12.2022 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

Tablo 6. Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

HİZMET SINIFI	AVH	GIH	SHS	THS	YHS	4/B	İşçi	Genel Toplam
Merkez	5	1.593	308	2133	74	32	1.289	5.434
Taşra	137	4.771	8.613	24.918	1.291	9.145	10.867	59.742
Döner Sermaye	0	89	0	28	11	0	9	137
Yurt Dışı	0	9	0	0	0	0	0	9
Genel Toplam	142	6.462	8.921	27.079	1.376	9.177	12.165	65.322

31.12.2022 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

Tablo 7. Personelin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

ÖĞRENİM DURUMU	Memur	4/B Sözleşmeli Personel	Kadrolu İşçi	Geçici İşçi	Genel Toplam
Doçent	58	0	0	0	58
Doktora	1555	17	0	0	1572
Tıpta Uzmanlık	1	0	0	0	1
Yüksek lisans/Lisans Üstü	6596	819	19	8	7442
Master	72	14	1	1	88
Lisans Tamamlama	94	15	1	0	110
Lisans	24955	6775	538	76	32344
Önlisans/Yüksek Okul	6106	602	658	102	7468
Lise /Meslek Lisesi	3550	665	3652	435	8302
Ortaokul	458	62	2094	141	2755
İlkokul /İlköğretim	469	185	3288	395	4337
Okur yazar	66	2	385	293	746
Okur yazar değil	0	21	78	0	99
GENEL TOPLAM	43980	9177	10714	1451	65322

31.12.2022 tarihli Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi verilerine göre hazırlanmıştır.

E. DİĞER HUSUSLAR

Bakanlığımızın merkezde 22, taşrada 1.178 olmak üzere toplam 1.200 harcama birimi bulunmaktadır. Yıllar itibarıyla Bakanlığımız bütçesi aşağıda yer almaktadır.

Tablo 8.Yıllar İtibarıyla Bakanlık Bütçesi

Yıllar	Miktar (Bin TL)	Artış (%)
2012	20.158.926	-
2013	23.608.368	17,1
2014	25.175.956	6,6
2015	26.410.583	4,9
2016	30.161.470	14,2
2017	34.200.994	13,4
2018	36.400.429	6,4
2019	33.743.778	-7,3
2020	40.302.916	19,4
2021	51.518.086	27,8
2022*	83.579.952	62,2
2023**	133.682.205	59,9

*2022 Yılı Ek Bütçe Kanunu dahil

**2023 Yılı Bütçe Kanunu

Kaynak: Yılı Bütçe Kanunları

Kaynakları etkin, ekonomik ve verimli kullanarak, üretici gelirlerini garanti altına alacak ve Bakanlık politikalarının amacına ulaşmasına hizmet edecek etkin bir destekleme sisteminin kurulması amacıyla Bakanlığımızın en önemli bütçe harcamasını oluşturan tarımsal desteklere ait veriler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 9.Yıllara Göre Tarımsal Desteklemeler

Yıllar	Miktar (Milyon TL)	Artış (%)
2010	5.947	29,5
2011	7.103	19,4
2012	7.686	8,2
2013	8.809	14,6
2014	9.287	5,4
2015	10.067	8,4
2016	11.645	15,7
2017	12.942	11,1
2018	14.727	13,8
2019	17.087	16,0
2020	21.949	28,5
2021	24.133	10,0
2022	39.945	65,5
2023*	54.341	36,0

*2023 Yılı Bütçe Kanunu

Not: Tarımsal Amaçlı Sermaye Transferleri ve Afet Ödemeleri dâhildir.

II. PERFORMANS BİLGİLERİ

A. TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

11. Kalkınma Planı (2019-2023)

Kalkınma Planının Tarım Amacı

402. Çevresel, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir, ülke insanının yeterli ve dengeli beslenmesinin yanı sıra arz talep dengesini gözetilen üretim yapısıyla uluslararası rekabet gücünü artırmış, ileri teknolojiye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, örgütlülüğü ve verimliliği yüksek, etkin bir tarım sektörünün oluşturulması temel amaçtır.

11. KALKINMA PLANI (2019-2023)

2.1. İSTİKRARLI VE GÜÇLÜ EKONOMİ

2.1.4. Enflasyon ve Para Politikası

244.1. Gıda dağıtım zincirindeki aracılık ve lojistik maliyetlerini azaltmayı teminen tarımsal üretimde örgütlü yapı güçlendirilecektir.

244.3. Dönemsel fiyat dalgalanmaları asgariye indirilmesini sağlayacak soğuk depo zincirleri desteklenecektir

244.4. Taşımacılık sırasında oluşan zayıt oranlarını en aza indirmeye yönelik taşıma araçları modernizasyonu ve dönüşümü teşvik edilecektir.

244.6. Tarım ürünlerinde arz ve rekolte tahminlerinin sağlıklı yapılabilmesine imkân veren bir erken uyarı sistemi kurularak, gıda ürünlerinde fiyat dalgalanmasının büyük veri ve ileri analitik yöntemler kullanılarak yakından takip edileceği Ürün Gözetim Mekanizması hayata geçirilecektir.

244.7. Taze meyve sebze piyasasında mevsimselliği ve yüksek fiyat artışlarını dengeleyici bir unsur olarak teknolojik örtü altı üretim ile modern sulama sistemleri desteklenecektir.

2.1.6. Maliye Politikası

261.4. Tarımsal destekler katma değer artışını gözetilen bir biçimde tahsis edilecek, desteklerle amaçlanan sosyal ve üretim odaklı fayda ile mali yükün karşılaştırılmasına imkân verecek bir izleme ve değerlendirme sistemi kurulacak, desteklerin etkinliği düzenli olarak ölçülecek, etkin olmayan uygulamalar sonlandırılacaktır.

2.1.8. Kamu İşletmeciliği ve Özelleştirme

273.6. TİGEM, pazarlama faaliyetlerini geliştirerek tohum satışlarını artıracak, Ar-Ge çalışmalarına devam edecek ve özel sektör tohumculuk firmaları ile işbirliği içerisinde sertifikalı tohum üretimini sürdürecektir.

2.2. REKABETÇİ ÜRETİM VE VERİMLİLİK

2.2.2. Öncelikli Gelişme Alanları

403.2. Dijitalleşme, yapay zekâ ve veriye dayalı iş modelleri ile tarımsal bilgi sistemleri geliştirilecek ve tüm kesimlerin kullanımına açılacaktır.

403.3. Tarımsal girdi ve ürün fiyat dalgalanmalarının izlenmesi, rekabetin korunması ve piyasa aksaklıklarının giderilmesine yönelik piyasa bilgi ve izleme sistemi oluşturulacaktır.

404.1. Tarımsal desteklerin etki analizi yapılacaktır.

11. KALKINMA PLANI (2019-2023)

404.2. Tarımsal destekler artırılabacak, su kısıtını gözeterek, üretimde kalite, çiftçi maliyet ve geliri, arz ve talep dengesi odaklı dinamik bir yapıya kavuşturulacaktır.

405.1. Ülke genelinde toprak yeteneklerini gösteren detaylı toprak etütlerinin yapılması, haritalanması ve sınıflandırılması sağlanacaktır.

405.2. Toprak bilgi sistemine dayalı tarımsal arazi kullanım planlarının hazırlanması tamamlanacaktır.

405.3. Tarım arazilerinin tarım dışı amaçlı kullanım baskısını azaltacak düzenlemeler tamamlanacak ve denetimler artırılabacaktır.

405.4. Atıl arazilerin tarımsal üretime kazandırılması başta olmak üzere, tarım arazisi piyasalarının geliştirilmesi için arazi bankacılığı sisteminin kurulmasına yönelik düzenlemeler yapılacak, sözleşmeli üretim desteklenerek özendirilecektir.

405.5. Küçük aile işletmeleri korunurken, tarım işletmelerinin ölçeklerinin yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğüne ulaşması için başta kiralama olmak üzere arazi edinimine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

405.6. Tarım arazilerinin miras ve satış yolu ile bölünmesi önlenecek, mirasçılara arazi ediniminde finansal destek sağlanacaktır.

406.3. Tarımda suyun verimli kullanılmasına yönelik su tasarrufu sağlayan yağmurlama ve damla sulama gibi modern sulama sistemleri yaygınlaştırılacaktır.

406.4. Tarımsal kaynaklı su kirliliğini önlemeye yönelik tedbirler yaygınlaştırılacaktır.

407.1. Bitkisel üretimin sürdürülebilirliğini teminen girdi destekleri, başta mazot ve gübre olmak üzere maliyetlerdeki değişimler dikkate alınarak belirlenecektir.

407.2. Başta yüksek katma değerli tıbbi ve aromatik bitkilerde olmak üzere, ürün güvenilirliği, çeşitliliği ve üretimini artırmak amacıyla, iyi tarım uygulamaları, organik tarım, sözleşmeli üretim, kümelenme, araştırma, pazarlama ve markalaşma faaliyetleri desteklenecektir.

407.3. Örtü altı yetiştiriciliğine yönelik modern seraların kurulmasının yanında mevcut seraların modernize edilmesi, büyütülmesi, paketleme tesisleri ve depo yapımı için yatırım ve işletme finansman desteği sağlanacaktır.

407.4. Özel sektör tohumculuk firmaları ile işbirliği içerisinde sertifikalı tohumların üretim alanlarının artırılmasına devam edilecek, elit tohum üretimi yapılarak yeni çeşitlerin üretimi sürdürülecektir.

407.5. Kenevir başta olmak üzere lifli bitkilerin endüstriyel kullanımını yaygınlaştırmak amacıyla düzenlemeler yapılacaktır.

407.6. Ekonomik ömrünü tamamlamış ve verimliliği azalmış çay ve fındık gibi uzun ömürlü ve katma değeri yüksek bitkisel ürünlerin verimliliğini artırmak üzere ekim alanlarının yenilenmesi desteklenecektir.

408.1. Sığırlarda üremeye bağlı kayıpların azaltılması ve suni tohumlama sonucu doğan etçi, kombine ırklar ve bunların melez oranlarının artırılması amacıyla buzağı, aşı ve hastalıktan ari işletme desteklerinin kriterleri yeniden belirlenecek ve destek tutarları artırılabacaktır.

408.2. Damızlık materyal ihtiyacının yurt içinden karşılanması amacıyla hastalıktan ari, Soy Kütüğü Bilgi Sistemine kayıtlı işletmeler ve damızlık düve yetiştiriciliği merkezlerinden yapılan alımlar desteklenecektir.

11. KALKINMA PLANI (2019-2023)

408.3. Küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde anaç hayvan sayısının artırılması ile kırmızı et üretimindeki küçükbaş payının yükseltilmesi amacıyla Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği Projesi kapsamında yılı içerisinde doğup damızlık olarak kullanılmak üzere sürüye katılan her dişi kuzu ve oğlağa ilave destek verilecektir.

408.4. Mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tescil işlemleri hızlandırılacak, kaliteli kaba yem üretiminin artırılması için meraların ıslahı sağlanacak ve yem bitkileri üretimi desteklenecektir.

408.5. Küçük aile işletmelerinin büyükbaş hayvancılıkta 10, küçükbaş hayvancılıkta 300 hayvan kapasitesine ulaştırılmasını teminen barınakların modernizasyonu ve genişletilmesi, hayvan, alet ve ekipman alımı desteklenecektir.

408.6. Kanatlı hayvan ürünleri ihracatında ürün ve pazar çeşitliliği artırılabacaktır.

408.7. Arıcılıkta damızlık ihtiyacı karşılanacak, ürün çeşitliliği artırılabacaktır.

408.8. İpek sanayiine kaliteli ve yüksek verimli materyal temini için ipekböceği yetiştiriciliğinde geleneksel üretimden modern üretime geçilecektir.

409.1. Yeni potansiyel su ürünleri yetiştiricilik alanları belirlenerek girişimcilerin kullanımına açılacak, çeşitli devlet destekleri ile üretim teşvik edilecektir.

409.2. Kaynakların koruma ve kullanma dengesi gözetilerek, balık stoklarının sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

409.3. Ürün çeşitliliği ve markalaşma ile uluslararası rekabet edebilirliğin artırılması desteklenecektir.

409.4. Kapalı devre sistemlerin üretimde kullanılması ve yaygınlaştırılması ilave destekler ile sağlanacaktır.

410.1. İşletme Odaklı Koruyucu Veteriner Hekimlik Sistemi ile hayvan refahını içerecek şekilde insan ve hayvan sağlığına yönelik tek sağlık politikası hayata geçirilecektir.

410.2. Veteriner tıbbi ürün kontrol merkezi kurularak ülkemizde piyasaya arz edilen veteriner tıbbi ürünlerin tüm test ve analizleri yapılacak, uluslararası akreditasyon sağlanacaktır.

410.3. Özel sektörle işbirliği kapsamında veteriner aşıları ve teşhis kiti üretimini gerçekleştirmek üzere aşı üretim merkezi kurulacaktır.

410.4. Bitkisel üretimde bilinçsiz zirai ilaç kullanımına yönelik denetim ve eğitimler artırılabacaktır, kimyasal uygulamalara alternatif biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamaları desteklenerek yaygınlaştırılacaktır.

410.5. Gıda kontrol laboratuvar altyapısı güçlendirilecek, kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılabacaktır.

410.6. İklim değişikliği ile bağlantılı olarak istilacı türler ve tarımsal patojenlerle mücadeleye yönelik eylem planları hazırlanacaktır.

411.1. Lisanslı depoculuk sisteminin yaygınlaştırılması amacıyla ürün muhafaza ve analiz destekleri artırılabacaktır.

411.3. Gıda kayıp ve israfının önlenmesi için tüketici bilinci artırılabacaktır.

411.5. Tarım-sanayi entegrasyonu ve işbirliğinin geliştirilmesine yönelik özendirici üretim modelleri uygulanacaktır.

411.6. İklim değişikliğine uyum sağlamak üzere tarımda ürün desen değişimi senaryoları oluşturulacaktır.

11. KALKINMA PLANI (2019-2023)

412.1. Biyolojik çeşitlilik envanteri tamamlanacak, önemli türler ve özellikli alanlar izlenecek, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydaların paylaşımına yönelik mekanizma oluşturulacak, biyoçeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler kayıt altına alınarak Ar-Ge amaçlı kullanıma sunulacaktır.

412.2. Yerel ırk hayvan ve tohum varlığının yeterli niceliğe ulaşmasını teminen akredite doğa çiftliklerinin kurulmasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır.

412.3. Doğa çiftliklerinde, başta kışık sebze olmak üzere meyve, tahıl, tıbbi ve aromatik bitkilerin yerel tohumları ve yerel hayvan ırkları çoğaltılacak ve sürdürülebilir katma değerli ürünlere dönüştürülmesi sağlanacaktır.

413.1. Üretici örgütlülüğünün artırılması ve işleyişlerinin etkinleştirilmesini teminen finansmana erişimleri kolaylaştırılacak, profesyonel yönetim, denetim ve organizasyon altyapıları geliştirilecektir.

414.1. Yöresel ürünler, coğrafi işaretli tarım ürünleri ile tıbbi ve aromatik ürünlerin tanıtım, pazarlama ve markalaşmaya yönelik iyileştirmelerle ürün değeri artırılarak ticarete konu olması sağlanacaktır.

414.2. Çay bitkisinden, geleneksel çay ürünlerinin yanında soğuk çay, organik çay, beyaz çay gibi katma değeri yüksek ürünler geliştirilecektir.

416.1. Tarımsal araştırma projelerinin sonuçları ilgili kurumlar ile paylaşılacak ve araştırma faaliyetlerinde mükerrerlikler önlenecektir.

416.2. Araştırma enstitülerinde hayvan ve bitki ıslahı, biyoteknoloji ve biyoçeşitliliğin korunması alanları öncelikli olmak üzere yürütülen çalışmalar kamu, üniversite ve özel sektör işbirliği çerçevesinde desteklenecektir.

416.4. Akıllı tarım teknolojileri başta olmak üzere yenilikçi ve çevreci üretim teknikleri geliştirilecek ve desteklenecektir.

417.2. Tarımda istihdam edilen genç nüfusun sosyal güvenlik sistemine dâhil edilmesinin kolaylaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

418.1. Başta kadın ve genç çiftçilere yönelik olmak üzere, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, teknoloji kullanımı, kaliteli ve sağlıklı ürün üretimi konularında eğitim verilecek, yayım ve sertifika programları ile tarımsal becerinin geliştirilmesine yönelik kurslar düzenlenecektir.

418.2. Akademisyen ve araştırma personelinin eğitim ve yayım programlarına katılımı artırılarak Ar-Ge ve yayım ilişkisi güçlendirilecektir.

418.3. Üretici örgütlerinin eğitim ve yayım hizmeti sağlamaya yönelik kapasiteleri iyileştirilecektir.

2.2. REKABETÇİ ÜRETİM VE VERİMLİLİK**2.2.3.10. Gümrük Hizmetleri**

528.2. İlgili kurumların internet sitelerinde görev alanlarına giren gümrük ile ilgili mevzuat, işlemler, ücretler ve belgeler hakkında bilgiler güncel, yeterli ve açık bir şekilde yayımlanacaktır.

529.3. Veteriner sınır kontrollerinin etkin yapılabilmesi amacıyla, İstanbul Havalimanı ve Sabiha Gökçen Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüklerinin hizmet binaları yapılacak, Ambarlı, Derince, Tekirdağ limanlarında yer sorunları çözülecek, ihtiyaç duyulan makine-teçhizat temin edilecektir.

11. KALKINMA PLANI (2019-2023)**2.3. NİTELİKLİ İNSAN GÜÇLÜ TOPLUM****2.3.3. Sağlık**

587.9. Antimikrobiyal direncin düşürülmesine yönelik veteriner hekimlikte kullanılan ilaçların akılcı kullanımı konusunda ilgili kurumlar tarafından ortak çalışmalar yürütülecektir.

2.3.5. Kadın

600.9. Kırsal kesimde kadın girişimciliğinin artmasına yönelik destek mekanizmaları sağlanacaktır.

2.4. YAŞANABİLİR ŞEHİRLER SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE**2.4.5. Kentsel Altyapı**

697.1. Su kaynaklarının etkin kullanımı ve korunması amacıyla 25 havza için nehir havzası yönetim planları, sektörel su tahsis planları, havza master planları, kuraklık yönetim planları, taşkın yönetim planları, içme suyu havzaları koruma eylem planları tamamlanacaktır.

697.2. Artılmış atıksuların başta tarım olmak üzere yeniden kullanılması için havza bazında planlama yapılacaktır ve su kaynakları üzerindeki baskı azaltılacaktır.

697.3. Yeraltı suyu kütlelerinin kalite ve miktar durumu belirlenecektir.

697.4. Ulusal su bilgi sisteminin yaygınlaştırılması ve sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

2.4.6. Kırsal Kalkınma

707.1. Kırsal kalkınma desteklerinde hedef birliğini sağlamaya yönelik Kırsal Kalkınma Yatırımları Destekleme Programı (KKYDP), Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Destek Programı (IPARD), Kalkınma Ajanslarının kırsal destekleri ve diğer ilişkili destek programları arasında tamamlayıcılığın tesisi için bu desteklerin uygulanmasına ilişkin genel esas ve usuller gözden geçirilecektir.

707.2. IPARD ve KKYDP Programları kapsamında kırsal tarım, kırsal ekonomik altyapı yatırımları ile çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesi, kırsal turizm, el sanatları ve kırsalda bilişim uygulamalarına yönelik destekler sürdürülecektir.

708.1. Kırsal kalkınma destekleri kapsamında aile işletmeleri ile küçük ve orta ölçekli üreticilerin üretim ve finansal yapısını güçlendirmek ve ölçek ekonomilerinden faydalanılmasını sağlamak üzere örgütlenmeleri teşvik edilecek; üretim ve lojistik altyapıları ile markalaşma ve pazarlama faaliyetlerinin iyileştirilmesi sağlanacaktır.

708.2. Kırsalda yaşam kalitesini artırmaya, kırsalı korunan, yaşanan ve üreten alanlar haline getirmeye yönelik çevresel destek ve teşvikler artırılabilecektir.

709.1. Kırsal toplumun beşeri sermayesinin geliştirilmesi için aile işletmelerine yönelik çiftçi eğitimi ve tarım danışmanlığı konularındaki faaliyetler güçlendirilecek, kadın ve genç girişimciler başta olmak üzere yetişkin nüfusun yaygın eğitim kurslarına erişimi sağlanacak, mesleki eğitim programları katma değeri yüksek yerel ürünler esas alınarak programlanacaktır.

709.2. Kırsal alanda yaşayan kadın ve genç çiftçiler tarımsal eğitim-yayım faaliyetleri, kırsal destek projeleri ve tarımdaki iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde öncelikli olarak desteklenecektir.

11. KALKINMA PLANI (2019-2023)

710.1. Köylerdeki üretim ve yaşam biçimleri ile tabiat ve kültür varlıklarının korunmasını teminen; köylere özgü geleneksel zanaat ve el sanatları, agro-turizm, coğrafi işaretli ürünler, süs bitkileri, bağcılık, arıcılık, balıkçılık, kümes hayvancılığı, alternatif tarım ürünleri yetiştiriciliği, tarım ve gıda ürünlerindeki geleneksel üretim ve saklama bilgisini gelecek kuşaklara taşıyacak girişimler ve işbirlikleri gibi alanların desteklenmesine devam edilecektir.

2.4.7. Çevrenin Korunması

716.1. Araştırma ve izleme çalışmalarıyla ulusal biyolojik çeşitlilik envanteri düzenli olarak güncellenecek, biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgi kayıt altına alınarak Ar-Ge amaçlı kullanıma sunulacaktır.

716.2. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi ile kaçakçılığının önlenmesine yönelik mevzuat geliştirilecektir.

716.3. Genetik kaynaklara erişim ve bu kaynaklar ile geleneksel bilgilerden elde edilen faydaların eşit ve adil paylaşımına yönelik mekanizma oluşturulacaktır.

2.5. HUKUK DEVLETİ, DEMOKRATİKLEŞME VE İYİ YÖNETİŞİM**2.5.2.3. Yerel Yönetimler**

802.3. Sokak hayvanlarına yönelik yapılacak düzenlemelerin ve önlemlerin etkinleştirilmesini sağlayacak mekanizmalar oluşturulacak, yerel yönetimlerin sokak hayvanlarının rehabilitasyonu projeleri desteklenecektir.

2023 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI

244.3. Dönemsel fiyat dalgalanmaları asgariye indirilmesini sağlayacak soğuk depo zincirleri desteklenecektir.

244.6. Tarım ürünlerinde arz ve rekolte tahminlerinin sağlıklı yapılabilmesine imkân veren bir erken uyarı sistemi kurularak, gıda ürünlerinde fiyat dalgalanmasının büyük veri ve ileri analitik yöntemler kullanılarak yakından takip edileceği Ürün Gözetim Mekanizması hayata geçirilecektir.

244.7. Taze meyve sebze piyasasında mevsimselliği ve yüksek fiyat artışlarını dengeleyici bir unsur olarak teknolojik örtü altı üretim ile modern sulama sistemleri desteklenecektir.

403.2. Dijitalleşme, yapay zekâ ve veriye dayalı iş modelleri ile tarımsal bilgi sistemleri geliştirilecek ve tüm kesimlerin kullanımına açılacaktır.

404.1. Tarımsal desteklerin etki analizi yapılacaktır.

405.1. Ülke genelinde toprak yeteneklerini gösteren detaylı toprak etütlerinin yapılması, haritalanması ve sınıflandırılması sağlanacaktır.

405.2. Toprak bilgi sistemine dayalı tarımsal arazi kullanım planlarının hazırlanması tamamlanacaktır.

405.3. Tarım arazilerinin tarım dışı amaçlı kullanım baskısını azaltacak düzenlemeler tamamlanacak ve denetimler artırılacaktır.

405.4. Atıl arazilerin tarımsal üretime kazandırılması başta olmak üzere, tarım arazisi piyasalarının geliştirilmesi için arazi bankacılığı sisteminin kurulmasına yönelik düzenlemeler yapılacak, sözleşmeli üretim desteklenerek özendirilecektir.

2023 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI

405.6. Tarım arazilerinin miras ve satış yolu ile bölünmesi önlenecek, mirasçılara arazi ediniminde finansal destek sağlanacaktır.

406.3. Tarımda suyun verimli kullanılmasına yönelik su tasarrufu sağlayan yağmurlama ve damla sulama gibi modern sulama sistemleri yaygınlaştırılacaktır.

406.4. Tarımsal kaynaklı su kirliliğini önlemeye yönelik tedbirler yaygınlaştırılacaktır.

407.3. Örtü altı yetiştiriciliğine yönelik modern seraların kurulmasının yanında mevcut seraların modernize edilmesi, büyütülmesi, paketleme tesisleri ve depo yapımı için yatırım ve işletme finansman desteği sağlanacaktır.

407.4. Özel sektör tohumculuk firmaları ile işbirliği içerisinde sertifikalı tohumların üretim alanlarının artırılmasına devam edilecek, elit tohum üretimi yapılarak yeni çeşitlerin üretimi sürdürülecektir.

408.1. Sığırlarda üremeye bağlı kayıpların azaltılması ve suni tohumlama sonucu doğan etçi, kombine ırklar ve bunların melez oranlarının artırılması amacıyla buzağı, aşı ve hastalıktan ari işletme desteklerinin kriterleri yeniden belirlenecek ve destek tutarları artırılabilecektir.

408.4. Mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tescil işlemleri hızlandırılacak, kaliteli kaba yem üretiminin artırılması için meraların ıslahı sağlanacak ve yem bitkileri üretimi desteklenecektir.

409.1. Yeni potansiyel su ürünleri yetiştiricilik alanları belirlenerek girişimcilerin kullanımına açılacak, çeşitli devlet destekleri ile üretim teşvik edilecektir.

409.2. Kaynakların koruma ve kullanma dengesi gözetilerek, balık stoklarının sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

410.3. Özel sektörle işbirliği kapsamında veteriner aşıları ve teşhis kiti üretimini gerçekleştirmek üzere aşı üretim merkezi kurulacaktır.

410.4. Bitkisel üretimde bilinçsiz zirai ilaç kullanımına yönelik denetim ve eğitimler artırılabilecek, kimyasal uygulamalara alternatif biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamaları desteklenerek yaygınlaştırılacaktır.

410.6. İklim değişikliği ile bağlantılı olarak istilacı türler ve tarımsal patojenlerle mücadeleye yönelik eylem planları hazırlanacaktır.

411.3. Gıda kayıp ve israfının önlenmesi için tüketici bilinci artırılabilecektir.

411.6. İklim değişikliğine uyum sağlamak üzere tarımda ürün desen değişimi senaryoları oluşturulacaktır.

413.1. Üretici örgütlülüğünün artırılması ve işleyişlerinin etkinleştirilmesini teminen finansmana erişimleri kolaylaştırılacak, profesyonel yönetim, denetim ve organizasyon altyapıları geliştirilecektir

529.3. Veteriner sınır kontrollerinin etkin yapılabilmesi amacıyla, İstanbul Havalimanı ve Sabiha Gökçen Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüklerinin hizmet binaları yapılacak, Ambarlı, Tekirdağ limanlarında yer sorunları çözülecek, ihtiyaç duyulan makine-teçhizat temin edilecektir.

587.9. Antimikrobiyal direncin düşürülmesine yönelik veteriner hekimlikte kullanılan ilaçların akılcı kullanımı konusunda ilgili kurumlar tarafından ortak çalışmalar yürütülecektir.

697.3. Yeraltı suyu kütlelerinin kalite ve miktar durumu belirlenecektir.

2023 YILI CUMHURBAŞKANLIĞI YILLIK PROGRAMI

707.2. IPARD ve KKYDP Programları kapsamında kırsal tarım, kırsal ekonomik altyapı yatırımları ile çiftlik faaliyetlerinin geliştirilmesi, kırsal turizm, el sanatları ve kırsalda bilişim uygulamalarına yönelik destekler sürdürülecektir.

708.2. Kırsalda yaşam kalitesini artırmaya, kırsalı korunan, yaşanan ve üreten alanlar haline getirmeye yönelik çevresel destek ve teşvikler artırılabacaktır.

716.1. Araştırma ve izleme çalışmalarısıyla ulusal biyolojik çeşitlilik envanteri düzenli olarak güncellenecek, biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgi kayıt altına alınarak Ar-Ge amaçlı kullanıma sunulacaktır.

716.2. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi ile kaçakçılığının önlenmesine yönelik mevzuat geliştirilecektir.

716.3. Genetik kaynaklara erişim ve bu kaynaklar ile geleneksel bilgilerden elde edilen faydaların eşit ve adil paylaşımına yönelik mekanizma oluşturulacaktır.

802.3. Sokak hayvanlarına yönelik yapılacak düzenlemelerin ve önlemlerin etkinleştirilmesini sağlayacak mekanizmalar oluşturulacak, yerel yönetimlerin sokak hayvanlarının rehabilitasyonu projeleri desteklenecektir.

ORTA VADELİ PROGRAM (2023-2025)**Yeşil Dönüşüm**

- Yeşil dönüşüm altyapısının oluşturulması için başta tarım, sanayi, ulaştırma ve enerji sektörlerinde olmak üzere yeşil teknoloji Ar-Ge projeleri desteklenmeye devam edilecek, yeşil hidrojen ve enerji depolama gibi emisyon azaltılmasına katkı sağlayan teknolojilerin yatırım ekosistemi geliştirilecektir.
- Başta ihracat yapan KOBİ'ler olmak üzere firmaların yeşil dönüşüme uyumlarını kolaylaştırmak üzere destek mekanizmaları geliştirilecek ve üretilen ürün ve hizmetlerin değer zincirindeki çevresel ve sosyal risklerin ölçülmesi, analizi ve yönetimi konusundaki kapasite geliştirilecektir.
- İklim değişikliğinin oluşturacağı olumsuz etkilerden, ülkemiz tarımını ve çiftçilerimizi korumak için tarım sigortasının koruma altına aldığı ürünler ve riskler bazında kapsamı genişletilecektir.

İstihdam

- Tarım, savunma sanayii, yapay zekâ, siber güvenlik, temiz ve sürdürülebilir enerji, havacılık ve uzay teknolojileri alanlarında nitelikli işgücü yetiştirmeye yönelik sektörle iş birliği çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Fiyat İstikrarı

- Başta tohum, gübre, yem, mazot ve ilaç olmak üzere tarımda girdi maliyetlerinin azaltılması, finansman yükünü hafifletici, teknoloji odaklı dönüşümü sağlayıcı programlar uygulanması ve stratejik tarım ürünlerinde hedef yeterlilik oranlarında üretimin tesis edilmesi suretiyle gıda arz güvenliği sağlanacak, çiftçi gelirlerinin üretimin sürdürülebilirliğini temin edecek şekilde belirlenmesine devam edilecektir.
- Tarım arazilerinin amacı dışında kullanımının önüne geçilmesine, ekilebilir arazilerin üretime kazandırılmasına, sulanabilir alanların artırılmasına ve sertifikalı tohum kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

ORTA VADELİ PROGRAM (2023-2025)

- Tarımsal destekler üretimde verimliliği ve kaliteyi artıracak şekilde tahsis edilecek, etkin olmayan destekleme uygulamaları sona erdirilecektir.
- Fiyat istikrarını desteklemek üzere gıda ve tarım ürünleri stok takip sistemi oluşturulacak ve gıda ürünleri depolarında izlenebilirlik artırılabilecektir.
- Yaş sebze ürünlerinde arz sürekliliğinin sağlanması amacıyla jeotermal seracılık ve sera yenileme yatırımları desteklenmeye devam edilecektir.
- Lojistik ve enerji maliyetleri dikkate alındığında, önümüzdeki dönemde büyük şehirlerin ihtiyacı olan belirli yaş sebze ve meyvenin şehirlerin kendi çevrelerinde yetiştirilmesine ilişkin kent tarımı çalışmaları başlatılacak bu kapsamda üretim ve tüketim yerleri yakınlaştırılacaktır.
- Dijital tarım uygulamaları kapsamında, uydu, telsiz haberleşme ağları, hava araçları, yapay zekâ, veri bilimi ve yoğun teknoloji kullanımı ile tahminler yapılacak, veri ve modelleme kalitesi artırılarak üretim planlaması yapılacaktır.
- Tarımsal üretimde öngörülebilirliğin artırılarak fiyat dalgalanmalarının önüne geçilmesini, çiftçinin ürettiği ürünü değer fiyattan satabilmesini ve sanayinin ihtiyaç duyduğu kalitede ürünü tedarik edebilmesini teminen yeni mekanizmalar geliştirilecektir
- Gıda ürünlerinin en az fireyle ve makul fiyatlarla tedarikini sağlamak üzere bütüncül bir yaklaşımla hal ve kooperatifçilikte iyileştirmeler yapılarak dağıtımın kayıtlı ve en az lojistik maliyetli olmasına yönelik düzenlemeler hayata geçirilecektir.
- Tarımsal örgütlerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesini teminen üretim planlaması ve tedarik zincirinin kısaltılmasına yönelik olarak üretici örgütleri ve kooperatifleri daha aktif hale getirilecektir.
- Üretici örgütlerinin ortak tedarik, pazarlama, satış ve makine kullanımının yanı sıra depolama, dağıtım ve nakliye hizmetleri gibi destekleyici hizmetleri sunmasını sağlayacak mekanizmalar hayata geçirilecektir.
- Sürdürülebilirlik kapsamında meraların ıslahı ve korunması çalışmalarına hız verilecektir.
- Küçük aile işletmelerinin kırsaldaki varlığı ve tarımsal üretime katkılarını artırmak için hayvan verimini artıracak şekilde ahır ve ağılların ıslahı gerçekleştirilecektir.

B. MİSYON, VİZYON, AMAÇ VE HEDEFLER

MİSYON

Ülkemizdeki ekolojik kaynakların kalkınma modeli perspektifiyle etkin, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde harekete geçirilip ekolojik, bitkisel ve hayvansal katma değer vasıtasıyla ekonomik güvenliği, gıda arz güvenliğini ve insan sağlığını güvence altına almak

VİZYON

Küresel ölçekte model bir ekolojik kaynak yönetimi

AMAÇ VE HEDEFLER

AMAÇLAR	HEDEFLER
<p>A.1</p> <p>Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak</p>	<p>H1.1. Bitkisel ürünlerde arz güvencesini sağlamak, yeni çeşit, metot ve teknoloji geliştirmek</p> <p>H1.2. Hayvansal ürünlerde arz güvencesini sağlamak, yeni ırk, metot ve teknoloji geliştirmek</p> <p>H1.3. Rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörü için uygun politika araçlarını geliştirmek</p> <p>H1.4. Üreticilere ve tüketicilere yönelik eğitim stratejileri ve danışmanlık sistemi geliştirmek</p> <p>H1.5. Kırsalda gelir ve istihdam olanaklarını artırmak, kırsal ekonomiyi çeşitlendirmek</p>
<p>A.2</p> <p>Üretimden tüketime kadar gıda/yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak</p>	<p>H2.1. Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliğini artırmak</p> <p>H2.2. Gıda güvenilirliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunmak, gıda güvenilirliğine yönelik uygulamaları geliştirmek</p> <p>H2.3. Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri almak</p> <p>H2.4. Hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetlerini geliştirmek, hayvan refahını korumak</p> <p>H2.5. Hayvan hastalıkları ile mücadelede kullanılan veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinliklerini artırmak</p>
<p>A.3</p> <p>Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak</p>	<p>H3.1. Su ürünleri türlerinin stok durumlarını izlemek ve yönetim planlarını hazırlamak</p> <p>H3.2. Su ürünlerini ve kaynaklarını korumak için kontrol ve denetimlerin etkinliğini artırmak</p> <p>H3.3. Su ürünleri üretimini artırmak</p>
<p>A.4</p> <p>Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak</p>	<p>H4.1. Toprak ve su kaynaklarının korunmasını ve verimli kullanılmasını sağlamak</p> <p>H4.2. Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak amacıyla yönetim planlarını hazırlamak</p> <p>H4.3. Yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek</p> <p>H4.4. Suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için AB mevzuatı ile uyumlu bütüncül planlamalar yapmak</p>

AMAÇLAR	HEDEFLER
<p>A.5</p> <p>İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek</p>	<p>H5.1. İklim değişikliği, erozyon ve çölleşme ile mücadele kapasitesini artırmak</p> <p>H5.2. Arazi tahribatı ve erozyonu belirlemek, önlemek</p> <p>H5.3. İklim değişikliğinin tarım üzerine olası etkilerini ölçmek ve tedbir almaya yönelik öneriler geliştirmek</p>
<p>A.6</p> <p>Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak</p>	<p>H6.1. Genetik kaynakları korumak, sürdürülebilir kullanımını sağlamak</p> <p>H6.2. 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na tabi korunan alanlarda etkin yönetimi sağlamak ve tabiat turizmini geliştirmek</p> <p>H6.3. Doğal, tarihi ve kültürel kaynak değerlere sahip alanları tespit ederek korunan alan olarak ilan etmek, sürdürülebilir yönetimini sağlamak</p> <p>H6.4. Biyolojik çeşitliliğin korunmasını ve devamlılığını sağlamak, bilinçlendirme çalışmaları yapmak</p> <p>H6.5. Yaban hayatı ve av yönetiminde sürdürülebilirliği sağlamak</p>
<p>A.7</p> <p>Kurumsal kapasiteyi geliştirmek</p>	<p>H7.1. Uluslararası alanda daha etkin bir şekilde yer almak ve uluslararası örgütlerin karar süreçlerine dahil olmak</p> <p>H7.2. Bilgi sistemlerini geliştirmek ve bilgi güvenliğini sağlamak</p> <p>H7.3. Kurumsal yönetim sistemini etkin hale getirmek</p> <p>H7.4. Ar - Ge kapasitesini geliştirmek ve sonuçlarının uygulamaya aktarılmasını sağlamak</p>

C. ALT PROGRAM HEDEFLERİ VE STRATEJİK PLAN İLİŞKİSİ

Yıl: 2023

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	ALT PROGRAM HEDEFLERİ	İLİŞKİLİ OLDUĞU STRATEJİK AMAÇ
KIRSAL KALKINMA	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak
ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	Ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliği belirlenecek, izlenecek, geleneksel bilginin derlenmesi sağlanacak ve farkındalığı arttırılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilirliği sağlanacaktır	Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	Tarım sektörünün iklim değişikliklerine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır	İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek
	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler arttırılacaktır.	Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak
	BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak
	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak
TARIM	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	İklim değişikliğiyle uyumlu, modern makine kullanımı özendirilecek, ortak makine kullanımı yaygınlaştırılacak ve üretim planlamasına yönelik yapay zekâ uygulamaları geliştirilecektir	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak
	TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak Kurumsal kapasiteyi geliştirmek

PROGRAM ADI	ALT PROGRAM ADI	ALT PROGRAM HEDEFLERİ	İLİŞKİLİ OLDUĞU STRATEJİK AMAÇ
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır.	Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak
	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak	Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak
TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ	DOĞA TURİZMİ	Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçleri etkin olarak yürütülecek ve turizmin çeşitlendirilmesine katkı sağlanacaktır	Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılabilecek, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.	Üretimden tüketime kadar gıda/yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak
	GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılabilecek, gıda güvenliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir	Üretimden tüketime kadar gıda/yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak

D. TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı	KIRSAL KALKINMA
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Anlayışıyla, Üretici Birlikleri ve Aile İşletmelerinin Üretim Kapasitesinin ve Kırsal İşgücünün İstihdam Edilebilirliğinin Artırılması, Yaşam Kalitesinin İyileştirilmesi, Yoksullukla Mücadele ile Kırsal Toplumun Düzenli ve Yeterli Gelir İmkanlarına Kavuşturularak Refah Düzeyinin Artırılması ve Nüfusun Kırsalda Tutundurulması

Anahtar Göstergeler

- 1- Kırsal kalkınma destekleriyle sağlanan istihdam

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Kırsal kalkınma destekleriyle sağlanan istihdam	Sayı	199.974	199.974	207.479	215.980	224.500

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM) tarafından hibe desteği verilen projelerle; Orman Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından orman köylerinde kredi/hibe desteği kapsamında uygulanan, ferdi projeler ve kooperatif projeleri ile sağlanan istihdam edilecek kişi sayısının kümülatif değerini ifade eder.

Hesaplama Yöntemi:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü verileri proje ölçekleriyle değerlendirilmekte, Orman Genel Müdürlüğü verileri ise orman köylülerine destek maksatlı tip projelerde ve kooperatif projelerinde kullanılan işgücü verilerinden elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı:

Tarım ve Orman Bakanlığı-Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı:	KIRSAL KALKINMA
Alt Program Adı:	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ
Gereke ve Açıklamalar	

Kırsalda tarımsal faaliyetlerin desteklenmesi alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması, fiziki potansiyelin, çevre ve arazinin geliştirilmesi, kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması için programlar hazırlamak, uygulamak ve izlemek; tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmak, kontrol etmek ve ödemeler arasındaki uyumu sağlamak; 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan izleme komitesinin sekretarya işlemlerini yürütmek; tarım sektörüne ve kırsal kesimlere verilecek desteklere ilişkin çalışmalar yapmak, teklifte bulunmak; Bakanlığın görev alanına giren konularda görsel, işitsel ve yazılı dokümanların basım ve yayımını yapmak veya yaptırmak; eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak; film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak; bu konulara ilişkin arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek; Bakanlığın görev alanına giren konularda her türlü eğitim faaliyetini yapmak veya yaptırmak; Bakanlığın görev alanına giren alanlarda yapılacak yayınlar hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarla işbirliği yapmak; çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek görevleri yürütülmektedir.

Sürdürülebilir kırsal kalkınma anlayışıyla, üretici birlikleri ve aile işletmelerinin üretim kapasitesi ve kırsal işgücünün istihdam edilebilirliği artırılarak nüfusun kırsalda tutundurulması sağlanacaktır. Kırsal altyapının iyileştirilmesi ve tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması amacıyla ekonomik yatırımlar desteklenerek şehirlerin bir parçası olan kırsal alanların yaşam kalitesi artırılacaktır. Kırsalda doğal kaynakların ve çevrenin korunması faaliyetleri ile sürdürülebilir bir çevre oluşturulacaktır. Zorlu coğrafi şartlara ve arazi yetersizliğine bağlı olarak ve tarımsal faaliyetlerin kısıtlı olduğu orman köyü/mahallelerinde yaşayan orman köylüsüne alternatif geçim kaynakları sağlayarak sosyal ve ekonomik kalkınmalarına katkıda bulunulacaktır.

Bu kapsamda; doğal kaynaklar ve çevrenin korunması da dikkate alınarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi sağlanacaktır. Tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi için faaliyetler yürütülecektir. Yeniliklerin takip edilmesi ve kaliteli ürün artışının sağlanması, kırsalda kadın girişimciliğinin özendirilmesi, gelir getirici, mesleki beceri kazandıran, faaliyet çeşitliliğini artırıcı ve sosyo-ekonomik yönden güçlendirici kadın çiftçilere yönelik projeler yapılacaktır.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı'nın "Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre" eksenine ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Çiftçilere yönelik eğitimler sonucu verilen belge sayısı	Adet	17.890	16.500	17.000	21.500	22.000	22.500

Göstergeye İlişkin Açıklama: Kırsalda sosyo ekonomik gelişmelere katkı sağlamak amacıyla, yıl içinde düzenlenen il / ilçe Tarım ve Orman Müdürlükleri ile Halk Eğitim Merkezi Müdürlükleri işbirliğinde gerçekleştirilen çiftçi kursları, Süt ve Sağım Hijyeni, Basınçlı Sulama Sistemleri, Etkin ve Verimli Sulama Sistemleri eğitimleri sonucu verilen belge sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Çiftçi kursları kapsamında verilen belge sayısının yıllık toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (il ve ilçe Tarım ve Orman Müdürlükleri), MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- El sanatları eğitim merkezi müdürlüklerinde açılan kurs sayısı(kümülatif)	Adet	533	650	680	850	975	1.100

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Kırsal alanda refahı yükseltmek gelir ve istihdam olanaklarını artırmak ve kırsalda ekonomiyi çeşitlendirmeyi sağlamak amaçlanmaktadır. Kırsal alandaki eğitim talepleri ile yöresel özelliklerin değerlendirilmesi sonucu eğitim programları planlanır. Bilecik, Düzce, Elazığ, Silifke-Mersin, Kastamonu ve Sivas'ta bulunan El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde, ağaç oymacılığı, taş ve gümüş işlemeciliği, halı-kilim ve bez dokumacılığı ile konfeksiyon vb. konularda katılımcıların işe ve ibate giderleri karşılanarak açılacak kurs sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi:

Planlanan yıllık eğitim programları kapsamında açılan kurs sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlükleri)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Faaliyete geçen tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi sayısı	Adet	1	1	2	2	2	2

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Tarım sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi ve Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri (TDİOSB)'nin yaygınlaştırılması, yatırımcılar için altyapısı tamamlanmış uygun ve yeter büyüklükte yatırım yeri hazırlanması hedeflenmektedir. TDİOSB tüzel kişiliği, yöre çiftçileri, yatırımcı gerçek ve tüzel kişiler etkilenebilmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Altyapı inşaatları tamamlanarak yatırımcılara parsel tahsisi yapılmaya aşamasına gelen TDİOSB'lerin sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Kadın çiftçilere yönelik gerçekleştirilen proje sayısı (kümülatif)	Adet	168	200	200	235	270	305

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Projeler belirlenirken proje konusunun kadın çiftçiler için yenilikçi bir konu olmasına ve projeden faydalanacak kadın çiftçi sayısının fazla olmasına dikkat edilmektedir. Hedef kitle kadın çiftçilerdir. İl müdürlüklerinden veri akışının yavaş olması göstergeyi etkileyebilecek muhtemel koşuldur.

Hesaplama Yöntemi:

Bu gösterge illerde doğrudan kadın çiftçilerin faydalandığı proje sayısını ifade etmektedir.

Verinin Kaynağı:

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Kırsal kalkınma desteklemeleri kapsamında kurulan tesis sayısı	Adet	2.810	2.000	2.500	2.500	2.500	2.000

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Kırsal alanda kurulan tesis sayısı ölçülmektedir. Çiftçiler ve tarımsal yatırımcılar (gerçek ve tüzel kişiler) hedef kitledir. Kırsalda gelirin artırılması, finansal gelişim, istihdamı geliştirmek ve tarım sanayi entegrasyonu ile üretilen ürünlerin pazar payının artırılması amaçlanmaktadır. Hedef rakamlarımız KKYDP kapsamında Uzman Eller Projesinin 81 ilde uygulanmaya başlanması kararına yönelik güncellenmiştir.

Hesaplama Yöntemi:

Hak sahipleri tarafından kurulan işletmelerin sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Tarımsal danışmanlık desteği ile sağlanan istihdam	Sayı	1.170	1.250	1.018	1.020	1.050	1.100

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesi ile çiftçilere danışmanlık hizmeti veren tarım danışmanlarının sayısını artırmak hedeflenmektedir. Veriler yıllık temin edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: İl ve İlçe müdürlükleri tarafından Tarımsal Yayım Danışmanlık Bilgi Sistemine girilen veriler sonucu elde edilen tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesi icmali sonuçları esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- Tarımsal danışmanlık hizmeti alan işletme sayısı (kümülatif)	Adet	194.848	271.178	257.636	319.000	382.000	448.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Çiftçilerin bilgi ihtiyacının karşılanması ve modern tarım tekniklerinin öğretilmesi amacı ile yetkilendirilen kişi ve kuruluşlardan danışmanlık hizmeti alan tarımsal işletme sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesi icmali sonuçları esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
8- Tarımsal danışmanlık verilen üretici örgütü sayısı	Adet	388	400	320	321	325	335

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üyelerine tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti vermek üzere yetki alan ve bu amaçla danışman istihdam eden üretici örgütleri sayısını ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Tarımsal yayım ve danışmanlık desteklemesi icmali sonuçları esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
9- Tarımsal içerikli TV program sayısı (kümülatif)	Adet	830	1.050	1.050	1.150	1.250	1.350

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarımsal içerikli hazırlanan televizyon programı sayısını ifade etmektedir. Bu programlar; internet yayıncılığı, haberler, sinevizyonlar, ulusal ve yerel kanallarda yayınlanacak eğitim filmleri, spot (kısa) filmler, bilgilendirici kısa filmler, canlı stüdyo programları ve belgeselleri kapsamaktadır. Programlar; tarım ve ormana ilişkin konular, teknolojik gelişmeler, gündeme yansıyan değişiklikleri içermektedir. Programların, üreticilerin ve tüketicilerin bilgilendirilmesi için diğer yayın mecralarının yanı sıra İl Müdürlükleri aracılığı ile çiftçi eğitimlerinde kullanılması da hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Bakanlık hizmet birimleri ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşlarından gelen talepler doğrultusunda tarımsal içerikli hazırlanan televizyon programı sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
10- Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı (kümülatif)	Sayı	1.193.862	1.429.602	1.759.862	1.832.643	2.162.643	2.492.643

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitim yayım çalışmalarında eğitim alan kadın çiftçiler ile "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi" kapsamında illerde yürütülen programlarda eğitim alan kadın çiftçi sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitim alan kadın çiftçi sayısının toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	2.450.201.000	588.603.667	7.685.940.000	9.153.501.000	10.158.405.000
Bütçe İçi	2.450.201.000	588.603.667	7.685.940.000	9.153.501.000	10.158.405.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler	1.081.362.000	349.114.554	2.304.433.000	2.784.837.000	2.968.631.000
Bütçe İçi	1.081.362.000	349.114.554	2.304.433.000	2.784.837.000	2.968.631.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri	908.060.000	221.855.037	1.615.770.000	1.948.084.000	2.242.713.000
Bütçe İçi	908.060.000	221.855.037	1.615.770.000	1.948.084.000	2.242.713.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	4.439.623.000	1.159.573.258	11.606.143.000	13.886.422.000	15.369.749.000
Bütçe İçi	4.439.623.000	1.159.573.258	11.606.143.000	13.886.422.000	15.369.749.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi

KKYDP kapsamında, doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi için faaliyetler ve Uzman Eller Projesi yürütülecektir. Ziraat odaları, üretici örgütleri ve serbest tarım danışmanlarına tarımsal yayım ve danışmanlık destekleme ödemesi yapılmaktadır.

Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler

Üreticilerin coğrafi işaret konusunda bilgilendirilmesi yanında ürünlerini pazarlama olanaklarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri

Bilecik, Düzce, Elazığ, Silifke-Mersin, Kastamonu ve Sivas'ta bulunan El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde, ağaç oymacılığı, taş ve gümüş işlemciliği, halı-kilim ve bez dokumacılığı ile konfeksiyon vb. konularda, işe ve ibateleri sağlanan 14- 24 yaş aralığındaki gençler, düzenlenen uzun ve kısa süreli kurslar ile eğitilmektedir. Kadın çiftçilerin istihdam edilebilmesi, girişimcilik kapasitelerinin artırılması ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlanması amacıyla; "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor" ve "Kadın Çiftçilere Yönelik İl Özel Projeler" programlarından oluşan "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi" ile muhtelif illerde "Kız Kardeşim Projesi" yürütülmektedir. Kırsalda kadın çiftçilere yönelik Bakanlık faaliyetlerinin tanıtımı amacıyla tarımsal üretimle ilgili toplantılar, çalıştaylar, vb. düzenlenmekte, tarımsal üretim, ev ekonomisi ve kooperatifçilik ile ilgili eğitimler verilmektedir.

Güneydoğu Anadolu Projesi Eğitim ve Yayım Programı kapsamında yazılı ve görsel materyaller hazırlanmakta, Bakanlığın tanıtımı amacıyla fuar, kongre ve sempozyumlara katılım sağlanmaktadır. Kütüphanemizde kolakesiyon kontrolü, okuyucu hizmetleri devam etmekte, ayrıca Merkez kütüphanelerimizde tarama, dijitalleştirme, güncelleme, e-devlet, dijital kütüphane ve telif yönetimi işleri yapılmaktadır. Kırsalda kadın çiftçilere yönelik Bakanlık faaliyetlerinin tanıtımı amacıyla tarımsal üretimle ilgili toplantılar, çalıştaylar, vb. düzenlenmekte, tarımsal üretim, ev ekonomisi ve kooperatifçilik ile ilgili eğitimler verilmektedir.

Üreticilerin basınçlı sulama sistemlerindeki farklı uygulamaları(güneş enerjili sistemlerin damla sulamada kullanımı, su hasadı teknikleri ile sulama toprak altı damla sulama sistemleri gibi) yerinde görmeleri amacıyla araştırma kurum ve kuruluşlarına, üniversitelere, eğitim merkezlerine ve sulama ekipmanlarını üreten fabrikalara düzenlenen inceleme gezilerine katılımları sağlanarak, arazide uygulama ağırlıklı olarak bilgi edinmeleri ve birbirleri ile deneyimlerini paylaşmaları temin edilmekte, çalıştay, konferans, panel gibi etkinlikler düzenlenmektedir. Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi kapsamında "Süt Hijyeni", "Süt Sığırcılığında Sağlık Hijyeni ve Sanitasyon", "Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi", "Sürü Yönetimi Elemanı Benim Projesi" ve "Tarımsal Kuraklık Mücadele ve Sulamanın Etkinleştirilmesi" eğitimleri 81 ilde; il ve ilçe müdürlükleri ve eğitim merkezlerinde gerçekleştirilmektedir.

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı	ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Ormanların, Doğal Hayatın ve Tabiat Varlıklarının Korunması, Geliştirilmesi ve Topluma Çok Yönlü Faydalar Sağlayacak Şekilde Yönetilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Ağaçlandırma yapılan alan
- 2- Korunan alan sayısı (kümülatif)
- 3- Toplam orman varlığı (kümülatif)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Ağaçlandırma yapılan alan	Hektar	30.000	33.140	37.000	40.000	42.500

Göstergeye İlişkin Açıklama: Orman alanını artırmak amacıyla uygun tür ve yöntemlerle ağaçlandırma çalışmaları yapılarak doğal ormanlar korunup geliştirilmektedir. Ayrıca fidan ve tohum üretimi ile bakımları gerçekleştirilerek fidan üretim kapasitesi ve toplam fidan üretimi içerisindeki boylu fidan üretim miktarı artırılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık olarak ağaçlandırma yapılan alanın sayısal karşılığını ifade etmektedir.

Verinin Kaynağı: Orman Genel Müdürlüğü Veri Kayıt Sistemi

Sorumlu İdare: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Korunan alan sayısı (kümülatif)	Adet	645	645	660	675	690

Göstergeye İlişkin Açıklama: Korunan alanlara olan ilginin artışına bağlı olarak gerek bu alanların etkin korunması ve yönetimi gerekse ziyaretçilere yönelik bazı hizmetlerin sunulabilmesi için temel hizmet ve tesisler ile gerekli makine teçhizat donanımının sağlanması gerekmektedir. Korunan alanların etkin korunması ve yönetimi için hazırlanan ziyaretçi merkezleri, tanıtım birimleri, giriş kontrol üniteleri, büfe, kuş gözlem kuleleri, tabiat eğitim merkezleri, yağmur barınakları, manzara seyir terasları vb. ziyaretçilere yönelik yapılan alt ve üst yapı tesislerini ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Milli Parklar Kanunu kapsamında yönetilen alanlardan ziyaretçi merkezi, yönetim merkezi, doğa eğitim merkezi vb. tesis ve destek üniteleri yapılan korunan alan sayısı toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Toplam orman varlığı (kümülatif)	Milyon Hektar	23,24	23,24	23,4	23,5	23,54

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizde orman varlığı 23.110.000 hektar ile ülke yüzölçümünün yaklaşık %29,60'ını kaplamaktadır. Bu alan içerisinde normal kapalı orman alanı 13.500.000 hektar ile toplam ormanlık alanın %58,42'sini, boşluklu kapalı orman alanı ise 9.610.000 hektar ile toplam ormanlık alanın %41,58'ini oluşturmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Amenajman Planlarına dayanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Orman Genel Müdürlüğü Veri Kayıt Sistemi.

Sorumlu İdare: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı:	ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ
Alt Program Adı:	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR
Gerekçe ve Açıklamalar	

Doğa Koruma ve Milli Parklar alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında yaban hayatı ve kara av kaynakları ile orman içi su kaynakları, dere, göl, gölet ve sulak alanların ve hassas bölgelerin korunması, geliştirilmesi, kara avcılığının düzenlenmesi, av kaynaklarının işletilmesi ve kontrolü ile ilgili her türlü etüt, envanter, planlama, projelendirme, uygulama ve izlemeye ilişkin iş ve işlemleri yapmak veya yaptırmak, bu hizmetlerle ilgili tesisleri kurmak veya kurdukmak, kara avcılığını düzenleyen mevzuat ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek, uluslararası koruma sözleşmeleri ile belirlenen yörelerdeki koruma ve kullanma esaslarını belirlemek, uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınan bitki ve hayvan türleri ile alanların korunması konusunda tedbirler almak, ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, hayvanların korunmasına yönelik çalışmaları, ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde yapmak, yaptırmak, bu konuda yürütülen faaliyetleri desteklemek, denetlemek veya denetlenmesini sağlamak, görev alanıyla ilgili olarak bitki ve hayvan türü genetik kaynaklarının muhafazası ve iyileştirilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek görevleri yürütülmektedir.

Ülkemizin biyolojik çeşitliliği, av ve yaban hayatı ile sulak alanlarının korunması, geliştirilmesi ve gelecek nesillere aktarılması sağlanacaktır. Sulak alanlarda yapılan ekoturizm çalışmaları ile buralarda yaşayanlar için alternatif geçim kaynakları oluşturulacaktır. Kaçak avcılıkla mücadelede teknolojik imkanlardan da faydalanılacak, koruma bilincine sahip avcılarının yetiştirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri ile avlalarda etüt ve envanter çalışmalarına ağırlık verilerek, av turizminin geliştirilmesi sağlanacaktır.

Ülkemizin biyolojik çeşitlilik verileri depolanmaya devam edilecek, biyolojik çeşitliliğin izlenmesi ile biyolojik çeşitlilikteki kayıplar ortaya konacak, mevcut durum değerlendirilecek ve değişimler kayıt altına alınacaktır. Biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilginin kayıt altına alınması ile halkın tabii biyolojik kaynaklardan faydalanarak geliştirdiği ilaç, maya, boya gibi geleneksel ürünlere ilişkin bilgileri derlenecek ve kayıt altına alınacaktır.

Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçleri etkin olarak yürütülerek doğal kaynakların sürdürülebilirliğine hizmet edilecektir.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik ve Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre" eksenlerine ve Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliği belirlenecek, izlenecek, geleneksel bilginin derlenmesi sağlanacak ve farkındalığı arttırılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilirliği sağlanacaktır

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Av ve avcılık konusunda eğitim verilen kişi sayısı (kümülatif)	Bin Adet	179,97	194,97	194,97	214,51	229,51	244,51

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Ülkemizdeki potansiyel avcı sayısını tespit etmek, belgeli avcı sayısını arttırmak, yasa dışı avcılarının kayıt altına alınarak kurallara göre avlanmalarını sağlamak ve belirli bir sistem içinde eğitim ve belgelendirme faaliyetlerinin yürütmek amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Bakanlığımız taşra teşkilatları ile halk eğitim merkezleri işbirliği içinde açılan avcı eğitim kurslarına katılan ve sertifika alan kişi sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Bölge Müdürlüklerine bağlı İl Şube Müdürlükleri, MEB; Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgilerin belirlendiği il sayısı (kümülatif)	Adet	41	61	61	81	0	0

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Projesi” kapsamında, saha ve literatür çalışması ile halkın biyolojik kaynaklardan faydalanarak geliştirdiği ilaç, maya, boya gibi geleneksel ürünlere ilişkin bilgiler derlenmekte ve kayıt altına alınmaktadır. Söz konusu bilgilerin derlenmesi ile ülkemize ait biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler kullanılarak geliştirilen ürünlere yabancılar tarafından patent alınması önenebilecek, başta gıda, tarım ve ilaç olmak üzere çeşitli sektörlerde katma değeri yüksek yeni ürünlerin geliştirilmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerine konu olabilecektir. Geleneksel Bilgi Yönetim Sistemi; projenin tamamlanmasının ardından gerekli “genetik kaynaklar ve bağlantılı geleneksel bilgiye erişim ve fayda paylaşımı” esaslarının düzenlenmesini müteakip patent uzmanlarının ve akademisyenlerin kullanımına sunulması planlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilginin kayıt altına alınması kapsamında saha çalışması tamamlanan il sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Biyolojik çeşitlilik konusunda okullarda düzenlenen eğitim sayısı (kümülatif)	Adet	8.373	9.873	9.873	12.409	14.009	15.659

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Tabiatı koruma ve biyolojik çeşitlilik konularında gelecek nesillerin bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi amacıyla; Milli Eğitim Bakanlığı-İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği yapılarak ilköğretim öğrencilerine yönelik tabiat eğitimleri düzenlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Bölge müdürlükleri tarafından Milli Eğitim Bakanlığı-İl Milli Eğitim Müdürlükleri işbirliğiyle okullarda düzenlenen tabiat eğitimlerinin sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- İzleme kriterine göre izlenen tür ve alan sayısı (kümülatif)	Adet	3.058	3.908	3.908	4.766	5.620	6.474

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında izlemeye konu nesli tehlike altındaki türler ve biyolojik çeşitlilik açısından önem taşıyan alanlar belirlenmiş olup, envanter çalışmaları tamamlanan illerde izleme çalışmaları yürütülmektedir. Sahip olduğumuz biyoçeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla türler ve özellikli alanlar sürekli izlenmektedir. İzleme çalışması sonucu elde edilen veriler raporlanmakta ve biyoçeşitlilikle ilgili izleme yapan tüm kamu kurum/kuruluşları, üniversiteler ve STK’lar ile paylaşılabilir.

Hesaplama Yöntemi:

UBENİS projesi kapsamında belirlenen ve izlemeye alınan tür ve özellikli alan sayısı toplamıdır.

Verinin Kaynağı:

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Korunan alan büyüklüğü (kümülatif)	Bin Hektar	3.323,24	3.323,24	3.323,06	3.384,96	3.384,96	3.384,96

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliğinin korunması amacıyla milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası ve yaban hayatı koruma sahası, sulak alanların sürdürülebilirliği sağlanacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Koruma statüsü verilen milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası, yaban hayatı koruma sahası ve sulak alanların hektar bazında büyüklüğüdür.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Orman içi sulara salımı yapılan doğal alabalık sayısı (kümülatif)	Bin Adet	29.763	33.463	33.463	37.163	40.863	44.563

Göstergeye İlişkin Açıklama: Orman içi sulara alabalık popülasyonunun artırılması, alabalık bulunmayan ancak habitatına uygun olduğu tespiti yapılan derelerin balıklandırılması, orman içi sulara bırakılan alabalıkların markalanarak izlenmesi amacıyla veriler raporlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Alabalık üretim istasyonlarından elde edilen üretim verileri sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Alabalık Üretim İstasyonu bulunan Bölge Müdürlükleri - İl Şube Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- Tedavi ve rehabilite edilen yaban hayvanı sayısı (kümülatif)	Bin Adet	56	61	61	66	71	76

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yaban hayvanı kurtarma ve rehabilitasyon merkezlerinde tedavi ve rehabilite edilerek doğaya salınan yaban hayvanı sayısıdır. Tedavi ve rehabilite edilen ve doğal ortamlarına kazandırılan yaban hayvanları ile popülasyonlarının korunması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Yaban hayvanı kurtarma ve rehabilitasyon merkezlerinden gelen toplam tedavi raporları sayısı esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Bölge Müdürlükleri - İl Şube Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
8- Üretimi yapılan kanatlı av hayvanı sayısı (kümülatif)	Bin Adet	867	962	962	1.057	1.152	1.247

Göstergeye İlişkin Açıklama: Üretilen keklik ve sülünlerin avlulara salınarak doğal türlere olan baskının azaltılması, keklik ve sülün bulunmayan ancak habitatına uygun olduğu tespit edilen alanlara salınmaları ile doğal hayatın desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Kanatlı Üretim İstasyonu bulunan bölge müdürlüklerine bağlı il şube müdürlükleri üretim verileri sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Kanatlı Üretim İstasyonu bulunan Bölge Müdürlükleri - İl Şube Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
9- Üretimi yapılan nesli tehlike altındaki yaban hayvanı sayısı (kümülatif)	Adet	1.768	1.998	1.998	2.238	2.483	2.733

- Göstergeye İlişkin Açıklama:** Üretilen yaban hayvanları uygun alanlarda tabiata yerleştirilmektedir. Yavru bireylerin tespiti ile yıllar arası yaşanan değişimin ve yavrulama miktarını etkileyen faktörlerin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır.
- Hesaplama Yöntemi:** Nesli tehlike altındaki yaban hayvanlarının üretilmesi amacıyla kurulmuş üretim istasyonlarındaki türlerin üretim miktarlarıdır.
- Verinin Kaynağı:** Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Bölge Müdürlükleri - İl Şube Müdürlükleri)
- Sorumlu İdare:** TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
10- Yaban hayatının izleneceği alan sayısı (alan sayısı sabit) (kümülatif)	Adet	702	846	846	991	1.137	1.284

- Göstergeye İlişkin Açıklama:** Gösterge kapsamında sayım alanlardaki yaban hayvanı popülasyonu ölçülmektedir. İzleme çalışmaları, popülasyonlarda ani düşüşler olması durumunda tedbir alınmasına imkân sağlamaktadır. Veriler yıllık olarak alınmakta ve elde edilen verilerle koruma çalışmalarındaki politikalar belirlenmektedir.
- Hesaplama Yöntemi:** Sulak alan ve yaban hayatı geliştirme sahaları ile deniz kaplumbağaları izleme çalışmaları, kış ortası kuş sayımları ile tür ve popülasyonların izlenmesi sonucu elde edilen verilerdir.
- Verinin Kaynağı:** Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (Bölge Müdürlükleri - İl Şube Müdürlükleri)
- Sorumlu İdare:** TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi	116.891.000	12.790.902	199.303.000	241.964.000	278.528.000
Bütçe İçi	116.891.000	12.790.902	199.303.000	241.964.000	278.528.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi	62.309.000	19.113.519	107.498.000	119.670.000	137.762.000
Bütçe İçi	62.309.000	19.113.519	107.498.000	119.670.000	137.762.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu	40.000.000	7.912.220	100.000.000	115.253.000	128.011.000
Bütçe İçi	40.000.000	7.912.220	100.000.000	115.253.000	128.011.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	219.200.000	39.816.640	406.801.000	476.887.000	544.301.000
Bütçe İçi	219.200.000	39.816.640	406.801.000	476.887.000	544.301.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi

Yaban hayatı yönetimi için gerekli envanter çalışmaları yapılmaktadır. Tür koruma eylem planı nesli tehlike altında olan nadir türlerimiz için hazırlanmaktadır. Daha önce çalışılan ve tamamlanan eylem planlarında ortaya konulan hedeflere ilişkin belirlenen faaliyetler 5 yıllık süre ile izlenerek gerekli tedbirler alınmaktadır.

Yaban hayatı geliştirme sahalarının planlanmasında güncel ve güvenilir izleme verilerinin kullanılması ile hedef türlerin daha iyi korunması sağlanacak, tanıtım ve bilinçlendirme faaliyetleri ile halkın doğa ve doğa korumaya ilgisi artırılacaktır.

Yaban hayvanı kurtarma ve rehabilitasyon merkezlerinde, doğada yaralı veya bakıma muhtaç ele geçirilen yaban hayvanları ile uluslararası sözleşmeler gereği el konulan yabani hayvanların tedavi, bakım ve rehabilitasyonları yapılarak tekrar doğal yaşam alanlarına salınmaktadır. Ülkemizde yer alan 9'u kanatlı, 3'ü alabalık ve 12'si memeli yaban hayvanı olmak üzere toplam 24 adet üretim istasyonunda faaliyete devam edilmektedir. Bu tesislerde geyik, alageyik, ceylan, Anadolu Yaban Koyunu, Hatay Dağ Ceylanı, kelaynak, keklik, sülün ve Alabalık üretimi yapılarak uygun alanlarda tabiata yerleştirilmektedir.

Biyolojik çeşitlilik açısından oldukça zengin bir yapıya sahip olan Çukurova Havzasında bu varlığımızın korunması gayesiyle yapılan Çukurova Biyoçeşitlilik Müzesi ülkemizde yaşayan türlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına katkı sağlayacak Seyhan Baraj Gölü Yaban Hayatı

Geliştirme Sahasının kaynak değerlerini de kullanarak biyolojik çeşitliliğin tanıtımına ve doğa koruma konusunda insanların bilinçlenmesine yardımcı olacaktır.

Orman içi sulardaki doğal alabalık popülasyonlarının optimum düzeye ulaştırılması, bozulan alabalık habitatlarının rehabilitasyonu, gen kaynakların korunması, doğal türlerimizin tanıtımı ve farkındalığın artırılması sağlanacaktır.

Doğal türlere olan baskının azaltılması amacıyla mevcut ve yeni kurulacak kanatlı yaban hayvanı üretme istasyonlarında üretimi yapılan kanatlı av hayvanı (keklik, sülün) tabii yaşam ortamlarına bırakılacaktır.

Sürdürülebilir avcılığı desteklemek, doğal popülasyonlar üzerindeki av baskısını azaltmak, genetik çeşitliliği korumak, doğa koruma konusunda kamuoyunu bilinçlendirmek ve farkındalığı artırmak maksatlı çalışmalar yapılacaktır.

Av turizminin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi sağlanarak avlıklardan elde edilen gelirden, köy tüzel kişiliklerine, belde belediyelerine ve büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki ilçe belediyelerine mali destek verilecektir.

Usulsüz avcılığın önlenmesi ile ilgili av koruma, kontrol ve denetim faaliyetleri yürütülecek, avcılarının eğitilmesi, avcılık ve yaban hayatı konularında vatandaşın bilinçlendirilmesi ve farkındalık oluşturulmasına yönelik faaliyetlerde bulunulacaktır.

Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi

“Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Projesi” kapsamında, saha ve literatür çalışması ile halkın tabii biyolojik kaynaklardan faydalanarak geliştirdiği ilaç, maya, boya gibi geleneksel ürünlere ilişkin bilgiler derlenmekte ve kayıt altına alınmaktadır. Saha çalışmaları 2022 yılı yıl sonunda toplam 61 ilde tamamlanmış olup, 2023 yılı yıl sonuna kadar 81 ilde saha çalışmalarının tamamlanması planlanmaktadır. Literatür ve saha çalışmasından elde edilen geleneksel bilgiler Geleneksel Bilgi Yönetim Sistemine işlenmektedir. Söz konusu sistemin; projenin tamamlanmasının ardından gerekli “genetik kaynaklar ve bağlantılı geleneksel bilgiye erişim ve fayda paylaşımı” esaslarının düzenlenmesini müteakip patent uzmanlarının ve akademisyenlerin kullanımına sunulması planlanmaktadır.

Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında izlemeye konu nesli tehlike altındaki türler ve biyolojik çeşitlilik açısından önem taşıyan alanlar belirlenmiştir. Envanter çalışmaları tamamlanan illerde izleme çalışmaları başlatılmış olup, 81 ilimizde tür ve habitat düzeyinde izleme çalışmaları yürütülmektedir. Tür ve özellikli alanların sürekli olarak izlenmesi suretiyle sahip olduğumuz biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

Tabii kaynakların korunması, korunan alanlar ve hassas alanların yönetimi, av-yaban hayatı çalışmalarının geliştirilmesi için kamu kurum ve kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Kamu Tüzel Kişilikleri ve üniversiteler ile protokol, anlaşma vb. çalışmaları yapılacaktır. Ulusal ve uluslararası boyutta eğitim, konferans, panel, çalıştay, seminer, fuar, sergi vb. etkinlikler düzenlenecek ve ilgili programlara katılım sağlanacaktır.

Tabiatı koruma konusunda toplumsal bilinçlendirme ve biyolojik zenginliğimiz hakkında her türlü basılı, görsel ve sosyal medya aracılığı ile eğitim-tanıtım çalışmaları yürütülecektir. İl Millî Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği yapılarak ilköğretim öğrencilerine yönelik tabiat eğitimleri düzenlenecektir.

Sahada mevcut ekosistemin gereklilikleri değerlendirilerek alınması gerekli önlemlerin tespiti ve uygulanmasına yönelik izleme-denetim çalışmaları yapılacaktır.

Tarihi, kültürel, arkeolojik, flora, fauna, jeolojik, peyzaj, denizel, sulak alan vb. sahaların envanteri yapılacaktır. Etüt-envanter çalışmaları sonucunda kaynak değeri yüksek alanlara; milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası, yaban hayatı koruma sahası, sulak alan, mağara vb. koruma statüsü verilerek biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi sağlanacaktır. AB ve diğer uluslararası fonlar ile desteklenen projeler hazırlanacak ve yürütülecektir. Ulusal Önemli Haiz Sulak Alan veya Ramsar Alanı olarak tescil edilen sulak alanların, Ramsar Sözleşmesi Sulak Alan Yönetim Planlaması Rehberi kapsamında korunması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanması için 5 yıllık faaliyet planlarını içeren yönetim planları hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu

Sokak Hayvanı Rehabilitasyon Projesi ile 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği kapsamında geçici hayvan bakımevi yapımı ve sokak hayvanlarının kısırlaştırılması için yerel yönetimlere bütçe imkânları dâhilinde mali destek verilecektir.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı: 2023
Program Adı: SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
Alt Program Adı: İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM
Gerekçe ve Açıklamalar

İklim değişikliği ile mücadele ve uyum alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme, diğer tarımsal afetler ve tarım sigortası ile ilgili hizmetleri yürütmek, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatında yer alan esaslar çerçevesinde yardım yapmak görevleri yürütülmektedir.

İklim değişikliğinin etkilerinin giderek arttığı günümüzde, "İklim Değişikliği ile Mücadele ve Uyum" alt programı ile tarım sektörünün iklim değişikliklerine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır. İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda İklim Değişikliğine uyum amacıyla farkındalık artırma çalışmaları yürütülecektir.

İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki etkileri araştırılarak, stratejik ürünlerde verim tahmini, tarımsal kuraklık çalışmaları, tarım ve mera alanlarında erozyon belirleme ve önleme çalışmaları yürütülecektir.

Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanteri Kapsamında Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormanlık (AKAKDO) sektöründe sera gazı emisyon ve yutak hesaplamaları yapılacaktır.

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında; Kamuoyunun bilinç düzeyini artırarak tüm paydaşların süreçte dahil edilmesiyle arz ve talep yönetimini de dikkate alarak, çevresel açıdan sürdürülebilir tarımsal su kullanım planlaması ile kuraklığın yaşanmadığı dönemlerde ileriye dönük gerekli bütün tedbirlerin alınmasını; kriz dönemlerinde ise, etkin bir mücadele programını uygulayarak kuraklığın etkilerinin asgari düzeyde kalması sağlanacak, Ülke genelinde Meteorolojik veriler, sulama amaçlı depolamalarının (Baraj ve Gölet) havza bazlı doluluk oranları ve 81 ilimizde hububat ekim alanları ve hububatın fenolojik gözlemleri bir bütün olarak değerlendirilerek her ay olmak üzere aşağıda yer alan raporlar hazırlanacaktır.

12 adet İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi Raporu,

12 adet Risk Değerlendirme Komitesi Raporu,

12 adet İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi ile Risk Değerlendirme Komiteleri Değerlendirme Raporu

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre" eksenine ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Tarım sektörünün iklim değişikliklerine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık sektöründen kaynaklı sera gazı emisyonu ve yutak raporu sayısı	Adet	1	1	1	1	1	1

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizde arazi kullanımı ve arazi kullanım değişikliğinden kaynaklı emisyon ve yutak miktarı hesaplanacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Uluslararası İklim Değişikliği Paneli hesaplama metodları kullanılacaktır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık artırımı faaliyet sayısı	Adet	2	1	1	1	1	1

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bakanlık personelinin iklim değişikliği konusunda bilgi ve kapasitenin artırılması hedefi kapsamında yapılan farkındalık etkinliklerinin sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık eğitimlerinin sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması	1.110.000	0	2.388.000	2.500.000	4.000.000
Bütçe İçi	1.110.000	0	2.388.000	2.500.000	4.000.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	1.110.000	0	2.388.000	2.500.000	4.000.000
Bütçe İçi	1.110.000	0	2.388.000	2.500.000	4.000.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması

İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki etkileri araştırılacak, stratejik ürünlerde verim tahmini, tarımsal kuraklık çalışmaları, tarım ve mera alanlarında erozyon belirleme ve önleme çalışmaları yürütülecektir.

Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanteri Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık Sektörü'nde sera gazı emisyon ve yutak hesaplamaları yapılacaktır.

İl Müdürlüklerimizden fenolojik gözlem raporları alınarak düzenli olarak Risk Değerlendirme Komitesi ile izleme, Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi tarafından izleme ve değerlendirmeler yapılacaktır.

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı	TARIM
Programı Yürüten İdare/İdareler:	HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Çevresel, Sosyal ve Ekonomik Olarak Sürdürülebilir, Ülke insanının Yeterli ve Dengeli Beslenmesinin Yanı Sıra Arz Talep Dengesini Gözeten, Verimliliği Yüksek, Sosyo-Ekonomik Olarak Gelişen Etkin Bir Tarım Sektörünün Oluşturulması ile Çiftçilerimizin Yaşam Standartlarının Yükseltilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı
- 2- İhraç edilen bitkisel ürün değeri
- 3- Kırmızı et üretim miktarı
- 4- Tarımsal hasıla

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı	Milyon Ton	126	126	130	135	140

Göstergeye İlişkin Açıklama:	Bitkisel üretim değerindeki artışın izlenmesi ürün arzında sürdürülebilirliği sağlayacak politikalar üretilmesi için önemlidir.
Hesaplama Yöntemi:	TÜİK verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.
Verinin Kaynağı:	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- İhraç edilen bitkisel ürün değeri	Milyon Dolar	10.160	10.200	10.800	11.300	11.400

Göstergeye İlişkin Açıklama:	İhraç edilen bitkisel ürünlerin dolar bazındaki değerini ifade etmektedir. Gösterge, bitkisel ürün ihracatının 2024 yılına kadar ihracatta sağlayacağı tahmini katma değerini öngörülmesine katkı sağlamaktadır.
Hesaplama Yöntemi:	Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.
Verinin Kaynağı:	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Kırmızı et üretim miktarı	Bin Ton	1.590	1.870	1.945	2.023	2.104

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile kişi başı kırmızı et üretim miktarı, kırmızı ette arz güvenliği, hayvansal protein ihtiyacının ne kadarının kırmızı et ile karşılandığı ölçülmektedir. TÜİK tarafından kırmızı et üretim miktarı verisinin hesaplama metodunda yapılan değişiklikle kasaplık güce göre hesaplama yöntemine geçildiğinden dolayı, yıllık kırmızı et üretim miktarında yılsonu gerçekleşme sonuçlarında, planlanan hedef aşıldı.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından uluslararası kabul görmüş kasaplık güç istatistiki yöntemi ile hesaplanmaktadır. Buna göre; Hayvan Varlığı x Kasaplık Güç Oranı x Ortalama Karkas Ağırlığının çarpımı sonucunda = Et Üretim miktarı hesaplanmaktadır. Kırmızı et üretim miktarı yılda bir defa "yılsonu"nda TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak ölçülmektedir.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Tarımsal hasıla	Milyar TL	377	600	1.007,03	1.218,22	1.393,87

Göstergeye İlişkin Açıklama: "Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık" faaliyet kollarına ait TÜİK tarafından yayınlanan gayrisafi yurtiçi hâsıla tablosunda yer alan verilerdir. Ülkemizdeki ve Dünyadaki ekonomik gelişmelere ve iklim şartlarına göre değişiklik gösterebilir.

Hesaplama Yöntemi: TÜİK tarafından yayınlanan iktisadi faaliyet kollarına göre gayrisafi yurtiçi hâsıla tablosunda yer alan "Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık" faaliyet kolu verileri kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı: 2023
Program Adı: TARIM
Alt Program Adı: HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ
Gerekçe ve Açıklamalar

Hayvansal ürünlerde arz güvenliği alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında; hayvancılığı geliştirmek, teşvik etmek ve teşvik esaslarını belirlemek, hayvansal üretim girdileri ile hayvancılık işletmelerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve onay esaslarını belirlemek, izin ve her türlü onay işlemlerini yürütmek, yüksek vasıflı hayvan ırklarını yaygınlaştırmak, hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve bunları denetlemek, hayvansal üretimin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak, hayvansal üretim ve geliştirme projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak, hayvan ıslah programları uygulamak ve uygulamak, Damızlık hayvan ithalat ve ihracatında teknik kriterleri belirlemek ve yürütmek, hayvancılıkla ilgili bilgi sistemi oluşturmak, hayvansal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak, çayır, mera, yaylaklar ve kışlakların ıslah ve muhafazasını sağlamak, korumak ve gerekli tedbirleri almak görevleri yürütülmektedir.

Hayvancılıkta üretim faktörlerinin optimum kullanımı ve hayvancılık işletmelerin rasyonel gelişimini temin ederek verimliliğini artırmak, sektörde çalışan kişilerin gelirlerini artırarak yaşam standartlarını yükseltmek amaçlanmaktadır. Kaliteli protein kaynağı olan kırmızı et ve sütün tüketicilere makul ve istikrarlı fiyatlarla ulaştırılması hedeflenmektedir. Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır. Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" eksenine ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Bal üretimi miktarı	Bin Ton	96,34	122	108	109	111	113

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yıllık üretilen bal miktarını göstermektedir.
Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınmaktadır.
Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Bal üretimi yapılan kovan sayısı	Bin Adet	8.733,39	8.250	8.716	8.777	8.799	8.821

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yıllık bal üretimi yapılan aralı kovan sayısını göstermektedir.
Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınmaktadır.
Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Buzağı sayısındaki artış oranı	Yüzde	-1,37	4	0,1	0,1	0	0,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Buzağı sayısının bir önceki yıla göre değişiminin değerlendirilmesi ile kırmızı et ve süt üretimindeki yeterlilik hakkında bilgi oluşmaktadır. Hedef kitle, yıllara göre buzağı sayısı bilgilerinden yararlanmak isteyen tüm gerçek/tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarıdır. Göstergenin takibi hayvansal üretimde yeterlilik ile hayvancılık politikalarının belirlenmesinde rol oynayacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.
Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Büyükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	Kilogram	285	313	290	295	300	305

Göstergeye İlişkin Açıklama: Büyükbaş hayvan başına ortalama karkas verimini ifade etmektedir.
Hesaplama Yöntemi: Toplam et üretim miktarının kesilen hayvan sayısına bölünmesiyle hesaplanmaktadır.
Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Büyükbaş hayvan başına süt verimi	Kilogram	3.250	3.250	3.200	3.300	3.300	3.350

Göstergeye İlişkin Açıklama: Büyükbaş hayvan başına yıllık ortalama süt verimini ifade etmektedir.
Hesaplama Yöntemi: Süt üretim miktarının sağılan hayvan sayısına bölünmesiyle hesaplanmaktadır.
Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Büyükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	Yüzde	-0,7	2	0,1	0,1	0,1	0,3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Büyükbaş hayvan sayısının yıllık artış oranını göstermektedir.
Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.
Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- Çiğ süt-yem paritesi	Sayı	1,1	1,3	1,2	1,3	1,3	1,3

Göstergeye İlişkin Açıklama: Çiğ süt-yem paritesi süt üretiminde sürdürülebilirliğin göstergesi olup bir litre çiğ inek sütü ile asgari alınabilecek süt yemi miktarını ifade etmektedir.
Hesaplama Yöntemi: Litre başına süt fiyatının bir kilogram süt yemi fiyatına bölünmesi ile hesaplanmaktadır.
Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
8- Çiğ süt üretim miktarı	Bin Ton	23.200	23.656	23.000	23.887	24.386	24.895

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sağılan büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan elde edilen toplam yıllık süt miktarını göstermektedir.
Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınmaktadır. (Hayvan sayısı ve ırka dair verimlilik çarpanı üzerinden hesaplanmaktadır.)
Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
9- Kanatlı hayvan eti üretimi artış oranı	Yüzde	4,68	1,02	1,5	1,5	1,5	1,5

Göstergeye İlişkin Açıklama:
Hesaplama Yöntemi:

Tavuk ve hindi eti üretim miktarları toplamının yıllık değişim oranını göstermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:
Sorumlu İdare:

Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
10- Kırmızı et üretim miktarı	Bin Ton	1.952	1.590	1.870	1.945	2.023	2.104

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Bu gösterge ile kişi başı kırmızı et üretim miktarı, kırmızı ette arz güvenliği, hayvansal protein ihtiyacının ne kadarının kırmızı et ile karşılandığı ölçülmektedir. TÜİK tarafından kırmızı et üretim miktarı verisinin hesaplama metodunda yapılan değişiklikte kasaplık güce göre hesaplama yöntemine geçildiğinden dolayı, yıllık kırmızı et üretim miktarında yılsonu gerçekleşme sonuçlarında, planlanan hedef aşıldı.

Hesaplama Yöntemi:

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından uluslararası kabul görmüş kasaplık güç istatistiki yöntemi ile hesaplanmaktadır. Buna göre; Hayvan Varlığı x Kasaplık Güç Oranı x Ortalama Karkas Ağırlığının çarpımı sonucunda = Et Üretim miktarı hesaplanmaktadır. Kırmızı et üretim miktarı yılda bir defa "yılsonu"nda TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak ölçülmektedir.

Verinin Kaynağı:
Sorumlu İdare:

Hayvancılık Genel Müdürlüğü
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
11- Kırmızı et üretim miktarı artışı	Yüzde	9,3	7	-4,2	4	4	4

Göstergeye İlişkin Açıklama:
Hesaplama Yöntemi:

Bu gösterge bir önceki yıla göre kırmızı et üretim miktarındaki değişimi göstermektedir. İlgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı belirlenmektedir. (2020 yılından itibaren hesaplama modeli değişmiş olup, kasaplık güç hesaplama yöntemini kullanarak hesaplanmaktadır.)

Verinin Kaynağı:
Sorumlu İdare:

Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
12- Küçükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	Kilogram	21,6	21	21,6	21,6	21,6	21,6

Göstergeye İlişkin Açıklama:
Hesaplama Yöntemi:

Küçükbaş hayvan başına ortalama karkas verimini ifade etmektedir. Et üretim miktarının kesilen hayvan sayısına bölünmesiyle hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:
Sorumlu İdare:

Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
13- Küçükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	Yüzde	6,3	10	2	2	2	2

Göstergeye İlişkin Açıklama:
Hesaplama Yöntemi:

Küçükbaş hayvan sayısının yıllık artış oranını göstermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:
Sorumlu İdare:

Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
14- Mera ıslah ve amenajman alanı (kümülatif)	Bin Hektar	1.401	1.500	1.500	1.750	1.900	2.050

Göstergeye İlişkin Açıklama: ıslah edilen mera, yaylak ve kışlak alanlarını ifade eder. Meralarda ot verimi ve kalitesini artırmak amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: İl müdürlüklerince yapılan ıslah projelerine ait alanlar toplanarak elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
15- Sanayide kullanılan çiğ süt miktarı artış oranı	Yüzde	2,1	2,01	2,01	1,2	2	2

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile sanayiye giden süt miktarındaki değişim ölçülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
16- Sığır karkas et-yem paritesi	Sayı	17	22	16	22	22	22

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sığır karkas et-yem paritesi et üretiminde sürdürülebilirliğin göstergesi olup; bir kilogram karkas et ile asgari alınabilecek besi yemi miktarını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Karkas et kilogram fiyatının bir kilogram besi yemi fiyatına bölünmesi ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
17- Sığır varlığı içindeki kültür ırkının oranı	Yüzde	49,44	50	49,5	50	51	51

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge kültür ırkı oranındaki değişimin hayvan başına süt ve karkas verimindeki artış etkisinin belirlenmesinde kullanılmaktadır. Hedef kitle, toplam sığır sayısı içerisindeki kültür ırkı hayvan sayısı bilgilerinden yararlanmak isteyen tüm gerçek/tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarıdır. Göstergenin takibi hayvansal üretimde yeterlilik ile hayvancılık politikalarının belirlenmesinde rol oynayacaktır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre ilgili yıldaki kültür ırkı sığır varlığının toplamının aynı yıldaki sığır sayısına oranlanması şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
18- Yumurta üretimi artış oranı	Yüzde	-2,49	2,27	0,5	0,5	0,5	0,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tavuk yumurtası üretim miktarının yıllık değişim oranını göstermektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan istatistikler esas alınarak ilgili yıl verilerinin bir önceki yıl verilerine göre değişim oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Hayvancılık Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	875.454.000	276.292.302	1.580.392.000	1.925.023.000	2.276.933.000
Bütçe İçi	875.454.000	276.292.302	1.580.392.000	1.925.023.000	2.276.933.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Hayvansal Üretim Desteklenmesi	7.603.088.000	4.993.439.975	11.903.607.000	14.176.454.000	15.732.783.000
Bütçe İçi	7.603.088.000	4.993.439.975	11.903.607.000	14.176.454.000	15.732.783.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Mera Islah Faaliyetleri	483.078.000	157.097.644	971.837.000	1.168.154.000	1.345.576.000
Bütçe İçi	483.078.000	157.097.644	971.837.000	1.168.154.000	1.345.576.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	8.961.620.000	5.426.829.921	14.455.836.000	17.269.631.000	19.355.292.000
Bütçe İçi	8.961.620.000	5.426.829.921	14.455.836.000	17.269.631.000	19.355.292.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri

Yeterli ve kaliteli kırmızı et ve çiğ süt üretimine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Arz fazlası çiğ sütün süt tozuna dönüştürülerek depolanma süresinin uzatılması ve ihraç edilmesi hedeflenmektedir.

Çiftlik hayvanlarına ait islah faaliyetlerinin yapılması, islahı yapılan hayvanlara ait tüm verim kayıtlarının tutulması ve sonuçlarının sahaya aktarılması çalışmaları yürütülecektir.

Projeler için alt yapı çalışmalarının yapılmasının yanı sıra hayvanlara ait verimler tutulmakta, genomik seleksiyon, suni tohumlama uygulamaları ile damızlık değeri yüksek hayvanların yetiştiricilikte kullanımı sağlanmakta, hayvan bakım, besleme, islah vb. konularda yetiştiricilere yönelik eğitim yayım faaliyetleri düzenlenmektedir.

Hayvansal Üretim Desteklenmesi

Çiğ süt ve kırmızı et yem paritesi sürekli ve etkili bir şekilde gözetlenerek, yetiştiriciler istikrarlı bir gelire kavuşturulacaktır. Hayvancılık desteklemeleri kapsamında arıcılık ve ipekböceği yetiştiricileri desteklenmektedir. Çiftlikte hayvan refahının geliştirilmesi için büyükbaş ve küçükbaş hayvan ahır ve ağılların modernizasyonuna hibe desteği sağlanacaktır. Alternatif üretim modelleriyle arıcılık, ipekböcekçiliği, kaz ve hindi yetiştiriciliği konusunda uygulanacak projelere hibe desteği sağlanacaktır.

Mera Islah Faaliyetleri

Hayvancılık sektörünün kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması için mera, yaylak ve kışlakların islah edilerek otlatma kapasitesinin artırılması ve ot kalitesinin iyileştirilmesi sağlanacaktır.

Alt Program Adı: BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ**Gerekçe ve Açıklamalar**

Bitkisel ürünlerde arz güvenliği alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırmak, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunu ve standartlarını belirlemek ve denetlemek, bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek, insan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekilleri belirlemek, bunları desteklemek, yaygınlaştırmak ve görev alanına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesine yönelik ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak, bitkisel üretim ile ilgili bilgi sistemlerini kurmak ve kullanılmasını sağlamak, tarım havzalarının faaliyet ve işleyişi ile ilgili hizmetleri yürütmek, 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununda Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek faaliyetleri yürütülmektedir.

Tarımsal ürünlerde arz talep dengesinin sağlanması ve fiyat değişimlerinin kontrol altına alınması amaçlanmaktadır. Bitkisel ürünlerde yeni geliştirilen verimli ve üstün özellikli çeşitlerin üretime kazandırılması, verimliliğin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması, yeni yöntem, teknoloji ve kültürel uygulamaların üreticilere ulaştırılması, tarımsal mekanizasyon kullanımının artırılması, nadas alanlarının üretime kazandırılması, tarımsal üretim, tarım ve sanayi entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi, tarımsal faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesi, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunun belirlenmesi ve denetlenmesi, örtüaltı yetiştiriciliğin kayıt altına alınması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları yürütülecektir. Ülkemiz için önemli, stratejik ve arz açığı olan tarım ürünlerini öncelikle kendi kaynaklarımızdan karşılamak, desteklemelerin daha sağlıklı ve rasyonel dağılımını sağlamak hedeflenmektedir.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" eksenine ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Ayçiçeğinde kendine yeterli oranı	Yüzde	62	65	65	66	66	66

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Yeterlilik derecesi; bir bölgenin kullanılabilir üretiminin (iç üretim) o bölgenin talebini ya da yurt içi kullanımını ne ölçüde karşılayacak durumda olduğunu gösterir. Yağlık ayçiçeğinde 40 krş/kg olarak uygulanan fark ödemesi desteği 2020 yılı ürünü için 50 krş/kg' a çıkarılmış, 2021 yılında da 50 kr/kg olarak devam etmektedir. Bu artışla birlikte sektörün hammadde talebine bağlı olarak üretimde artış yaşanması öngörülmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Bitkisel üretim değerindeki artış (GSYH)	Yüzde	15	15	15	15	15	15

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Bitkisel üretimdeki faaliyet gösteren ekonomik birimler arasındaki mal ve hizmet akışının parasal ifadesidir ve ilgili yıldaki Bitkisel üretim değerinin bir önceki yıl değerine göre artış oranını ifade etmektedir. Bitkisel üretim değerindeki artışın izlenmesi ürün arzında sürdürülebilirliği sağlayacak politikalar üretilmesi için önemlidir.

Hesaplama Yöntemi:

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranı	Yüzde	-6,1	1,4	6,2	1,2	1,2	1,2

Göstergeye İlişkin Açıklama: İlgili yılda destek sağlanan bitkisel ürünlerin hammadde halindeki üretim miktarının bir önceki yıldaki üretim miktarına göre artış oranını ifade etmektedir. Destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranı, ürün arzında sürdürülebilirliği sağlayacak politikalar üretilmesi için önemlidir. 2021 yılında yaşanan kuraklık nedeniyle üretim miktarında düşüş yaşanmıştır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan bitkisel üretim istatistikleri esas alınarak, Bakanlık tarafından destek sağlanan ürünlerin üretiminde bir önceki yıla göre hesaplanan değişim oranıdır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- İhraç edilen bitkisel ürün değeri	Milyon Dolar	9.567,42	10.160	10.200	10.800	11.300	11.400

Göstergeye İlişkin Açıklama: İhraç edilen bitkisel ürünlerin dolar bazındaki değerini ifade etmektedir. Gösterge, bitkisel ürün ihracatının 2024 yılına kadar ihracatta sağlayacağı tahmini katma değerini öngörülmesine katkı sağlamaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- İhraç edilen bitkisel ürün miktarı	Ton	7.000.000	7.200.000	7.300.000	7.400.000	7.500.000	7.600.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge kapsamında ihraç edilen bitkisel ürün miktarı takip edilmekte olup toplam ihracat içerisindeki katkısına ilişkin değerlendirme imkanı sağlamaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- İthal edilen bitkisel ürün değeri	Milyon Dolar	9.677	10.100	10.200	10.400	10.700	10.800

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge kapsamında ithal edilen bitkisel ürün değeri takip edilmekte olup bitkisel ürünlerde arz talep dengesi de gözetilerek, ithal ve ihraç edilen bitkisel ürünler arasında kıyaslama yapılmasına imkan sağlamaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- İthal edilen bitkisel ürün miktarı	Ton	23.000.000	21.000.000	21.000.000	21.000.000	21.000.000	21.000.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge kapsamında ithal edilen bitkisel ürün miktarı takip edilmekte olup temel anlamda üretim projeksiyonunun belirlenmesi amacıyla kullanılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
8- İyi tarım uygulaması yapılan üretim alanı	Hektar	389.500	401.000	204.000	208.000	212.000	216.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: İyi tarım uygulamaları kapsamında sertifikalandırılan alan takip edilmektedir.
Hesaplama Yöntemi: Sertifikalandırılan alanların toplamıdır.
Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (Yetkilendirilen Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşları)
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
9- Kaba yem üretimi	Milyon Ton	70	70,5	73,5	74	74,5	75

Göstergeye İlişkin Açıklama: Bu gösterge ile kaliteli kaba yem üretim miktarı ölçülmektedir. Hedef kitle hayvancılık sektörüdür. Kaba yem üretim miktarı yıllık olarak hesaplanmaktadır.
Hesaplama Yöntemi: Meralar, yem bitkisi üretimi vb. kaynaklardan elde edilen yıllık kaba yem miktarları toplanarak elde edilmektedir.
Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
10- Kayıt altına alınan toplam bitki çeşidi sayısı (kümülatif)	Adet	16.419	18.003	18.003	19.593	21.100	22.500

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizde tohumluk ticaretine konu edilecek olan bitki türlerine ait çeşitlerin sayısının ölçümüdür. Yıl içerisinde kayıt altına alınan tüm bitki çeşitlerini kapsar. Hedef kitlesi tohumculuk sektörüdür. Bitkisel üretimde verimli, kaliteli ve üstün vasıflı çeşitlerin üretim planlaması ve takibinin sağlanması açısından fayda beklenmektedir. Verilerin temin edilmesi çeşit tescil başvurusu ile başlayıp tescil kaydı ile sonlanan bir süreci kapsadığından, raporlama işlemleri süreç sonuçlarına göre değişkenlik gösterebilir.
Hesaplama Yöntemi: Kamu ve özel sektör tohumculuk kuruluşlarının yıllık olarak kayıt altına aldıkları tohumluk çeşidi sayısının toplamıdır.
Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
11- Kota karşılığında gerçekleştirilen üretim (şeker)	Yüzde	100	100	93,8	100	100	100

Göstergeye İlişkin Açıklama: 4634 Sayılı Şeker Kanunu gereği yurt içi şeker talebinin Cumhurbaşkanlığı Makamınca belirlenen şeker kotalarına (A Kotası) karşılık olarak yapılan yurtiçi üretim ile karşılanması amaçlanmaktadır.
Hesaplama Yöntemi: Şeker Fabrikalarından elde edilen A kotası karşılığı pancar şekeri (sakaroz) verileri ile hesaplanmaktadır. Yılı verisi, 1 Eylül'de başlayıp 31 Ağustos'ta tamamlanan pazarlama yılını içermektedir.
Verinin Kaynağı: Şeker Dairesi Başkanlığı, Şeker Fabrikaları
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
12- Kültürü yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim miktarı	Bin Ton	406	385	438	420	420	420

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile kültürü yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim miktarı takip edilmekte olup, kültüre alınarak yetiştiriciliği yapılan ürünlerin yaygınlaştırılması ve tıbbi aromatik bitki tüketim bilincinin artmasına bağlı olarak üretimde artış öngörülmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'te yer alan üretim rakamlarında yıllar itibarıyla ortaya çıkan artış ivmesi dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
13- Organik tarım faaliyeti yapılan üretim alanı	Hektar	349.858	357.000	357.000	364.000	371.000	378.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Organik tarım kapsamında sertifikalandırılan alan takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sertifikalandırılan alanların hektar bazında toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
14- Sertifikalandırılan fide/fidan üretim miktarı	Adet	278.000.000	220.000.000	280.000.000	300.000.000	320.000.000	340.000.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge değeri yıllık olarak verilen sertifikalı fidan/fide üretim beyannamelerine istinaden sertifikalandırılan fidan/fide miktarını ifade etmektedir. Hedef kitlesi, ülkemizdeki fidan/fide üreticileri, ihraç eden kuruluşlar ve çiftçilerdir.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık olarak üretimi yapılan sertifikalı fidan/fide miktarıdır. Sertifikasyon kuruluşlarında düzenlenen sertifika verilerine göre gösterge rakamları Ocak ayı itibarıyla raporlanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü, Karacabey Fidan ve Fide Test Merkezi Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
15- Sertifikalandırılan tohum üretim miktarı	Ton	1.324.000	1.400.000	1.400.000	1.500.000	1.600.000	1.700.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizde üretilen tohum miktarlarından tohum sertifikasyon süreci tamamlanıp sertifikalandırılan tohum miktarını ifade etmektedir. Hedef kitlesi, ülkemizdeki tohum üreticileri, yetiştiricileri ve kamu ve özel tohumculuk kuruluşlarıdır.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık olarak üretimi yapılan sertifikalı tohum miktarıdır. Sertifikasyon kuruluşlarında düzenlenen sertifika verilerine göre gösterge rakamları takip eden yılın Mart ayı itibarıyla raporlanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Kamu ve Özel Sertifikasyon kuruluşları
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
16- Tahıl ürünlerinde kendine yeterlik oranı	Yüzde	84,3	87,6	90	90,2	94,7	97,4

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yeterlilik derecesi; bir bölgenin kullanılabilir üretiminin (iç üretim) o bölgenin talebini ya da yurt içi kullanımını ne ölçüde karşılayacak durumda olduğunu gösterir. Hububat grubu ürünlerinde 2021 yılı üretiminde yağış yetersizliğinden kaynaklı verim kaybı öngörüsü çerçevesinde düşüş beklenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
17- Yağlı tohumlu bitkiler üretim miktarı	Milyon Ton	4,37	4,4	4,7	5,4	5,4	5,5

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yağlı tohumlu bitkiler grubundaki bitkisel ürünlerin üretim miktarındaki değişim takip edilecektir.

Hesaplama Yöntemi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
18- Yem bitkilerinde kendine yeterlik oranı	Yüzde	86	87	89	90	91	91

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile yem bitkilerinde yeterlik oranı takip edilmekte olup üretilen kaba yemin yeterlik miktarının artırılması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık olarak üretilen kaba yem miktarının, toplam hayvan varlığımızın beslenmesi için ihtiyaç duyulan tüketim miktarını karşılama oranıdır.

Verinin Kaynağı: Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	989.000.000	273.704.623	1.735.894.000	2.065.556.000	2.357.155.000
Bütçe İçi	989.000.000	273.704.623	1.735.894.000	2.065.556.000	2.357.155.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Bitkisel Üretim Desteklenmesi	16.007.624.000	16.086.476.431	35.269.735.000	42.004.231.000	46.615.606.000
Bütçe İçi	16.007.624.000	16.086.476.431	35.269.735.000	42.004.231.000	46.615.606.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	16.996.624.000	16.360.181.054	37.005.629.000	44.069.787.000	48.972.761.000
Bütçe İçi	16.996.624.000	16.360.181.054	37.005.629.000	44.069.787.000	48.972.761.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri

Bitkisel ürünlerde yeni geliştirilen verimli ve üstün özellikli çeşitlerin üretime kazandırılması, üretimin, verimliliğin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması, yeni yöntem, teknoloji ve kültürel uygulamaların üreticilere ulaştırılması, tarımsal mekanizasyonun artırılması, nadas alanlarının üretime kazandırılması, bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi, tarımsal faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesi, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunun belirlenmesi ve denetlenmesi, örtüaltı yetiştiriciliğin kayıt altına alınması, izlenmesi ve geliştirilmesi, seracılığa uygun bölgelerde altyapının geliştirilmesi çalışmaları proje bazlı olarak yürütülmektedir.

Bitkisel üretimde çeşidin kayıt altına alınması için yetkili resmi kuruluş tarafından kurulan FYD (Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk) denemeleri ile çeşidin diğer kayıtlı çeşitlerden farklılığı, yeknesaklığı (çeşide ait tüm tohumlukların aynı özelliğe sahip olması) ve çeşidin özelliklerinin durulmuşluğu (yıldan yıla herhangi bir değişim göstermemesi) belirlenmektedir.

"Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında eğitim yayım faaliyetleri, tüketici bilinçlendirilmesi ve organik ürünlerin görünürlüğünün artırılmasına yönelik faaliyetler, organik tarımda ihtiyaç duyulan konularda yürütülen araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve organik ürünlere güvenilirliliğin artması amacıyla denetimlerin faaliyetleri ile numune alımı faaliyetleri yürütülmektedir.

"İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında eğitim yayım faaliyetleri, tüketici bilinçlendirilmesi ve iyi tarım uygulamaları sertifikalı ürünlerin görünürlüğünün artırılmasına yönelik faaliyetler ve iyi tarım uygulamaları sertifikalı ürünlere güvenilirliliğin artması amacıyla denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

Şeker pancarında verimliliğin artırılarak şeker maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla eğitim ve yayım faaliyetleri yapılacaktır. Teknolojik alt yapı kullanarak nişasta bazlı şeker ve kristal şeker üretim ve arzının kotaya uygunluğu izlenecek ve denetlenecektir.

Bitkisel Üretim Desteklenmesi

"Havza Bazlı Destekleme Modeli" ile 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Diğer ürünlerin de Havza Bazlı Destekleme Modeli kapsamında değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

Alt Program Adı: BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ
Gereğe ve Açıklamalar

Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliği alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında denizlerde ve iç sularda sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği ile avcılığının esaslarını belirlemek ve bunları teşvik etmek, balıkçı barınakları ve balıkçılık altyapı tesisleri kurulması, işletilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek ve denetimini yapmak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirlemek ve bu alanları zararlardan koruyacak tedbirleri almak, ithal ve ihraç edilecek balıkçılık ve su ürünleri ile girdilerine ilişkin esasları belirlemek, balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, kontrol ve denetimleri yapmak ve yaptırmak, balıkçılık ve su ürünleri üretiminin ve verimliliğin artırılması için gerekli girdilerin tedarikine ilişkin tedbirleri almak, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun istihlal sahalarına ilişkin esasları belirlemek, istihlal vasıtalarının asgari vasıf ve şartlarını, kiralama ve kullanıma esaslarını belirlemek, balıkçılık ve su ürünleri üretim, geliştirme ve araştırma projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak, balıkçılık ve su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliği ile ilgili bilgi sistemi oluşturmak, ülkemiz denizlerinde ve içsularında avcılık ve yetiştiricilik yoluyla gerçekleştirilen üretim faaliyetlerinin izlenmesi, su ürünleri üretimine ilişkin verilerinin elde edilmesi ve değerlendirilmesi görevleri yürütülmektedir. Su ürünleri avcılığının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda yapılması ve su ürünleri yaşama alanlarının korunması büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda kaynakların korunması, su ürünleri üretiminin devamlılığını sağlamada belirleyici faktördür. Su ürünlerinin yaşam alanlarının ve kaynakların korunmasını, kullanım dengesi gözetilerek işletilmesini sağlamak amacıyla; su ürünlerinin avcılık miktarlarının izlenmesi, stoklar ve avlanılacak miktarlara ilişkin bilgi edinilmesi, türlere ilişkin yönetim planlarının hazırlanması, alıcı ortam izleme çalışmalarının yapılması ve ülkemiz balıkçıların uluslararası sularda avcılık yapabilme imkânlarının genişletilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" eksenini ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler artırılabilecektir.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Desteklenen su ürünleri üretim miktarı (kümülatif)	Ton	292.439	376.000	373.857	460.000	550.000	625.000

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge ile desteklenen su ürünleri miktarı takip edilmekte olup su ürünleri yetiştiriciliğinin desteklenmesi sonucunda üretimde artış yaşanması ve sürdürülebilir su ürünleri üretiminin devamlılığının sağlanması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Destekleme Tebliğinde yer alan hükümleri sağlayan ve başvuruda bulunan üreticilerin ibraz ettiği belgeler kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Su kaynaklarına bırakılan balık sayısı (kümülatif)	Milyon Adet	76,24	136,24	160,24	225,24	295,24	370,24

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Balıklandırma ile doğal stokların artırılması ve nesli tehlikede olan su ürünleri stoklarının desteklenmesiyle üretim artışı sağlanması amaçlanmaktadır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı su ürünleri üretim tesislerinin Bakanlığımız Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü uhdesine geçirilmesine müteakip Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne ilave olarak Adana, Amasya, Bolu, Elazığ, Edirne, İzmir, Şanlıurfa illerinde bulunan su ürünleri üretim tesislerinde yavru balık çalışmalarına başlanmış olup bu kapsamda hedef değerlerde artış yaşanmıştır.

Hesaplama Yöntemi:

Gösterge değerinin hesaplanmasında su kaynaklarına bırakılan yavru balık sayısı kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Su ürünleri avcılık kontrol ve denetim sayısı	Adet	161.284	122.000	145.000	150.000	151.000	152.000

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Sürdürülebilir su ürünleri avcılığı ve kaynaklarının etkin ve dengeli kullanımını gözetmek amacıyla denetim mekanizmasının etkinliğinin yıllık ve dönemsel olarak değişkenliği izlenmektedir. Ayrıca yasa dışı av faaliyetlerinin yoğunlaştığı zamanlar ve dönemler ile sektörde gerçekleşen yenilikler gözlenmekte olup denetim altyapımızın geliştirilmesi konularında bu verilerden faydalanılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Bakanlığımız koordinesinde, ihbara ve program dahilinde periyodik olarak il müdürlüklerimizce deniz, içsular, karaya çıkış noktaları, balık halleri, nakil güzergahları, işleme ve değerlendirme tesisleri, soğuk hava depoları, toptan ve perakende satış yerlerinde yapılan denetim sayıları olarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Su ürünleri desteklerinden yararlanan sayısı (kümülatif)	Sayı	2.622	3.275	3.254	3.900	4.600	5.250

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge ile su ürünleri desteklerinden yararlanan su ürünleri yetiştiricilerinin sayısı takip edilmekte olup su ürünleri yetiştiriciliğinin desteklenmesi sonucunda üretimde artış yaşanması ve sürdürülebilir su ürünleri üretiminin devamlılığının sağlanması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Destekleme Tebliğinde yer alan hükümleri sağlayan ve başvuruda bulunan üreticilerin ibraz ettiği belgeler kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı	Yüzde	30	13	13	10	10	10

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge, yılı su ürünleri ihracat tutarının bir önceki yıl ihracat tutarına göre artış oranını ifade etmektedir. Ülkemiz su ürünleri ihracatı konusunda net ihracatçı olup, su ürünleri üretiminin devamlılığının sağlanarak su ürünleri ihracatının artarak devam etmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı bir önceki yıl gerçekleşen su ürünleri ihracatındaki değişim miktarı kullanılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Su ürünleri üretim miktarındaki artış oranı	Yüzde	17,5	15	15	15	10	10

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge, yılı su ürünleri üretim miktarının bir önceki yıl üretim miktarına göre artış oranını ifade etmektedir. Kaynakların koruma ve kullanım dengesi gözetilerek, sürdürülebilir su ürünleri üretiminin devamlılığının ve güvenli gıda arzının sağlanması amacıyla su ürünleri üretim miktarındaki artış takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Su ürünleri yetiştiriciliği taleplerinin değerlendirilmesi sonucu üretim faaliyetine geçen tesislerin bir önceki yıla göre üretim miktarlarındaki değişim kullanılmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü, TÜİK

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetim sayısı	Adet	8.482	7.000	7.000	8.000	8.500	8.750
Göstergeye İlişkin Açıklama:	Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetimler ile kaynakların koruma ve kullanım dengesinin korunarak, sürdürülebilir su ürünleri üretiminin devamlılığının ve güvenli gıda arzının sağlanması amaçlanmaktadır.						
Hesaplama Yöntemi:	Yetiştiricilik tesislerinde İl Müdürlükleri tarafından yapılan rutin ve rutin olmayan denetim sayıdır.						
Verinin Kaynağı:	Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü						
Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI						

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri	842.155.000	307.823.559	1.618.259.000	1.938.906.000	2.236.820.000
Bütçe İçi	842.155.000	307.823.559	1.618.259.000	1.938.906.000	2.236.820.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi	153.520.000	125.865.188	222.605.000	265.109.000	294.213.000
Bütçe İçi	153.520.000	125.865.188	222.605.000	265.109.000	294.213.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	995.675.000	433.688.747	1.840.864.000	2.204.015.000	2.531.033.000
Bütçe İçi	995.675.000	433.688.747	1.840.864.000	2.204.015.000	2.531.033.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri

Su ürünleri stoklarının korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve yasadışı avcılığın önlenmesi için denizlerde ve iç sularda karaya çıkış noktalarında, yol güzergâhlarında, toptan ve perakende satış yerlerinde, balık unu fabrikalarında ve işleme tesislerinde denetim faaliyetleri yapılacaktır.

Yetiştiricilik tesislerinde de yavru bırakma, hasat, işletme kayıtları, destekleme faaliyetleri denetlenecektir.

“Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı” kapsamında; deniz ve iç su kaynaklarımızın üretim potansiyelleri, balıkçılık av gücü ve çabası, yetiştiricilik tesisleri ve kapasite bilgileri yanında su ürünleri avcılığı, yetiştiriciliği ve ticareti ile ilgili veriler toplanmakta ve değerlendirilmeler yapılmaktadır.

Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi

Su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için deniz ve iç sularda potansiyel alanların taşıma kapasitesi belirlenerek su ürünleri üretim alanlarımızın artırılması ve yatırımcılara üretim kolaylığı sağlanması için yetiştiricilik alanları belirlenmektedir.

Üretimi gerçekleştirilen yavru balıklarla uygun bulunan su kaynaklarında balıklandırma yapılmakta belli kaynaklarda izleme çalışmaları da yürütülmektedir.

Su ürünleri yetiştiricilik ürünlerinin üretiminin izlenebilirliği ve güvenilirliği, ulusal/uluslararası pazarlamada markalaşma ve su ürünleri tüketiminin artırılmasına katkı sağlanması amacıyla yetiştiricilik ürünlerinin etiketlenmesi için yetiştiricilerin teşvik edilmesi planlanmaktadır.

Ülke genelinde su ürünlerinin tüketimini teşvik etmek amacıyla etkinlikler ve faaliyetler düzenlenecektir. Balığın beslenmedeki önemi konusunda farkındalık oluşturmak için kamu spotu hazırlanacak ve ülkemizde kişi başına su ürünleri tüketimini artırmak amacıyla ülke genelinde çeşitli reklam, tanıtım vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Alt Program Adı: TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME**Gereççe ve Açıklamalar**

Tarımsal araştırma ve geliştirme alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek amacıyla çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, hazırlamak, uygulamak ve uygulamak, çeşit ve ırk geliştirmek, tescil ettirmek ve bunların nüve materyallerini üretmek, yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve bunların yararının paylaşımını sağlamak; yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmalarını yapmak, tarımsal ürün piyasalarındaki ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemek, Bakanlığın görev alanına giren konularda araştırmalar yapmak ve yaptırmak, toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı amacıyla araştırmalar yapmak, Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek, hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruma ilaçları hakkında ve bunların bileşimine giren etkili ve yardımcı maddeler konusunda araştırmalar yapmak, denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek, gıda, yem ve mekanizasyon konusunda araştırmalar yapmak, ulusal ve uluslararası alanda araştırma-geliştirme faaliyetleri yürütmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemek görevleri yürütülmektedir.

Tarımsal kaynakları korumak, iyileştirmek, devamlılığını sağlamak, üretimde verim ve kaliteyi artırmaya yönelik yöntem ve teknolojiler geliştirmek, yaygınlaştırmak, tarım ürünlerine erişilebilirliği ve gıda güvencesini sağlamak hedeflenmektedir. İç ve dış pazarın talep ettiği yeni tür ve çeşitler ile modern teknolojiler sektöre kazandırılacak ve kitle yayım araçlarının desteği ile yaygınlaştırılacaktır. Böylece üretim, verim ve kalite artırılabilecek, ürün çeşitliliğine katkı sağlanacaktır. Çeşit zenginliği yaratılarak, pazara arz süresinin uzatılmasına, yüksek verimli ve kaliteli, sofralık ve teknolojik değerlendirmeye uygun, biyotik ve abiyotik streslere dayanıklı/tolerant yeni çeşitlerin ıslahına, sık dikime uygun bodur ve yarı-bodur anaç ıslahına, çevreye-dost yoğun bahçecilik tekniklerinin geliştirilmesine, hasat ve hasat sonrası ürün ve kalite kayıplarının azaltılması için yeni yöntemler geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" eksenine ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak, Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak, İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek ve Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak" amaçlarına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Ar-ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısı (kümülatif)	Adet	341	401	403	468	528	588

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Bitkisel üretim için geliştirilecek çeşit sayısını ifade eder. Tarla ve bahçe bitkilerinde sektörün ihtiyaçlarına göre yüksek verimli, kaliteli ve abiyotik-biyotik stres koşullarına dayanıklı yeni çeşitler geliştirilecektir. Yeni çeşitler ile ihracatın artırılması ve ekonomiye katkı sağlanması hedeflenmektedir. Olumsuz iklim ve toprak koşulları, alt yapı eksikliği (laboratuvar, arazi ekipman koşulları, personel istihdamı) hedefe ulaşılmasını etkileyen koşullardır.

Hesaplama Yöntemi:**Verinin Kaynağı:****Sorumlu İdare:**

Klasik ve modern ıslah teknikleri ile geliştirilen çeşit sayılarının toplamıdır.
Klasik ve modern ıslah teknikleri ile geliştirilen çeşit sayılarının toplamıdır.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki tohumu sayısı (kümülatif)	Adet	118.577	119.169	119.175	121.400	122.007	122.617

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Koruma altına alınan tohum sayısındaki artış sayesinde genetik kaynaklarımızın koruma altına alınması, araştırmacılara Ar-Ge amaçlı kullanılması ve bu tohumların gelecek nesillere aktarılması amaçlanmaktadır

Hesaplama Yöntemi:**Verinin Kaynağı:****Sorumlu İdare:**

Koruma altına alınan tohum sayısı toplamıdır.
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (Tohum Gen Bankaları)
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Bitki sağlığı araştırmalarında kimyasal mücadeleye alternatif yeni bir metot, teknik ve ürün geliştirilen ar-ge faaliyet sayısı (kümülatif)	Adet	12	15	15	18	21	24

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge ile ülkemizde mevcut zararlı organizmalarla mücadelede başta biyolojik mücadele olmak üzere alternatif mücadele metotlarının kullanılmasına öncelik vermek ve zirai mücadele ilaçlarının kullanımını asgariye indirmek suretiyle zirai mücadelenin ekonomik ve etkili bir şekilde yapılabilmesini sağlamak amaçlanmaktadır. Diğer taraftan pestisit kalıntısı olmayan güvenilir ürünler elde etmek, başta insan sağlığı olmak üzere çevreyi ve doğal dengeyi korumak da amaçlanmaktadır. Hedef kitlesi: üreticiler, üniversiteler, özel sektör, çiftçi örgütleri, vb. Göstergenin elde edilmesini iklim koşulları, bütçe, teknik eleman eksikliği, altyapı sorunları, laboratuvar malzeme ve cihazlarının eksikliği etkileyebilecektir.

Hesaplama Yöntemi:

Uluslararası metotlar kullanılarak bilimsel araştırmaların yürütüldüğü laboratuvar, sera ve arazi çalışmaları sayısındır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Bitkisel üretimde yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	2.391	2.491	2.408	2.616	2.716	2.816

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Mevcut genetik ve yerli kaynaklarımızda bulunan materyal değerlendirilerek, gerektiğinde yurt dışından gen havuzu için materyal temin ederek; hastalıklara dayanıklı ve farklı ekolojik koşullara uygun, üretici ve tüketici taleplerine cevap veren klasik ve modern ıslah yöntemleri kullanılarak geliştirilecek yeni çeşitlerle üretim ve pazarlama potansiyelini artırmak amaçlanmaktadır. Ayrıca bu projeler ile kalite, yetiştirme tekniği ve hasat sonrası fizyoloji çalışmaları da yapılarak geliştirilen çeşitlerden en yüksek fayda sağlanması amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Bitkisel üretim ve pazarlama potansiyelini artırmak için yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinin toplam sayısındır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Gıda ve yemde yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	100	120	125	155	180	205

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gıda ve yem güvenilirliğini sağlamaya, kaliteli gıda ve yem üretimini arttırmaya, geleneksel gıdaların endüstriyel üretimini teşvik etmeye, yeni ürünler geliştirmeye, gıda ve yem analizlerinde yeni metotların kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik araştırma projeleri yapılarak gıda-yem sektörüne katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Enstitü Müdürlüklerimiz ile araştırma yetkisi bulunan Bakanlığımız Laboratuvar Müdürlüklerince gıda ve yem konularında yürütülen ve sonuçlandırılan Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) projelerinin sayısındır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Hayvancılıkta yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	228	303	303	379	454	529

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Geliştirilen biyolojik ürün, teşhis metodu ve epidemiyolojisi tespit edilen hastalıkların sayısı ve ıslah proje sayıları ile ölçülmektedir. Amaç hayvan hastalıklarının erken teşhisi, ile hastalıklara karşı biyolojik ürünlerin geliştirilmesi ve hastalıkların epidemiyolojisini belirleyerek hayvan yetiştiriciliği yapan üreticilerin gelirlerini, hayvansal verim ve kaliteyi arttırmaktır. Göstergeyi olumsuz etkileyen şartlar, hayvan hastalıkları, iklim, bütçe, uzman personel yetersizliği ve yetişmiş personelin kurum değişikliği yapmasıdır.

Hesaplama Yöntemi:

Hayvan sağlığı alanında sonuçlanmış projelerden elde edilen biyolojik ürün, teşhis metodu ve epidemiyolojisi belirlenen hastalık sayısı ile hayvan yetiştirme, ıslah konularında yürütülen Ar-Ge faaliyetlerinin toplam sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- Koruma altına alınan hayvansal gen kaynaklarının sayısı	Adet	23.963	28.000	26.000	30.500	30.750	31.000

Göstergeye İlişkin Açıklama:

İrk bazında halk elinde ve Bakanlığımıza bağlı 6 araştırma enstitüsünde mevcut hayvan sayılarının belirlenen sayının altına düşmesinin engellenmesi hedeflenmektedir. Nesli tehlike, tehdit altında olan ve korunması gereken ırklarımızın belirlenmesi, ülkemize özgü hayvan genetik kaynaklarının sayılarının artırılması ve tanımlanması, bu ırkların yetiştirici elinde olanların desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Bakanlığımıza bağlı 6 araştırma enstitüsü bünyesinde korunan ve halk elinde koruma altına alınan gen kaynaklarının sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
8- Su ürünlerinde yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	193	243	243	297	347	402

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Su Ürünleri Araştırmaları kapsamında, Balıkçılık Yönetimi, Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği, Su Ürünleri Genetik Kaynakları, Kaynak Yönetimi ve Çevre olmak üzere dört farklı program altında su ürünleri sektörünün ihtiyacı olan konu başlıklarında yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Yeni teklif edilen ve devam eden projelerin toplamından sonuçlanan projeler çıkarılarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
9- Toprak ve su kaynakları korumada yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	285	307	319	323	340	357

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge toprak ve su kaynaklarının korunması için yürütülen toplam proje sayısını (yeni teklif, devam, sonuç, bilgi) vermektedir. Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi çerçevesinde tarımsal sulama ve arazi ıslahı, bitki besleme ve toprak yönetimi, iklim değişikliği ve tarımsal ekoloji ile tarımsal mekanizasyon ve bilişim teknolojileri konularında ilgili paydaşlara uygulamada katkı sağlayacak Ar-Ge sonuçlarını aktarmak üzere yapılacak çalışmaları kapsamaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Toprak ve su kaynaklarının korunması için yürütülen toplam proje sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi	161.207.000	162.660	306.968.000	366.057.000	407.162.000
Bütçe İçi	161.207.000	162.660	306.968.000	366.057.000	407.162.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	1.215.565.000	410.168.987	2.181.960.000	2.593.487.000	2.960.692.000
Bütçe İçi	1.215.565.000	410.168.987	2.181.960.000	2.593.487.000	2.960.692.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	1.376.772.000	410.331.647	2.488.928.000	2.959.544.000	3.367.854.000
Bütçe İçi	1.376.772.000	410.331.647	2.488.928.000	2.959.544.000	3.367.854.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi

Verim ve kaliteyi arttırmak, yeni çeşit ırk ve teknoloji geliştirmek, genetik kaynakları korumak ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak için Ar-Ge destek programı 2007 yılından beri uygulanmaktadır.

Bu kapsamda özel sektör, üniversite ve STK'ların Ar-Ge projeleri desteklenmektedir. Uygulanan projeler izlenmekte ve denetlenmektedir.

Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

Ülkemizde ekonomik öneme sahip bitkisel üretimdeki zararlı organizmalara karşı biyolojik ve biyoteknik mücadele için preparat veya tuzak geliştirilmesine yönelik projeler yapılacaktır.

Ülke genetik kaynaklarımızın kayıt altına alınması sağlanacaktır.

Hayvansal üretimde yüksek verimli ve kaliteli damızlıkların kullanılması suretiyle üretimi ve kaliteyi iyileştirmek, yeni metot ve teknolojiler ile ekolojilere uygun yetiştirme sistemleri geliştirmek, uluslararası rekabet gücünü artırmak için araştırmalar yapmak amaçlanmaktadır.

Araştırmalar ile programlı aşılamalarda kullanılan aşılardan etkinliklerinin artırılması, ortaya çıkan hastalıklarının teşhisinde hızlı ve güvenilir metotların, epidemiyolojik araştırmalar ile hastalıklarla mücadele stratejileri geliştirilecektir.

Alt Program Adı: TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ**Gereke ve Açıklamalar**

Tarım teknolojileri ve bilgi sistemleri alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında tarımsal mekanizasyon konusunda politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, plan ve projeler hazırlamak ve uygulamaya aktarılmasını sağlamak, tarımsal mekanizasyon düzeyinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, entegre idare ve kontrol sistemi dâhil olmak üzere, görev alanına giren konularda bilgi sistemleri kurmak, işletmek ve güncel tutmak görevleri yürütülmektedir.

Çevresel, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir, ülke insanının yeterli ve dengeli beslenmesinin yanı sıra arz talep dengesini gözeterek üretim yapısıyla uluslararası rekabet gücünü artırmış, ileri teknolojiye dayalı etkin bir tarım sektörü oluşturularak ihracatın ve verimlilik artışları yoluyla tarımsal katma değerin artırılması sağlanacaktır. Tarımda ileri teknoloji kullanımı ve mekanizasyonun yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılması hedeflenmektedir. Kırsal alanda yaşam standartlarını yükseltmek ve üreticilerin sorunlarına çözüm bulmak için modern teknolojinin tarımsal üretim sürecine dâhil edilmesini sağlamak amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" eksenine Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

İklim değişikliğiyle uyumlu, modern makine kullanımı özendirilecek, ortak makine kullanımı yaygınlaştırılacak ve üretim planlamasına yönelik yapay zekâ uygulamaları geliştirilecektir

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Tarımsal mekanizasyon araçlarına yönelik düzenlenen deney raporu sayısı	Adet	1.544	1.500	2.000	2.100	2.200	2.300

Göstergeye İlişkin Açıklama: Tarımsal mekanizasyon araçlarının kredili satışına esas deney ve denetimlerle ilgili tebliğ kapsamında; Bakanlığımızca deney yapma yetkisi verilmiş olan kurumlar tarafından düzenlenen deney raporunu ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Bakanlığımızca deney kuruluşlarına sevki yapılması sonrasında hazırlanan deney raporları sayısı toplanarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (Bakanlık tarafından yetkilendirilen Deney Kurumları)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Yapay zekâ kapsamında üretim planlamasına dâhil edilen ürün sayısı	Adet	13	15	13	0	0	0

Göstergeye İlişkin Açıklama: Entegre İdare ve Kontrol Sisteminde yer alan "Alan İzleme Sistemi"nin amacı, tahmin sonuçları ile çiftçi beyanlarını karşılaştırarak hatalı beyanların önüne geçilmesi, yerinde kontrollerin yerine yapay zekânın kullanılmasıdır. Doğruluk oranının artırılması; farklı fenolojik alanlar için farklı ve etkin algoritmanın hazırlanmasına, saha doğruluk verilerinin yüzde yüz doğru olmasına, makine öğrenmesi için kullanılacak verilerin kalitesine ve yıllar itibarıyla bilgi birikimine bağlıdır. Bu çalışma ile elde edilen doğruluk değeri yüksek ürünler desteklerin izlenmesi ve üretim planlaması vb. çalışmalarda da kullanılabilir. Bu tabloda yer alan rakamlar kümülatif değeri ifade etmektedir. (Yapay zeka ile tarımsal ürün desen sınıflandırması 13 farklı üründe tespit çalışması tamamlanmış olup mevcut algoritma, yazılım ve yer örnekleme verileri kullanılarak daha fazla sayıda ürün tespiti işlemi yapılamamaktadır.)

Hesaplama Yöntemi: Üretim planlamasına dâhil edilen ürün sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Üretim planlamasına dâhil edilen ürün sayısıdır.

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri	4.000.000	749.336	33.002.000	38.178.000	44.603.000
Bütçe İçi	4.000.000	749.336	33.002.000	38.178.000	44.603.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	4.000.000	749.336	33.002.000	38.178.000	44.603.000
Bütçe İçi	4.000.000	749.336	33.002.000	38.178.000	44.603.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri

Tarımsal mekanizasyon konusunda mevcut durum tespiti yapılacak, ardından yeni tarım teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. Uydu görüntüleri ve yazılım teknolojileri kullanılarak stratejik olan bitkisel ürünlerin dijital imzalarının çıkarılması ile üretim planlamasının altlığı oluşturulacaktır.

PROGRAM PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ
Programı Yürüten İdare/İdareler:	ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI, TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI, ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜRKİYE SU ENSTİTÜSÜ
Program Koordinasyonundan Sorumlu İdare:	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Programın Amacı: Toprak ve Su Kaynaklarının Etkin ve Sürdürülebilir Kullanımının Sağlanması, İklim Değişikliği, Çölleşme ve Erozyonla Etkin Mücadele Edilmesi

Anahtar Göstergeler

- 1- Sulama oranı
- 2- Sulamaya açılan alan (DSİ, brüt)
- 3- Sulamaya açılan net tarımsal alan (kümülatif)
- 4- Sulamaya açılan yıllık alan (DSİ, brüt)
- 5- Tescil işlemleri tamamlanan arazi toplulaştırma alanı (Kümülatif)
- 6- Toplam su potansiyelinden yararlanılan miktar
- 7- Toprak kaybı önlenen kontrol altındaki alan büyüklüğü (kümülatif)

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Sulama oranı	Yüzde	67	69	70	71	72

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ tarafından işletmeye açılan sulama alanlarında sulama oranının 2022 yılı sonunda yüzde 69'a çıkarılması hedeflenmekte olup gösterge ile izlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sulama yapılan alanın sulama yapılabilecek toplam alana oranı yüzde olarak hesaplanmaktadır. Göstergenin verileri izleyen yılın Nisan ayında elde edilmektedir.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Sulamaya açılan alan (DSİ, brüt)	Hektar	4.651.623	4.668.952	4.832.366	5.045.080	5.261.728

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ tarafından sulamaya açılan alan (brüt), kümülatif ve hektar olarak takip edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sulama tesisleri inşaatını müteakip açılan brüt alan hektar cinsinden hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Sulamaya açılan net tarımsal alan (kümülatif)	Milyon Hektar	3,69	3,61	3,76	3,95	4,14

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ tarafından inşa edilen tesislerde sulama yapılan net alan, hektar (ha) olarak takip edilmektedir. Yıl içerisinde sulamaya açılan alan izleyen yıllarda işletmeye alınmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Sulamaya açılan brüt alan üzerinden yollar, depo vs. alanlar çıkarıldıktan sonra geriye kalan net alan hektar cinsinden hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Sulamaya açılan yıllık alan (DSİ, brüt)	Hektar	0	105.538	163.414	212.714	216.648

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ tarafından sulamaya açılan alan (brüt) hektar olarak takip edilmektedir. 2023 yılında 163.414 ha yeni alanın sulamaya açılması ve 28.483 ha alanın da basınçlı borulu sistem ile yenileme ve rehabilitasyon çalışması yapılması planlanmaktadır. Bu çerçevede toplam 191.897 ha alanın sulamaya açılması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Sulama tesisleri inşaatını müteakip açılan brüt alan hektar cinsinden hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Tescil işlemleri tamamlanan arazi toplulaştırma alanı (Kümülatif)	Hektar	6.768.376	6.804.002	7.859.532	8.440.907	8.781.887

Göstergeye İlişkin Açıklama: DSİ Genel Müdürlüğünce arazi toplulaştırması yapılan alanın Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce kadaastro kontrolü ve tapu tescili sonucu oluşan kısmı, hektar (ha) cinsinden arazi toplulaştırması yapılmış alan olarak gösterge ile takip edilmektedir. 2023 yılında 1.055.530 ha alanda arazi toplulaştırma tapu tescil çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Arazi toplulaştırması tescili yapılan alan hektar olarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Toplam su potansiyelinden yararlanılan miktar	Bin m3	59.310.000	59.374.000	60.386.813	61.352.322	63.350.802

Göstergeye İlişkin Açıklama: Ülkemizin kullanılabilir su potansiyeli yıllık 112 milyar metreküptür. Bu potansiyelin 2021 yılı sonu itibarıyla; 45,05 milyar metreküpü (% 77'si) sulamada, 13,36 milyar metreküpü (% 23'ü) içme-kullanma ve sanayi suyunda olmak üzere toplam 58,41 milyar metreküpü kullanılmaktadır. Gerçekleşmesi tamamlanan son yılın üzerine kümülatif olarak eklemeler yapılmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: DEVLET SU İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Anahtar Gösterge	Ölçü Birimi	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- Toprak kaybı önlenen kontrol altındaki alan büyüklüğü (kümülatif)	Bin Hektar	1.652	1.642,69	1.677,69	1.712,69	1.747,69

Göstergeye İlişkin Açıklama: Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kaybının azaltılması amacıyla havza bazında entegre ve katılımcı kalkınma modeli yaklaşımı esas alınarak yerel yönetimler, halk ve diğer ilgi gruplarıyla iş birliği çerçevesinde erozyonla mücadele edilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Toprak kaybı kontrol altına alınan alan büyüklüğü hektar olarak hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Orman Genel Müdürlüğü veri kayıt sistemi

Sorumlu İdare: ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı:	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ
Alt Program Adı:	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI
Gereke ve Açıklamalar	

Toprak kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve etkin kullanımı alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında, toprağın korunması ve tabii kaynakların geliştirilmesi amacıyla; havza bütünlüğü esas alınarak, çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, uygulanmasını izlemek, bu faaliyetlere proje bazında destek sağlamak, bu iş ve işlemlerle ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon sağlamak, su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama yapmak, politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, tarımsal sulamada verimliliği artırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak, toprak kaynaklarını korumak, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile verilen görevleri yapmak, arazi edindirme işlemlerini yapmak, tarımsal arazilerin parçalanmasını önlemek görevleri yürütülmektedir.

Toprağın korunması ve tabii kaynakların geliştirilmesi amacıyla; havza bütünlüğü esas alınarak, çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projeleri gerçekleştirilerek toprağın korunması ve tabii kaynakların geliştirilmesi ile sürdürülebilir refahın korunması sağlanacaktır. Arazi edindirme çalışmaları ile işletmelerin, arazi büyüklüğünün yeter geliri tarımsal arazi büyüklüğüne ulaştırılması sağlanacaktır. Ekonomik olarak sulanabilir tüm arazilerin modern tekniklerle sulanması için sulama tesisi inşaatları yapılacak tarımda suyun etkin ve verimli kullanılması sağlanacaktır.

Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak; Çölleşmeyle mücadelede öncülük etmek, çölleşme ve erozyona maruz bölgeleri tespit etmek, çölleşmeyle mücadele konusunda uluslararası teknik eğitimler düzenlemek, projeler yapmak, paydaşlarla işbirliğini artırmak, uluslararası yükümlülükleri yerine getirmek ve ülkelerle işbirliği faaliyetleri yürütmek hedeflenmektedir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim programları yoluyla su sektöründe faaliyet gösteren kurumların kapasite gelişimlerine katkı sağlanacaktır. Su konusunda AR-GE faaliyetleri yürütülerek ve uluslararası kuruluşlarla işbirlikleri geliştirilerek ülkemizin küresel su meselelerinin çözümü için su konusundaki bilgi, tecrübe ve başarıları muhtelif platformlarda paylaşılacaktır.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik, Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre ve İstikrarlı ve Güçlü Ekonomi" eksenleri ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Arazi kullanım planlaması yapılan alan	Hektar	0	1.000.000	0	1.000.000	1.000.000	1.000.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Arazi kullanım planları ile su potansiyeli, toprak veri tabanı ve haritaları esas alınarak toprağın niteliği, arazinin yeteneği ve diğer arazi özellikleri gözetilerek uygun arazi kullanım şekilleri belirlenecektir. Arazi kullanım planlaması çalışmaları kapsamında üretim potansiyeli yüksek, öncelikli korunması gereken tarım arazileri, mevcut ve potansiyel kullanım şekilleri ile arazi kullanım türleri belirlenmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Proje bazlı yıllık arazi kullanım planlaması yapılan alan miktarıdır.
Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Detaylı toprak etüdü yapılan alan	Hektar	0	500.000	100	500.000	500.000	500.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Detaylı toprak etütleri ile seri bazlı çalışarak "ulusal toprak veri tabanı" çalışması tamamlanacaktır. Bu veri tabanında bulunan toprak haritaları, arazi ile ilgili her türlü planlama, proje ve karar aşamalarında bulunması gereken en önemli doğal kaynak araştırmalarıdır.

Hesaplama Yöntemi: Proje bazlı detaylı toprak etüdü yapılan alan miktarıdır.
Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Koruma altına alınan ova sayısı (kümülatif)	Adet	429	439	439	450	465	475

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar, İl Toprak Koruma Kurullarından görüş alınarak Bakanlığın teklifi ve Cumhurbaşkanın Kararı ile büyük ova koruma alanı olarak belirlenir. Tarımsal bütünlük gözetilerek tarım arazilerinin korunması esas alınmaktadır.

Hesaplama Yöntemi:

Cumhurbaşkanın Kararı ile koruma altına alınan toplam ova sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele	0	0	0	0	0
Bütçe İçi	0	0	0	0	0
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı	302.565.000	76.536.301	457.757.000	576.087.000	666.355.000
Bütçe İçi	302.565.000	76.536.301	457.757.000	576.087.000	666.355.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	302.565.000	76.536.301	457.757.000	576.087.000	666.355.000
Bütçe İçi	302.565.000	76.536.301	457.757.000	576.087.000	666.355.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:**Çölleşme ve Erozyonla Mücadele**

2023 ve 2024 tahmini maliyet rakamları Orta Vadeli Plan tavan rakamlarıdır.

Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı

Arazi kullanım planları yapılarak üretim potansiyeli yüksek, öncelikli korunması gereken tarım arazileri ile mevcut kullanım ve potansiyel kullanım şekilleri belirlenecektir. Bu kapsamda İl Müdürlükleri ile birlikte 1/25000 ölçekli çalışmalara başlanılmıştır. Türkiye topraklarının tüm özellikleri ile tanınması için detaylı toprak etütleri ile seri bazlı çalışılarak ulusal toprak veri tabanı oluşturulacaktır.

Alt Program Adı: SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI**Gereke ve Açıklamalar**

Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve etkin kullanımı alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla havza bazında nehir havza yönetim planları hazırlamak, hazırlatmak, bütüncül nehir havzaları yönetimi ile ilgili mevzuat çalışmalarını yürütmek, su kaynaklarının korunması ve yönetimi ile ilgili uluslararası sözleşmeler ve diğer mevzuattan kaynaklanan süreçleri takip etmek, sınır aşan ve sınır oluşturan sulara ilişkin işleri ilgili kurumlarla işbirliği içinde yürütmek, ulusal su veri tabanı oluşturmak, su kirliliği açısından hassas alanları ve nitrata duyarlı hassas alanları tespit etmek ve izlemek, içme ve kullanma suyu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını, normlarını ve kriterlerini belirlemek, projeleri onaylamaya yetkili kurum ve kuruluşları tespit etmek, tesisleri işletecek elemanların eğitimlerini temin etmek, sertifikalarını vermek, iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi ile ilgili çalışmalar yapmak, havza bazında kirliliğin önlenmesi ile ilgili tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, değerlendirmek, güncellemek ve uygulamaların takibini yapmak, yer üstü ve yer altı sularının kalite ve miktarının korunmasına yönelik hedef, ilke ve alıcı ortam standartlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, su kalitesini izlemek veya izletmek, taşkınlarla ilgili strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve ilgili mevzuatı ve taşkın yönetim planlarını hazırlamak, nehir havza yönetim planlarına uygun olarak sektörel bazda su kaynaklarının tahsislerine ilişkin gerekli koordinasyonu yapmak, toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş esaslarını belirlemek; arazi, toprak, su kaynakları ile ilgili analizleri ve toprak, arazi ve su sınıflandırması yapmak, görevleri yürütülmektedir.

Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisini ve uyum faaliyetlerini belirlemek, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır. İçme-kullanma suyu, sanayi ve tarım sektörlerinde su verimliliğinin iyileştirilmesi çalışmaları ile su kaynaklarının sürdürülebilirliğinin sağlanacaktır. Taşkın Yönetim Planları ve Kuraklık Yönetim Planları hazırlanacak, suyun oluşturabileceği taşkın zararlarından yerleşim yerleri ve tarım arazilerinin korunması sağlanacaktır.

Ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim programları yoluyla su sektöründe faaliyet gösteren kurumların kapasite gelişimlerine katkı sağlanacaktır. Su konusunda AR-GE faaliyetleri yürütülerek ve uluslararası kuruluşlarla işbirlikleri geliştirilerek ülkemizin küresel su meselelerinin çözümü için su konusundaki bilgi, tecrübe ve başarıları muhtelif platformlarda paylaşılacaktır.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik, Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre ve İstikrarlı ve Güçlü Ekonomi" eksenleri ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planı'nda yer alan "Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- İçme suyu havzası koruma planı sayısı (kümülatif)	Adet	18	24	23	25	32	34

Göstergeye İlişkin Açıklama:

İçme suyu kaynaklarının kirlenmesinin önlenmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanabilmesi için havzaya özgü koruma esasları ve koruma alanlarının belirlenmesi amacıyla öncelikli havzalarda hazırlanan içme suyu havzası koruma planı sayısıdır. 2022 yılı sonuna doğru Karaçomak, Seve, Kızılcapınar, Kadıköy Barajları Koruma Planlarının askı süreci ile birlikte bu barajlara yönelik koruma planları çalışmaları tamamlanacaktır. Ayrıca, Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Çubuk-2 – Kavşakkaya Barajları Koruma Planları askı sürecinde olup; koruma planının yılsonuna kadar yürürlüğe girmesi beklenmektedir. İlaveten, Sapanca Gölü ve Dicle Baraj Gölü Özel Hükümlerinin de 2023 yılı ilk çeyreğinde yürürlüğe gireceği öngörülmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Tamamlanan içme suyu havzası koruma planı sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Kuraklık yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	Adet	15	22	15	25	25	25

Göstergeye İlişkin Açıklama:

2022 yılsonu itibariyle; ülkemizin 15 havzasında (Kuzey Ege, Küçük Menderes, Batı Akdeniz, Burdur, Akarçay, Antalya, Konya, Doğu Akdeniz, Van Gölü, Fırat-Dicle, Gediz, Büyük Menderes ve Seyhan, Ceyhan, Asi) kuraklık yönetim planları hazırlanmıştır.10 Havzada ise (Meriç-Ergene, Marmara, Susurluk, Sakarya, Batı Karadeniz, Kızılırmak, Aras, Çoruh, Yeşilirmak ve Doğu Karadeniz havzaları) Kuraklık Yönetim Planı hazırlanması çalışmaları devam etmekte olup 2023 yılı sonuna kadar 25 havzanın tamamında Kuraklık Yönetim Planının hazırlanması hedeflenmektedir.

Kuraklık yönetim planları ile muhtemel kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin azaltılması ve kuraklık problemlerinin çözümüne yönelik olarak kuraklık öncesinde, esnasında ve sonrasında iyileştirme ve müdahale etme gibi çalışmaların planlanması ve yönlendirilmesi sağlanacaktır.

Hesaplama Yöntemi:

Kuraklık yönetim planı tamamlanan havza sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Nehir havza yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	Adet	11	11	11	12	12	18

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Nehir Havza Yönetim Planları ile havzalardaki yerüstü ve yeraltı suyu kaynakları su kütleleri bazında incelenmekte, su kütlelerinin üzerindeki noktasal, yayılı ve hidromorfolojik tüm baskı ve etkiler ile izleme çalışmaları sonucu suyun miktar ve kalite durumları belirlenmektedir. Tüm su kütlelerinde iyi su durumuna ulaşılması amacıyla alınması gerekli tedbirler ve maliyetler ortaya konulmakta, ekonomik analiz ve modelleme çalışmaları yapılarak önceliklendirilen tedbirlerin uygulama dönemleri belirlenmektedir.

Tamamlanan Nehir Havza Yönetim Planı sayısıdır.

Hesaplama Yöntemi:

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Verinin Kaynağı:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Sorumlu İdare:

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Sektörel su tahsis planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	Adet	6	6	6	11	11	18

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Ulusal Havza Yönetim Stratejisi'' çerçevesinde Sektörel Su Tahsis Planları ile sektörler arasında kuraklık koşullarının dikkate alınarak su paylaşımının geleceğe yönelik olarak planlanması ve her sektörün ihtiyacı olan suyun planlı bir şekilde karşılanması amaçlanmaktadır. Ayrıca iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi de dikkate alınarak 5 farklı kuraklık durumunda (normal, hafif, orta, şiddetli ve çok şiddetli kuraklık) her bir alt havza bazında su potansiyeli belirlenerek sektörlerin öngörülen kuraklıktan en az şekilde etkilenmesi sağlanmaktadır.

Tamamlanan Sektörel Su Tahsis Planı sayısıdır.

Hesaplama Yöntemi:

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Verinin Kaynağı:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Sorumlu İdare:

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Su kaynaklarında araştırma faaliyetleri sayısı (kümülatif)	Adet	26	28	28	28	29	30

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Su kaynaklarında yapılan araştırma faaliyetlerini kapsamaktadır. Hedef kitle, ilgili birimler ile kamu kurum ve kuruluşlarıdır.

Su kaynaklarında tamamlanan araştırma faaliyet sayısıdır.

Hesaplama Yöntemi:

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Verinin Kaynağı:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Sorumlu İdare:

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Su verimliliği çalışmaları sayısı (kümülatif)	Adet	3	3	3	6	6	7

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gösterge ile su verimliliğine ilişkin yürütülen çalışmaların sayısı ölçülecektir.
Hesaplama Yöntemi: Tamamlanan su verimliliği çalışma sayısıdır.
Verinin Kaynağı: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- Taşkın yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	Adet	23	23	23	24	24	25

Göstergeye İlişkin Açıklama: Taşkın Yönetim Planı ile taşkın riski ön değerlendirmesi, tehlike haritaları ve risk haritalarının çıktılarını kullanarak, taşkın öncesi, anı ve sonrasında yapılması gereken çalışmaların, alınacak önlemlerin ve yatırımların yönlendirilebilmesi ile farkındalığın artırılarak can ve mal kayıplarının asgari seviyeye indirilmesi hedeflenmektedir.
Hesaplama Yöntemi: Taşkın yönetim planı tamamlanan havza sayısıdır.
Verinin Kaynağı: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
8- Yeraltı suyu kütlerinin kalite ve miktar durumu belirlenen havza sayısı (kümülatif)	Adet	12	13	12	12	12	18

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yeraltı su kütlerinde yapılan araştırma faaliyetlerini kapsamaktadır. Hedef kitle; ilgili birimler, kamu kurum ve kuruluşlarıdır.
Hesaplama Yöntemi: Tamamlanan araştırma faaliyetlerinin çalışıldığı havza sayısıdır.
Verinin Kaynağı: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
9- Yerüstü ve yeraltı sularında nitrat izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı	Yüzde	96	90	94	90	90	90

Göstergeye İlişkin Açıklama: Yerüstü ve yeraltı su kaynaklarında nitrat ve ötrofikasyon analizleri yapılan aktif istasyonlardan alınan ve nitrat bilgi sistemine kayıt edilen numunelerde yapılan analiz sayısının, yapılması planlanan analiz sayısına oranını ifade eder. Yerüstü sularında ayda bir kez, yeraltı sularında üç ayda bir kez olmak üzere analizler yapılmaktadır.
Hesaplama Yöntemi: Nitrat bilgi sistemine kayıt edilen nitrat ve ötrofikasyon analizleri sayısının, yapılması planlanan analiz sayısına oranlanmasıyla bulunmaktadır.
Verinin Kaynağı: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler	78.488.000	27.535.845	216.782.000	261.713.000	298.837.000
Bütçe İçi	78.488.000	27.535.845	216.782.000	261.713.000	298.837.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	78.488.000	27.535.845	216.782.000	261.713.000	298.837.000
Bütçe İçi	78.488.000	27.535.845	216.782.000	261.713.000	298.837.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler

Yerüstü su kaynaklarının mevcut kullanımı ve su kalitesini etkileyen noktasal ve yayılı kirletici baskı unsurları ortaya konulacak ve izleme çalışmalarından faydalanılarak su kalite durumu tespit edilecektir. Kirlenmiş veya kirlenme tehdidi altında bulunan yerüstü su kaynakları için Eylem Planları hazırlanacak ve takibi yapılacaktır.

Sularda tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği izleme konusunda eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir. Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği izlenen istasyon sayıları, kirliliği temsil edecek seviyeye çıkarılarak yüzey ve yeraltı sularında nitrat kirliliği izleme çalışmaları yürütülecektir. İzleme sonuçlarına bağlı olarak nitrata hassas bölgeler belirlenecek, bu bölgelere özgü tarımsal eylem planları uygulanacaktır.

Bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi ile sulama suyunun etkin kullanımı artırılabilecek, birim alandan daha fazla ürün/gelir elde edilerek çiftçilerin refah seviyesi yükseltilecektir.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı:	TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ
Alt Program Adı:	DOĞA TURİZMİ
Gerekçe ve Açıklamalar	

Doğa turizmi alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 410'uncu maddesi kapsamında milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları ve sulak alanların tespiti, bunlardan Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca tescil edilenlerin korunması, geliştirilmesi, tanıtılması, yönetilmesi, işletilmesi ve işlettilmesi ile ilgili işleri yürütmek ve denetlemek, 09/08/1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ile verilen görevleri yürütmek, orman ve orman rejimine tabi yerlerde tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları ile sulak alanların ve benzeri koruma alanlarının tescil ve ilanını yapmak görevleri yürütülmektedir.

Korunan alanların kaynak değerlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, korunan alanlardan elde edilen gelirlerin artırılması ve tabiatın korunmasına yönelik bilincin geliştirilmesi amacıyla; ülke genelinde Doğa Turizmi Master Planları, Uygulama Eylem Planları ve İllerin Doğa Turizm haritaları hazırlanmıştır. Hazırlanan eylem planları doğrultusunda belirlenen faaliyetlerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçleri etkin olarak yürütülerek doğal kaynakların sürdürülebilirliğine ve turizmin çeşitlendirilmesine katkı sağlanacaktır. Korunan alanlar ve civarında yaşayan halka yönelik alternatif gelir kaynakları oluşturmak üzere destek faaliyetleri yapılacaktır.

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na tabi korunan alanların yönetiminde en etkili araç olan özelinde hazırlanan korunan alan planlarıdır. Bu kapsamda bu alanların etkin bir şekilde korunması ve yönetilmesi amacıyla milli parklar için uzun devreli gelişme planları, tabiat parkları için gelişme planları ve tabiat anıtı ile tabiatı koruma alanları için de yönetim planları yapılacaktır.

Korunan alan planları hazırlandıktan sonraki aşama bu planlarda öngörülen uygulamaların onaylı projelerle gerçekleştirilmesidir. Bu kapsamda Milli Parklar Kanunu'na göre ilan edilen ve yönetilen milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarında hazırlanan planlara uygun projelendirme çalışmaları yapılacaktır.

Hâlihazırda 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu çerçevesinde belirlenen ve yönetilen; milli park, tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve tabiat anıtı sayısı ve alanı her geçen yıl artış göstermektedir. Artan ziyaretçi sayısına bağlı olarak korunan alanlara gelen ziyaretçilere yönelik alt ve/veya üst yapı tesisi ihtiyacı gündeme gelmektedir. Bu ihtiyacı karşılamak amacıyla milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarında ziyaretçi merkezi, yönetim merkezi, tabiat eğitim merkezi vb. destek üniteleri ve tesisler yapımına yönelik süreçler yürütülecektir.

Sulak alanlarda ziyaretçi merkezi giriş-kontrol ünitesi, kuş gözlem üniteleri, bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları, yağmur barınakları, manzara seyir terasları vb. destek üniteleri gibi tesislerin yapılması hedeflenmektedir.

Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi Aracı (METT), korunan alanlarda gerçekleştirilen uygulamaların korunan alan yönetimine etkilerini ortaya koymak amacıyla kullanılmaktadır. Bu kapsamda korunan alanlarda gerçekleştirilen uygulamalar sonrasında yönetim etkinliğindeki artışlar düzenli olarak izlenecektir.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Yaşanabilir Şehirler, Sürdürülebilir Çevre ve Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" eksenini ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planında yer alan "Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçleri etkin olarak yürütülecek ve turizmin çeşitlendirilmesine katkı sağlanacaktır

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Doğa turizmi eylem planı kapsamında düzenlenen faaliyet sayısı (adet) (kümülatif)	Adet	1.168	1.468	1.468	1.858	2.358	2.858

Göstergeye İlişkin Açıklama: Korunan alanlarda yürütülen faaliyetler ile toplumun tabiat turizmine ilgisi artırılabilecektir. Korunan alanlara gelen ziyaretçi sayısı artırılarak ekonomik fayda sağlanacaktır. Hedef kitlesi, korunan alan ziyaretçileridir.

Hesaplama Yöntemi: Doğa Turizmi Master Planları kapsamında düzenlenen faaliyet sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Korunan alan plan sayısı (kümülatif)	Adet	416	446	446	476	506	531

Göstergeye İlişkin Açıklama: Korunan alanların etkin bir şekilde korunması ve yönetilmesi amacıyla milli parklar için uzun devreli gelişme planları, tabiat parkları için gelişme planları ve tabiat anıtı ile tabiatı koruma alanları için de yönetim planları yapılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Korunan alanlarda yönetim etkinliğinin güçlendirilmesi amacıyla hazırlanan "Uzun Devreli Gelişme Planı", "Gelişme Planı" ve "Yönetim Planı" sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Korunan alan yönetim etkinliğinin izlenmesi (METT) rapor sayısı (kümülatif)	Adet	392	422	422	452	482	512

Göstergeye İlişkin Açıklama: Sunulan hizmetlerin kalitesini artırmak, hizmet standartlarını yükseltmek ve verimliliği arttırmaya yönelik faaliyetler neticesinde yenilikçi ve şeffaf bir yönetim anlayışı geliştirilerek vatandaşın memnuniyetinin artırılması amacıyla Korunan Alanların Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi (METT) uygulamaları periyodik olarak yapılmaktadır.

Hesaplama Yöntemi: Korunan Alanlara Yönelik Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi (METT) için hazırlanan rapor sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Korunan alan ziyaretçi sayısı	Milyon Adet	51,76	45,5	45,5	46	46,5	47

Göstergeye İlişkin Açıklama: Korunan alanlara gelen ziyaretçi sayısında her yıl önemli bir artış görülmektedir. Alanlara gelen ziyaretçilerin memnuniyet düzeyinin artırılması amacıyla, ziyaretçilerin beklentileri ve talepleri dikkate alınarak hizmet kalitesinin yükseltilmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Artan hizmet kalitesi ile birlikte artan ve düzenli olarak ölçülüp kayıt altına alınan ziyaretçi sayılarını ifade etmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Bölge müdürlükleri tarafından tespit edilen ve yılsonu itibarıyla korunan alanlara gelen toplam ziyaretçi sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Korunan alanlarda hazırlanan proje sayısı (kümülatif)	Adet	454	519	519	584	649	714

Göstergeye İlişkin Açıklama: Korunan alanların etkin yönetimi amacıyla ziyaretçilere yönelik temel hizmet ve tesisler için hazırlanan projeleri ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Milli Parklar Kanunu kapsamındaki korunan alanlarda yönetim planlarına uygun olarak hazırlanan imar planı, mimari ve peyzaj projeleri vb. projelerin toplam sayısıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Ziyaretçilere yönelik alt ve/veya üst yapı tesisi yapılan korunan alan sayısı (kümülatif)	Adet	633	703	703	783	873	953

Göstergeye İlişkin Açıklama: Korunan alanlara olan ilginin artışına bağlı olarak gerek bu alanların etkin korunması ve yönetimi gerekse ziyaretçilere yönelik bazı hizmetlerin sunulabilmesi için temel hizmet ve tesisler ile gerekli makine teçhizat donanımının sağlanması gerekmektedir. Korunan alanların etkin korunması ve yönetimi için hazırlanan ziyaretçi merkezleri, tanıtım birimleri, giriş kontrol üniteleri, büfe, kuş gözlem kuleleri, tabiat eğitim merkezleri, yağmur barınakları, manzara seyir terasları vb. ziyaretçilere yönelik yapılan alt ve üst yapı tesislerini ifade eder.

Hesaplama Yöntemi: Milli Parklar Kanunu kapsamında yönetilen alanlardan ziyaretçi merkezi, yönetim merkezi, doğa eğitim merkezi vb. tesis ve destek üniteleri yapılan korunan alan sayısı toplamıdır.

Verinin Kaynağı: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Ekoturizm ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri	183.139.000	58.630.119	301.718.000	355.736.000	402.903.000
Bütçe İçi	183.139.000	58.630.119	301.718.000	355.736.000	402.903.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler	377.177.000	289.689.329	950.790.000	1.161.503.000	1.343.060.000
Bütçe İçi	377.177.000	289.689.329	950.790.000	1.161.503.000	1.343.060.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	560.316.000	348.319.449	1.252.508.000	1.517.239.000	1.745.963.000
Bütçe İçi	560.316.000	348.319.449	1.252.508.000	1.517.239.000	1.745.963.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Ekoturizm ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri

Doğa Turizminin geliştirilmesi amacıyla 81 ilin doğa turizm master planları ve uygulama eylem planları ile doğa turizmi faaliyet haritaları hazırlanmıştır. Ayrıca ziyaretçilerin 81 ildeki doğa yürüyüşü, bisiklet, dağ bisikleti, dağcılık, jeep ve foto safari, tarih ve kültür rotaları, alanlardaki etkinlikler, korunan alanlardaki tesisler (çadır/ karavan kamp alanları, kır lokantası, orman köşkleri, otel, idare ziyaretçi ve tanıtım merkezleri vb.) hakkında bilgi edinebilmeleri için web/mobil uygulama aracılığı ile doğa turizmi bilgi sistemleri oluşturulmuştur. Sistemimiz ekotaban.tarimorman.gov.tr web adresi ve uygulama marketlerinde bulunan "ekotaban" uygulaması ile halkımızın hizmetine açılmıştır.

2020 yılında "Doğa Turizmi Stratejisi Eylem Planı 2021-2023" hazırlanmıştır. Eylem Planı kapsamında Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiatı Koruma Alanı, Tabiat Anıtı, Sulak Alanlar, Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları gibi korunan alanlarda gerçekleştirilecek doğa turizminde, ziyaretçi sayılarının ve ziyaretçilere verilen hizmet kalitesinin artırılması için faaliyetler belirlenmiş ve yıllık planlar şeklinde uygulamaları yapılacaktır. Taşra birimlerimiz tarafından gerçekleştirilecek faaliyetler düzenli olarak izlenecektir.

Doğa Turizmi Stratejisi Eylem Planı kapsamında Doğa Turizmi faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, korunan alanlarımızdaki doğa turizmi faaliyetlerinin görünürlüğü ve erişilebilirliğinin artırılması kapsamında sanal tur çekimleri gerçekleştirilecek ve ekotaban sistemine entegre edilecektir. Eylem Planı kapsamında korunan alanlarımızda görüntüleme sistemi kurulması birden çok amaç için öngörülmüştür. Bu amaçlardan en önemlisi korunan alanlarımızdaki ziyaretçi sayısının belirlenmesidir. Korunan alanlarımızın ziyaretçi potansiyelinin belirlenmesi, korunan alanlarımızın ihale sürecinde kurumsal anlamda gelirimizin önemli oranda artırılmasına katkı sağlayacaktır. Kurulacak izleme sistemleri ile doğa turizmi kapsamına giren kuş göçü izleme ve yaban hayatı gözlem faaliyetleri kapsamında korunan alanlarımızın kaynak değeri olan koruma altındaki hedef türlerimizin de izlenmesi ve kamera yayınlarının canlı yayın izlemesi şeklinde düzenlenmesi hedeflenmektedir. Böylece özellikle bazı alanlarımızda göç dönemi izleme, yuva izleme gibi faaliyetler gerçekleştirilecek; böylece korunan alanlarımıza olan ilgi ve ziyaretçi sayısının artırılması sağlanacaktır.

Aynı zamanda sulak alanlarda alt ve üst yapı hizmet tesislerinin yapımı, gerekli araç ve gereçlerin temini, alan yönetimini destekleyici projeler, ziyaretçi merkezleri, tanıtım birimleri, giriş kontrol üniteleri, büfe, kuş gözlem kulesi, peyzaj düzenlemesi, yağmur barınakları, manzara seyir terasları vb. yapılar, korunan alanlar için yönlendirme, bilgilendirme, uyarı-ikaz levha ve tabelaları vb. çalışmaları yapılacaktır.

Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu'na tabi korunan alanların yönetiminde en etkili araç olan özelinde hazırlanan korunan alan planlarıdır. Bu kapsamda bu alanların etkin bir şekilde korunması ve yönetilmesi maksadıyla milli parklar için uzun devreli gelişme planları, tabiat parkları için gelişme planları ve tabiat anıtı ile tabiatı koruma alanları için de yönetim planları yapılacaktır.

Korunan alanlara yönelik planlama çalışmaları sonrasında hazırlanan planlara uygun ziyaretçi merkezi, yönetim merkezi, tabiat eğitim merkezi, destek üniteleri vb. tesislere yönelik mimari ve peyzaj projeleri hazırlanacaktır. Hazırlanan projelere uygun olarak işaretlenen tur güzergahlarının alanlara aplikasyonu, alan yönetimini destekleyici ziyaretçi merkezleri, tanıtım birimleri, giriş kontrol üniteleri, büfe, kuş gözlem kuleleri, tabiat eğitim merkezleri, yağmur barınakları, manzara seyir terasları vb. yapılar ile korunan alanlar için yönlendirme, bilgilendirme, uyarı-ikaz levha ve tabelaları vb. yapılarak korunan alanların temsil ve tanıtımına yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir. Aynı zamanda korunan alanlardaki mevcut yapı ve tesislerin yönetim, güvenlik, hizmet, temizlik vb. konularda iyileştirme çalışmaları yapılacak ve gerekli makine teçhizat donanımı sağlanacaktır.

Korunan Alanların Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi (METT) uygulamalarına milli parklar ile tabiat parklarında devam edilecektir.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS BİLGİSİ

Bütçe Yılı:	2023
Program Adı:	TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU
Alt Program Adı:	GIDA GÜVENİLİRLİĞİ
Gereğe ve Açıklamalar	

Gıda güvenirliliği alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 410'uncu maddesi kapsamında güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak, bu amaçla politikalar oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmak ve uygulamayı denetlemek, gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve pazarlama ile ilgili süreçlerin her aşamasındaki izlenebilirliğine yönelik esasları belirlemek, gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten iş yerlerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve kayıt esaslarını belirlemek, bunların izin ve kayıt işlemlerini yapmak, bu iş yerlerini gıda siciline kaydetmek, üretim ve satış yerlerinin kontrol ve denetimlerini yapmak veya yaptırmak, gıda ve yemler ile gıdayla temasta bulunan madde ve malzemelerin giriş ve çıkış gümrük kapılarını, ilgili kurumların görüşlerini alarak tespit ve ilan etmek; veteriner sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek, yem ve yem katkı maddelerinin tescili, satışı ve denetimi ile ilgili esasları belirlemek ve denetlemek, yem ve yem katkı maddelerinin üretimini ve satışını yapan işletmelerin onay verme esaslarını belirlemek ve onay verme işlemlerini yapmak, görevleri yürütülmektedir.

Birincil üretim de dahil olmak üzere gıda ve yemlerin üretiminden tüketimine kadar geçirdiği tüm aşamalarda güvenirliliğinin sağlanması ile tüketici sağlığının en üst düzeyde korunması önem arz etmektedir. Gıda ve yem resmi kontrollerinin etkin olarak gerçekleştirilmesiyle, insan ve hayvan sağlığı ile tüketici menfaatinin en üst seviyede korunması için güvenilir gıda arzının sağlanması ve sektörde haksız rekabetin önlenmesi amaçlanmaktadır. Gıda ve yem güvenirliliği alanındaki olası risklerin tespiti yapılarak bu konularda uluslararası standartların gözetildiği, bağımsız, tarafsız, şeffaf ve bilimsel esaslara göre yürütülen risk değerlendirmesi çalışmalarına devam edilmesi hedeflenmektedir. Güvenilir gıda konusunda tüm taraflarla işbirliği yapılması, güvenilir gıda bilincinin toplumun tüm kesimlerince benimsenmesi son derece önemlidir. Bu açıdan tüketicilerin de gıdaları güvenilir bir şekilde nasıl tüketeceklerini bilmeleri ve bu yönde bilinçlendirilmeleri hedeflenmektedir.

Bu kapsamda öncelikle gıda arz güvencesinin sağlanması, arz güvencesinin yanında gıda güvenirliliğini sağlamaya yönelik faaliyetler ile gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliğinin artırılması, gıda güvenirliliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınması ve gıda güvenirliliğine yönelik uygulamaların geliştirilmesi çalışmaları yürütülecektir.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" eksenine Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planında yer alan "Üretimden tüketime kadar gıda, yem güvenirliliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenirliliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenirliliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Denetim yapılan ürünlerde gıda kodeksine uygun olmayan ürün oranı	Yüzde	-0,02	12,5	10	10	10	10

Göstergeye İlişkin Açıklama: Denetim yapılan ürünlerde gıda kodeksine uygun olmayan ürün oranını ifade eder.
Hesaplama Yöntemi: Yurt içinde gıda işletmelerinin resmi kontrollerinde alınan numunelerden gıda kodeksine uygun olmadığı tespit edilenlerin alınan toplam numune sayısına oranıdır.
Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Gıda işletmelerinde yapılan resmi kontrol sayısı	Adet	1.378.185	1.150.000	1.150.000	1.200.000	1.300.000	1.300.000

Göstergeye İlişkin Açıklama: Gıda işletmelerinde gerçekleştirilen resmi kontroller ile gıda güvenirliliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Göstergenin hedef kitlesi tüketicilerdir.
Hesaplama Yöntemi: İl müdürlükleri tarafından yürütülen resmi kontrollerin toplamıdır.
Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)
Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı (kümülatif)	Adet	84.204	96.000	108.204	118.000	142.500	167.500

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Belirlenen hedefler doğrultusunda yapılan üretim yeri denetimleri ile riskli görülen ürünlerde ve bölgelerde iç ve dış ticaret açısından sağlıklı ürün temini, kalıntının önlenmesi hedeflenmektedir. Denetimler yıllık oluşturulan program çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Gösterge ile yıllık denetim sayısındaki artış ölçülmek istenmektedir. Gösterge değerinin hesaplanmasında üretim alanlarında hasat öncesi dönemde yapılan pestisit denetim sayısıdır.

Verinin Kaynağı:

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- İller arasında işletmelerin çapraz resmi kontrolleri ve resmi kontrol denetim sayısı	Adet	1.560	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Resmi kontrollerin etkinliğinin artırılması amacıyla resmi kontrol görevlileri diğer bir ildeki işletmelerde resmi kontroller gerçekleştirecektir. Bu kontrollerin yanında iller arasında gerçekleştirilen resmi kontrol faaliyetlerinin çapraz kontrolleri yapılacaktır. Çapraz resmi kontroller kapsamında gerçekleştirilen resmi kontrol sayısını ifade eder. Gösterge ile tüketicinin sağlığının korunması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

İller arasında yapılan çapraz resmi kontrol ve denetim sayıları toplamıdır.

Verinin Kaynağı:

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Yem işletmelerinde yapılan denetim sayısı	Adet	33.279	22.000	22.000	22.500	23.000	23.500

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Yıllık yem kontrol planı doğrultusunda, yem işletmelerinde risk esaslı olarak denetimler yapılmakta ve denetimler Gıda Güvenliği Bilgi Sistemine (GGBS) işlenmektedir. Ölçüm olarak elde edilen denetim sayısı, planlanan denetim sayısı ile karşılaştırılır. Böylece Yem İşletmelerinde planlanan denetim sayısına uygunluğu kontrol edilerek denetimin etkinliği sağlanır. Denetim sayıları ile sonraki yıllar denetim planları revize edilebilir.

Hesaplama Yöntemi:

Yıllık yem kontrol planı doğrultusunda, yem işletmelerinde yapılan denetimler sonucunda, GGBS'nin "Denetim" bölümünden alınan raporlar ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	914.738.000	346.202.628	1.689.141.000	2.041.620.000	2.359.254.000
Bütçe İçi	914.738.000	346.202.628	1.689.141.000	2.041.620.000	2.359.254.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	149.235.000	80.683.048	341.157.000	410.393.000	470.907.000
Bütçe İçi	149.235.000	80.683.048	341.157.000	410.393.000	470.907.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	1.063.973.000	426.885.676	2.030.298.000	2.452.013.000	2.830.161.000
Bütçe İçi	1.063.973.000	426.885.676	2.030.298.000	2.452.013.000	2.830.161.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Gıda işletmelerinde gıda güvenilirliğinin sağlanması amacıyla kontroller gerçekleştirilecektir. Resmi kontrollerde Türk Gıda Kodeksine uygun faaliyet gösterilip gösterilmediğinin tespitine yönelik numuneler alınacaktır. Resmi kontrollerin etkinliğinin artırılması amacıyla resmi kontrol görevlileri diğer bir ildeki işletmelerde çapraz resmi kontroller gerçekleştirecektir.

Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Yem işletmeleri, güvenilir yem arzını sağlamak amacıyla risk esaslı olarak hazırlanan yıllık kontrol planı kapsamında denetlenecektir.

Alt Program Adı: BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI**Gerekçe ve Açıklamalar**

Bitki sağlığı, hayvan sağlığı ve refahı alt programı çerçevesinde; 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 410'uncu maddesi kapsamında hayvan kimlik sistemini kurmak ve hayvan hareketlerini kontrol etmek, canlı hayvan, bitki, hayvansal ve bitkisel ürünler ile gıda ve yem dışı ticareti ile ilgili sağlık şartlarını belirlemek, sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek ve yürütmek, bitki, hayvan, gıda ve yem güvenilirliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını korumak amacıyla tedbirler almak, hayvan refahını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak, hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesine yönelik esasları belirlemek ve bunları denetlemek, hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasına ilişkin kontrol ve takip işlemlerini yapmak ve buna ilişkin esasları belirlemek, hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek ve buna ilişkin esasları belirlemek, hayvan sağlığında kullanılan tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin imal, satış, taşıma ve muhafaza şartlarını tespit ve ilan etmek, hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi hizmetleri ile ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile hayvan satış, kesim ve eğitim yerleri ve barınaklara ilişkin esasları belirlemek, bitki sağlığını korumak, bitki hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek ve buna ilişkin esasları belirlemek, bitki pasaport sistemini kurmak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol etmek, bitkisel korumada kullanılan ürünlerin norm ve özellikleri ile onay verilmesine ilişkin esasları belirlemek, onay verme ve kontrol işlemlerini yapmak, bitki ve hayvan sağlığı ile gıda ve yem güvenilirliğini sağlamak amacıyla risk yönetimi esaslarını belirlemek, risk değerlendirmesi yapmak ve risk iletişimini sağlamak, hayvan ve bitki sağlığının korunması ile gıda ve yem kontrolünde görevlendirilecek personelin niteliklerini, çalışma usul ve esaslarını belirlemek görevleri yürütülmektedir.

Güvenilir gıda arzını esas alan hayvan sağlığı uygulamaları yoluyla; insan ve çevre sağlığını korumak, hastalık ve zararlılardan dolayı oluşacak ekonomik kayıpları azaltarak arzulan üretim seviyelerine ulaşmak, hayvan refahını korumak, üreticilerin gelir seviyelerini artırmak, ulusal ve uluslararası ticareti kolaylaştırmak amaçlanmaktadır. Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirlerinin alınması, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetlerinin geliştirilmesi, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinliklerinin artırılması ve hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınması amaçlanmaktadır. Bitkisel üretimde kalitenin artırılması, ürün kayıplarının önlenmesi, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, çevre ve insan sağlığına duyarlı üretim tekniklerinin geliştirilerek uygulamaya aktarılması amaçlanmaktadır.

Bitkisel üretimde zararlı organizmalarla mücadelede alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere destek verilmekte olup, bunun yanında zararlı organizmalar ile mücadelede çevre dostu olan biyolojik, fiziksel, mekanik ve kültürel mücadeleler başta olmak üzere entegre mücadele uygulamaları yaygınlaştırılarak güvenilir gıda arzına katkı sağlanacaktır.

Özellikle taze meyve ve sebzelerde pestisit kullanımı nedeniyle oluşan kalıntının önlenmesi, iç tüketim ve dış ticarete bu konuda oluşabilecek risklerin ortadan kaldırılması amacıyla birincil üretim alanlarında pestisit denetim uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Hatalı pestisit kullanımının denetlenmesi ve bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının sağlanması amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde hasat öncesi pestisit denetimi faaliyetleri yürütülecektir.

Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış bulunan bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin üretim yerleri (işletmeler) ve satış yerleri (bayiler) denetlenecektir. Ruhsatlı bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin piyasada aktif olarak bulunanlardan numune alınarak ruhsata esas özellikleri ile piyasaya arz edilip edilmediği analiz ve deneylerle kontrol edilecektir.

Bu kapsamda yürütülen faaliyetler, 11. Kalkınma Planı "Rekabetçi Üretim ve Verimlilik" eksenine ile Bakanlığımız 2019-2023 Stratejik Planında yer alan "Üretimden tüketime kadar gıda, yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak" amacına katkı sağlamaktadır.

Alt Program Hedefi:

Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılabilecek, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Performans Göstergeleri

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
1- Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulama alanı (kümülatif)	Bin Dekar	1.047,96	1.385	1.078	1.665	1.950	2.240

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Gösterge ile bitki sağlığında kimyasal mücadeleye alternatif biyolojik ve biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Hedef kitle çiftçilerdir.

Hesaplama Yöntemi:

Biyolojik-biyoteknik mücadele uygulaması yapılan ve destekleme verilen uygulama alanı toplamıdır. Tarım Bilgi Sistemi (TBS) üzerinden alınan onaylı icmaller esas alınmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
2- Denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranı (kümülatif)	Yüzde	60,06	80	80	100	20	40

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Piyasada bulunan ruhsatlı bitki koruma ürünlerinin, ruhsatına esas özelliklerinde sapma olup olmadığının tespiti için her yıl analizler ve denetimler yapılmaktadır. Denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranını ifade eder.

(Performans göstergesi kümülatif olup, 5 sene içerisinde bitki koruma ürünlerinin %100'ü denetlenecek şekilde plan yapılmaktadır.) İkinci 5 yıllık denetim süreci 2024 yılı itibarıyla %20 hedefi ile başlayacaktır.

Hesaplama Yöntemi:

Denetlenen (analiz edilen) bitki koruma ürünü sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünlerine oranlanması ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
3- Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerlerinin toplam üretim yeri sayısına oranı	Yüzde	61,5	35	35	35	35	35

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Bitki koruma ürünü üretim tesislerinin kalitesinin artırılması ve Bakanlıkça verilen üretim izinlerine uygun üretim yapıp yapmadıklarının belirlenmesi amacıyla, söz konusu üretim tesisleri her yıl yukarıda verilen yüzdeler oranlarında denetlenir.

(2022 yılı itibarıyla gösterge yıllık olarak güncellenmiştir.)

Hesaplama Yöntemi:

Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerleri sayısının toplam üretim yerlerine oranlanması ile hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı:

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
4- Denetlenen tıbbi olmayan veteriner sağlık ürünleri sayısının piyasada bulunan ürün sayısına oranı	Yüzde	5	5	5	5	5	5

Göstergeye İlişkin Açıklama:

Piyasada bulunan ürünlerin kalite standartlarının ürün dosyasına uygunluğu kontrol edilerek piyasa gözetiminin sağlanması hedeflenmektedir.

Hesaplama Yöntemi:

Pazarlama izni almış piyasada bulunan ürünlerin, denetlenen tıbbi olmayan veteriner sağlık ürünleri sayısına oranıdır.

Verinin Kaynağı:

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare:

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
5- Denetlenen veteriner ilaçları sayısının piyasada bulunan veteriner ilaçları sayısına oranı	Yüzde	5	5	5	5	5	5
<p>Göstergeye İlişkin Açıklama: Piyasada bulunan ürünlerin kalite standartlarının ürün dosyasına uygunluğu kontrol edilerek piyasa gözetiminin sağlanması hedeflenmektedir.</p> <p>Hesaplama Yöntemi: Pazarlama izni almış piyasada bulunan ilaçların, denetlenen veteriner ilaçları sayısına oranıdır.</p> <p>Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü</p> <p>Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI</p>							

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
6- Denetlenen veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinin sayısı	Adet	157	40	40	40	40	40
<p>Göstergeye İlişkin Açıklama: Mevzuatlar gereği veteriner tıbbi ürün üreten ve kontrol eden tesislerin uygunluğunun tespiti amacıyla rutin denetimler yapılmaktadır. Gösterge 2022 yılından itibaren yıllık olarak belirlenmiştir.</p> <p>Hesaplama Yöntemi: Veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinde gerçekleştirilen denetimlerin toplam sayısıdır.</p> <p>Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü</p> <p>Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI</p>							

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
7- Denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranı (kümülatif)	Yüzde	60	80	80	100	20	40
<p>Göstergeye İlişkin Açıklama: Zirai mücadele alet ve ekipmanı üretimi yapan işletmeler, standartlara ve Bakanlıkça verilen ruhsatnamelere uygun üretim yapıp yapmadıklarının tespiti amacıyla kontrol edilecektir. Denetlenen zirai mücadele alet ve ekipmanları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranını ifade eder. (*Performans göstergesi kümülatif olup, 5 sene içerisinde zirai mücadele alet ve makinaları işletmelerinin %100'ü denetlenecek şekilde plan yapılmaktadır. İkinci 5 yıllık denetim süreci 2024 yılı itibarıyla %20 hedefi ile başlayacaktır.</p> <p>Hesaplama Yöntemi: Denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranıdır.</p> <p>Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü</p> <p>Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI</p>							

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
8- Entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan alanın toplam üretim alanına oranı	Yüzde	48	49	49	50	51	52
<p>Göstergeye İlişkin Açıklama: Bitki sağlığında entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan alanların artırılması amaçlanmaktadır. Hedef kitle çiftçilerdir.</p> <p>Hesaplama Yöntemi: Entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan alanın toplam üretim alanına oranıdır.</p> <p>Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)</p> <p>Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI</p>							

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
9- Hastalıktan ari işletme sayısı	Adet	1.304	1.250	1.245	1.260	1.270	1.300
<p>Göstergeye İlişkin Açıklama: Ari işletmeler ile brusella ve tüberküloz hastalıklarına karşı mücadele edilecek olup kapsamı bu hastalıklar ile sınırlıdır. Ari işletme destekleri brusella ve tüberküloz hastalıkları nedeniyle ödenen tazminat ödemeleri, ari işletme sayılarını doğrudan etkileyecektir.</p> <p>Hesaplama Yöntemi: Ari işletme sertifikası verilen işletmelerin sayıları toplamıdır.</p> <p>Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)</p> <p>Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI</p>							

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
10- Hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında programlı aşılamaların gerçekleşme oranı	Yüzde	90,55	85	90	85	85	85

Göstergeye İlişkin Açıklama: Salgın hastalıkların önlenmesi ve yayılımın azaltılarak hayvan ve insan sağlığının korunması temin edilmektedir. Hastalıklar ile mücadelede başarı için bilimsel olarak %85 aşılama oranı hedeflenmektedir. Göstergenin kapsamı programda belirtilen aşılar ile sınırlıdır.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık programlar ile il ve ilçe müdürlüklerinin aşılama hedef sayıları belirlenmektedir. Aşı uygulama sayısının programda belirlenen miktar içerisindeki oranı ile hesaplanır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
11- Küpelenen büyükbaş hayvan sayısının toplam büyükbaş hayvan sayısına oranı	Yüzde	36,82	25	25	25	25	25

Göstergeye İlişkin Açıklama: Büyükbaş hayvanların küpelenmesi ile büyükbaş hayvan varlığımızın ortaya konulması ve hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanacaktır. Hayvan varlığındaki ithalat, ihracat ve salgın hastalıklar vs. değişiklikler göstergeyi etkileyebilecek unsurlardır.

Hesaplama Yöntemi: TURKVET sisteminde kayıtlı büyükbaş hayvan miktarı içerisindeki yeni küpelenen büyükbaş hayvanların oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
12- Küpelenen küçükbaş hayvan sayısının toplam küçükbaş hayvan sayısına oranı	Yüzde	35,21	25	25	25	25	25

Göstergeye İlişkin Açıklama: Küçükbaş hayvanların küpelenmesi ile küçükbaş hayvan varlığımızın ortaya konulması, hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanacaktır. Hayvan varlığındaki ithalat, ihracat ve salgın hastalıklar vs. değişiklikler göstergeyi etkileyebilecek unsurlardır.

Hesaplama Yöntemi: TURKVET sisteminde kayıtlı küçükbaş hayvan miktarı içerisindeki yeni küpelenen küçükbaş hayvanların oranı şeklinde hesaplanmaktadır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	2021	2022 Planlanan	2022 YS Gerç. Tahmini	2023 Hedef	2024 Tahmin	2025 Tahmin
13- Programlı sağlık taraması gerçekleşme oranı	Yüzde	100	85	90	85	85	85

Göstergeye İlişkin Açıklama: Hastalıkların ihbara dayalı olmadan teşhis edilmesi için programlı sağlık taramaları gerçekleştirilmektedir.

Hesaplama Yöntemi: Yıllık programlar ile il ve ilçe müdürlüklerinin tarama hedef sayıları belirlenmektedir. Tarama sayısının programda belirlenen miktar içerisindeki oranı ile hesaplanır.

Verinin Kaynağı: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü (İl Tarım ve Orman Müdürlükleri)

Sorumlu İdare: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Alt Program Kapsamında Yürütülecek Faaliyet Maliyetleri

Faaliyetler	2022 Bütçe	2022 Harcama Haziran	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler	800.065.000	246.404.101	1.401.806.000	1.692.111.000	1.943.990.000
Bütçe İçi	800.065.000	246.404.101	1.401.806.000	1.692.111.000	1.943.990.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler	1.008.689.000	308.935.090	1.745.870.000	2.100.308.000	2.346.249.000
Bütçe İçi	1.008.689.000	308.935.090	1.745.870.000	2.100.308.000	2.346.249.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0
T O P L A M	1.808.754.000	555.339.191	3.147.676.000	3.792.419.000	4.290.239.000
Bütçe İçi	1.808.754.000	555.339.191	3.147.676.000	3.792.419.000	4.290.239.000
Bütçe Dışı	0	0	0	0	0

Faaliyetlere İlişkin Açıklamalar:

Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler

Zararlı organizmalar ile mücadelede çevre dostu olan biyolojik, fiziksel, mekanik ve kültürel mücadeleler başta olmak üzere entegre mücadele uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Bitkisel üretimde zararlı organizmalarla mücadelede alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere destek verilmektedir.

Ülkemizde iç tüketim ve dış ticarete özellikle taze meyve ve sebzelerde pestisit kullanımı nedeniyle oluşan kalıntının önlenmesi amacıyla birincil üretim alanlarında pestisit denetim uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Hatalı pestisit kullanımının denetlenmesi ve bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının sağlanması amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde hasat öncesi pestisit denetimi faaliyetleri yürütülecektir.

Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış bulunan bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin üretim yerleri (işletmeler) ve satış yerleri (bayiler) denetlenecektir. Ruhsatlı bitki koruma ürünleri ile piyasaya arz edilip edilmediği analiz ve deneylerle kontrol edilecektir. Ayrıca konuyla ilgili görevli personele yönelik çalışmalar yapılacaktır.

Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler

Aşılama programına alınan büyükbaş hayvanların aşılanarak hastalıkların kontrol altına alınması hedeflenmektedir.

Sağlık taraması ile sahada veteriner hekimler tarafından yürütülen faaliyetler sırasında hayvanların genel sağlık taraması yapılmakta ve hastalıkların erken teşhisi yapılabilmektedir.

Küpeleme hedefleri ile hayvan varlığımızın ortaya konulması, hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanacaktır.

E. FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	KIRSAL KALKINMA
Alt Program Adı	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ
Alt Program Hedefi	Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir
Faaliyet Adı	Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi

Açıklama

KKYDP kapsamında, doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi için faaliyetler ve Uzman Eller Projesi yürütülecektir. Ziraat odaları, üretici örgütleri ve serbest tarım danışmanlarına tarımsal yayım ve danışmanlık destekleme ödemesi yapılmaktadır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.000	1.027.436	12.765.000	15.058.000	16.680.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	2.450.200.000	587.576.231	7.673.175.000	9.138.443.000	10.141.725.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	2.450.201.000	588.603.667	7.685.940.000	9.153.501.000	10.158.405.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	2.450.201.000	588.603.667	7.685.940.000	9.153.501.000	10.158.405.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

KIRSAL KALKINMA

Alt Program Adı

KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ

Alt Program Hedefi

Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir

Faaliyet Adı

Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler

Açıklama

Üreticilerin coğrafi işaret konusunda bilgilendirilmesi yanında ürünlerini pazarlama olanaklarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	732.293.000	283.631.138	1.364.931.000	1.645.457.000	1.894.221.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	123.221.000	48.266.231	239.226.000	288.330.000	331.924.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	12.184.000	2.012.894	71.903.000	84.808.000	93.933.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	131.945.000	1.824.108	377.520.000	467.250.000	561.250.000
Sermaye Transferleri	3.386.000	1.354.000	5.679.000	7.000.000	8.000.000
Borç Verme	78.333.000	12.026.183	245.174.000	291.992.000	79.303.000
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.081.362.000	349.114.554	2.304.433.000	2.784.837.000	2.968.631.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.081.362.000	349.114.554	2.304.433.000	2.784.837.000	2.968.631.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

KIRSAL KALKINMA

Alt Program Adı

KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ

Alt Program Hedefi

Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir

Faaliyet Adı

Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri

Açıklama

Bilecik, Düzce, Elazığ, Silifke-Mersin, Kastamonu ve Sivas'ta bulunan El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde, ağaç oymacılığı, taş ve gümüş işlemeciliği, halı-kilim ve bez dokumacılığı ile konfeksiyon vb. konularda, ipe ve ibateleri sağlanan 14- 24 yaş aralığındaki gençler, düzenlenen uzun ve kısa süreli kurslar ile eğitilmektedir. Kadın çiftçilerin istihdam edilebilmesi, girişimcilik kapasitelerinin artırılması ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlanması amacıyla ;"Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor" ve "Kadın Çiftçilere Yönelik İl Özel Projeler" programlarından oluşan "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi" ile muhtelif illerde "Kız Kardeşim Projesi" yürütülmektedir. Kırsalda kadın çiftçilere yönelik Bakanlık faaliyetlerinin tanıtımı amacıyla tarımsal üretimle ilgili toplantılar, çalıştaylar, vb. düzenlenmekte, tarımsal üretim, ev ekonomisi ve kooperatifçilik ile ilgili eğitimler verilmektedir.

Güneydoğu Anadolu Projesi Eğitim ve Yayım Programı kapsamında yazılı ve görsel materyaller hazırlanmakta, Bakanlığın tanıtımı amacıyla fuar, kongre ve sempozyumlara katılım sağlanmaktadır. Kütüphanemizde koleksiyon kontrolü, okuyucu hizmetleri devam etmekte, ayrıca Merkez kütüphanelerimizde tarama, dijitalleştirme, güncelleme, e-devlet, dijital kütüphane ve telif yönetimi işleri yapılmaktadır. Kırsalda kadın çiftçilere yönelik Bakanlık faaliyetlerinin tanıtımı amacıyla tarımsal üretimle ilgili toplantılar, çalıştaylar, vb. düzenlenmekte, tarımsal üretim, ev ekonomisi ve kooperatifçilik ile ilgili eğitimler verilmektedir.

Üreticilerin basınçlı sulama sistemlerindeki farklı uygulamaları (güneş enerjili sistemlerin damla sulamada kullanımı, su hasadı teknikleri ile sulama toprak altı damla sulama sistemleri gibi) yerinde görmeleri amacıyla araştırma kurum ve kuruluşlarına, üniversitelere, eğitim merkezlerine ve sulama ekipmanlarını üreten fabrikalara düzenlenen inceleme gezilerine katılımları sağlanarak, arazide uygulama ağırlıklı olarak bilgi edinmeleri ve birbirleri ile deneyimlerini paylaşmaları temin edilmekte, çalıştay, konferans, panel gibi etkinlikler düzenlenmektedir. Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi kapsamında "Süt Hijyeni", "Süt Sığırılığında Sağlık Hijyeni ve Sanitasyon", "Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi", "Sürü Yönetimi Elemanı Benim Projesi" ve "Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ve Sulamanın Etkinleştirilmesi" eğitimleri 81 ilde ; il ve ilçe müdürlükleri ve eğitim merkezlerinde gerçekleştirilmektedir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	755.163.000	184.876.908	1.325.556.000	1.597.546.000	1.839.002.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	126.095.000	30.981.918	233.818.000	281.828.000	324.441.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	7.923.000	2.823.695	20.596.000	24.294.000	26.905.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	18.879.000	3.172.517	35.800.000	44.416.000	52.365.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	908.060.000	221.855.037	1.615.770.000	1.948.084.000	2.242.713.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	908.060.000	221.855.037	1.615.770.000	1.948.084.000	2.242.713.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU**İdare Adı**

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ

Alt Program Adı

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR

Alt Program Hedefi

Ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliği belirlenecek, izlenecek, geleneksel bilginin derlenmesi sağlanacak ve farkındalığı arttırılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilirliği sağlanacaktır

Faaliyet Adı

Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi

Açıklama

Yaban hayatı yönetimi için gerekli envanter çalışmaları yapılmaktadır. Tür koruma eylem planı nesli tehlike altında olan nadir türlerimiz için hazırlanmaktadır. Daha önce çalışılan ve tamamlanan eylem planlarında ortaya konulan hedeflere ilişkin belirlenen faaliyetler 5 yıllık süre ile izlenerek gerekli tedbirler alınmaktadır.

Yaban hayatı geliştirme sahalarının planlanmasında güncel ve güvenilir izleme verilerinin kullanılması ile hedef türlerin daha iyi korunması sağlanacak, tanıtım ve bilinçlendirme faaliyetleri ile halkın doğa ve doğa korumaya ilgisi arttırılacaktır.

Yaban hayvanı kurtarma ve rehabilitasyon merkezlerinde, doğada yaralı veya bakıma muhtaç ele geçirilen yaban hayvanları ile uluslararası sözleşmeler gereği el konulan yabancı hayvanların tedavi, bakım ve rehabilitasyonları yapılarak tekrar doğal yaşam alanlarına salınmaktadır.

Ülkemizde yer alan 9'u kanatlı, 3'ü alabalık ve 12'si memeli yaban hayvanı olmak üzere toplam 24 adet üretim istasyonunda faaliyete devam edilmektedir. Bu tesislerde geyik, alageyik, ceylan, Anadolu Yaban Koyunu, Hatay Dağ Ceylanı, kelaynak, keklik, sülün ve Alabalık üretimi yapılarak uygun alanlarda tabiata yerleştirilmektedir.

Biyolojik çeşitlilik açısından oldukça zengin bir yapıya sahip olan Çukurova Havzasında bu varlığımızın korunması gayesiyle yapılan Çukurova Biyoçeşitlilik Müzesi ülkemizde yaşayan türlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına katkı sağlayacak Seyhan Baraj Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahasının kaynak değerlerini de kullanarak biyolojik çeşitliliğin tanıtımına ve doğa koruma konusunda insanların bilinçlenmesine yardımcı olacaktır.

Orman içi sulardaki doğal alabalık popülasyonlarının optimum düzeye ulaştırılması, bozulan alabalık habitatlarının rehabilitasyonu, gen kaynakların korunması, doğal türlerimizin tanıtımı ve farkındalığın arttırılması sağlanacaktır.

Doğal türlere olan baskının azaltılması amacıyla mevcut ve yeni kurulacak kanatlı yaban hayvanı üretim istasyonlarında üretimi yapılan kanatlı av hayvanı (keklik, sülün) tabii yaşam ortamlarına bırakılacaktır.

Sürdürülebilir avcılığı desteklemek, doğal popülasyonlar üzerindeki av baskısını azaltmak, genetik çeşitliliği korumak, doğa koruma konusunda kamuoyunu bilinçlendirmek ve farkındalığı arttırmak maksatlı çalışmalar yapılacaktır.

Av turizminin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi sağlanarak avlaktan elde edilen gelirden, köy tüzel kişiliklerine, belde belediyelerine ve büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki ilçe belediyelerine mali destek verilecektir.

Usulsüz avcılığın önlenmesi ile ilgili av koruma, kontrol ve denetim faaliyetleri yürütülecek, avcılarının eğitilmesi, avcılık ve yaban hayatı konularında vatandaşın bilinçlendirilmesi ve farkındalık oluşturulmasına yönelik faaliyetlerde bulunulacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	96.299.000	11.051.135	171.067.000	205.727.000	236.829.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	17.045.000	1.739.766	22.626.000	27.240.000	31.358.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	1.500.000		3.000.000	5.989.000	7.000.000
Sermaye Transferleri	2.047.000		2.610.000	3.008.000	3.341.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	116.891.000	12.790.902	199.303.000	241.964.000	278.528.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	116.891.000	12.790.902	199.303.000	241.964.000	278.528.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ

Alt Program Adı

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR

Alt Program Hedefi

Ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliği belirlenecek, izlenecek, geleneksel bilginin derlenmesi sağlanacak ve farkındalığı arttırılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilirliği sağlanacaktır

Faaliyet Adı

Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi

“Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Projesi” kapsamında, saha ve literatür çalışması ile halkın tabii biyolojik kaynaklardan faydalanarak geliştirdiği ilaç, maya, boya gibi geleneksel ürünlere ilişkin bilgiler derlenmekte ve kayıt altına alınmaktadır. Saha çalışmaları 2022 yılı yıl sonunda toplam 61 ilde tamamlanmış olup, 2023 yılı yıl sonuna kadar 81 ilde saha çalışmalarının tamamlanması planlanmaktadır. Literatür ve saha çalışmasından elde edilen geleneksel bilgiler Geleneksel Bilgi Yönetim Sistemi’ne işlenmektedir. Söz konusu sistemin; projenin tamamlanmasının ardından gerekli “genetik kaynaklar ve bağlantılı geleneksel bilgiye erişim ve fayda paylaşımı” esaslarının düzenlenmesini müteakip patent uzmanlarının ve akademisyenlerin kullanımına sunulması planlanmaktadır.

Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında izlemeye konu nesli tehlike altındaki türler ve biyolojik çeşitlilik açısından önem taşıyan alanlar belirlenmiştir. Envanter çalışmaları tamamlanan illerde izleme çalışmaları başlatılmış olup, 81 ilimizde tür ve habitat düzeyinde izleme çalışmaları yürütülmektedir. Tür ve özellikli alanların sürekli olarak izlenmesi suretiyle sahip olduğumuz biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir.

Tabii kaynakların korunması, korunan alanlar ve hassas alanların yönetimi, av-yaban hayatı çalışmalarının geliştirilmesi için kamu kurum ve kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Kamu Tüzel Kişilikleri ve üniversiteler ile protokol, anlaşma vb. çalışmaları yapılacaktır. Ulusal ve uluslararası boyutta eğitim, konferans, panel, çalıştay, seminer, fuar, sergi vb. etkinlikler düzenlenecek ve ilgili programlara katılım sağlanacaktır.

Tabiatı koruma konusunda toplumsal bilinçlendirme ve biyolojik zenginliğimiz hakkında her türlü basılı, görsel ve sosyal medya aracılığı ile eğitim-tanıtım çalışmaları yürütülecektir. İl Millî Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği yapılarak ilköğretim öğrencilerine yönelik tabiat eğitimleri düzenlenecektir.

Sahada mevcut ekosistemin gereklilikleri değerlendirilerek alınması gerekli önlemlerin tespiti ve uygulanmasına yönelik izleme-denetim çalışmaları yapılacaktır.

Tarihi, kültürel, arkeolojik, flora, fauna, jeolojik, peyzaj, denizel, sulak alan vb. sahaların envanteri yapılacaktır. Etüt-envanter çalışmaları sonucunda kaynak değeri yüksek alanlara; milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası, yaban hayatı koruma sahası, sulak alan, mağara vb. koruma statüsü verilerek biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi sağlanacaktır. AB ve diğer uluslararası fonlar ile desteklenen projeler hazırlanacak ve yürütülecektir. Ulusal Öneme Haiz Sulak Alan veya Ramsar Alanı olarak tescil edilen sulak alanların, Ramsar Sözleşmesi Sulak Alan Yönetim Planlaması Rehberi kapsamında korunması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanması için 5 yıllık faaliyet planlarını içeren yönetim planları hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

Açıklama

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	48.187.000	15.551.425	85.496.000	102.827.000	118.372.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	8.522.000	2.839.526	14.002.000	16.843.000	19.390.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	5.600.000	722.567	8.000.000		
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	62.309.000	19.113.519	107.498.000	119.670.000	137.762.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	62.309.000	19.113.519	107.498.000	119.670.000	137.762.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ
Alt Program Adı	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR
Alt Program Hedefi	Ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliği belirlenecek, izlenecek, geleneksel bilginin derlenmesi sağlanacak ve farkındalığı arttırılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilirliği sağlanacaktır
Faaliyet Adı	Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu
Açıklama	Sokak Hayvanı Rehabilitasyon Projesi ile 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği kapsamında geçici hayvan bakımevi yapımı ve sokak hayvanlarının kısırlaştırılması için yerel yönetimlere bütçe imkânları dâhilinde mali destek verilecektir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>					
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>					
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>					
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>					
<i>Sermaye Giderleri</i>					
<i>Sermaye Transferleri</i>	40.000.000	7.912.220	100.000.000	115.253.000	128.011.000
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	40.000.000	7.912.220	100.000.000	115.253.000	128.011.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	40.000.000	7.912.220	100.000.000	115.253.000	128.011.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
Alt Program Adı	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM
Alt Program Hedefi	Tarım sektörünün iklim değişikliklerine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır
Faaliyet Adı	Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki etkileri araştırılacak, stratejik ürünlerde verim tahmini, tarımsal kuraklık çalışmaları, tarım ve mera alanlarında erozyon belirleme ve önleme çalışmaları yürütülecektir.
Açıklama	Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanteri Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormanlık Sektörü'nde sera gazı emisyon ve yutak hesaplamaları yapılacaktır. İl Müdürlüklerimizden fenolojik gözlem raporları alınarak düzenli olarak Risk Değerlendirme Komitesi ile İzleme, Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi tarafından izleme ve değerlendirmeler yapılacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>					
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>					
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>					
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>					
<i>Sermaye Giderleri</i>	1.110.000		2.388.000	2.500.000	4.000.000
<i>Sermaye Transferleri</i>					
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.110.000		2.388.000	2.500.000	4.000.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.110.000		2.388.000	2.500.000	4.000.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Alt Program Hedefi

Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler artırılabilecektir.

Faaliyet Adı

Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri

Açıklama

Su ürünleri stoklarının korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve yasadışı avcılığın önlenmesi için denizlerde ve iç sularda karaya çıkış noktalarında, yol güzergâhlarında, toptan ve perakende satış yerlerinde, balık unu fabrikalarında ve işleme tesislerinde denetim faaliyetleri yapılacaktır.

Yetiştiricilik tesislerinde de yavru bırakma, hasat, işletme kayıtları, destekleme faaliyetleri denetlenecektir.

“Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı” kapsamında; deniz ve iç su kaynaklarımızın üretim potansiyelleri, balıkçılık av gücü ve çabası, yetiştiricilik tesisleri ve kapasite bilgileri yanında su ürünleri avcılığı, yetiştiriciliği ve ticareti ile ilgili veriler toplanmakta ve değerlendirilmeler yapılmaktadır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	677.435.000	252.612.752	1.250.290.000	1.507.161.000	1.735.021.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	112.786.000	41.838.119	211.819.000	255.343.000	293.952.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.934.000	410.602	6.150.000	7.254.000	8.035.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	49.000.000	12.962.085	150.000.000	169.148.000	199.812.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	842.155.000	307.823.559	1.618.259.000	1.938.906.000	2.236.820.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	842.155.000	307.823.559	1.618.259.000	1.938.906.000	2.236.820.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Alt Program Hedefi

Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler artırılabilecektir.

Faaliyet Adı

Su Ürünleri Üretiminin Desteklenmesi

Açıklama

Su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için deniz ve iç sularda potansiyel alanların taşıma kapasitesi belirlenerek su ürünleri üretim alanlarımızın artırılması ve yatırımcılara üretim kolaylığı sağlanması için yetiştiricilik alanları belirlenmektedir.

Üretimi gerçekleştirilen yavru balıklarla uygun bulunan su kaynaklarında balıklandırma yapılmakta belli kaynaklarda izleme çalışmaları da yürütülmektedir.

Su ürünleri yetiştiricilik ürünlerinin üretiminin izlenebilirliği ve güvenilirliği, ulusal/uluslararası pazarlamada markalaşma ve su ürünleri tüketiminin artırılmasına katkı sağlanması amacıyla yetiştiricilik ürünlerinin etiketlenmesi için yetiştiricilerin teşvik edilmesi planlanmaktadır.

Ülke genelinde su ürünlerinin tüketimini teşvik etmek amacıyla etkinlikler ve faaliyetler düzenlenecektir. Balığın beslenmedeki önemi konusunda farkındalık oluşturmak için kamu spotu hazırlanacak ve ülkemizde kişi başına su ürünleri tüketimini artırmak amacıyla ülke genelinde çeşitli reklam, tanıtım vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.000	212.848	405.000	478.000	529.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	153.519.000	125.652.340	222.200.000	264.631.000	293.684.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	153.520.000	125.865.188	222.605.000	265.109.000	294.213.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	153.520.000	125.865.188	222.605.000	265.109.000	294.213.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

TARIM

BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri

Bitkisel ürünlerde yeni geliştirilen verimli ve üstün özellikli çeşitlerin üretime kazandırılması, üretimin, verimliliğin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması, yeni yöntem, teknoloji ve kültürel uygulamaların üreticilere ulaştırılması, tarımsal mekanizasyonun artırılması, nadas alanlarının üretime kazandırılması, bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi, tarımsal faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesi, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunun belirlenmesi ve denetlenmesi, örtüaltı yetiştiriciliğin kayıt altına alınması, izlenmesi ve geliştirilmesi, seracılığa uygun bölgelerde altyapının geliştirilmesi çalışmaları proje bazlı olarak yürütülmektedir.

Bitkisel üretimde çeşidin kayıt altına alınması için yetkili resmi kuruluş tarafından kurulan FYD (Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk) denemeleri ile çeşidin diğer kayıtlı çeşitlerden farklılığı, yeknesaklığı (çeşide ait tüm tohumlukların aynı özelliğe sahip olması) ve çeşidin özelliklerinin durulmuşluğu (yıldan yıla herhangi bir değişim göstermemesi) belirlenmektedir.

"Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında eğitim yayım faaliyetleri, tüketici bilinçlendirilmesi ve organik ürünlerin görünürlüğünün artırılmasına yönelik faaliyetler, organik tarımda ihtiyaç duyulan konularda yürütülen araştırma ve geliştirme faaliyetleri ve organik ürünlere güvenilirliliğin artması amacıyla denetimlerin faaliyetleri ile numune alımı faaliyetleri yürütülmektedir.

"İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında eğitim yayım faaliyetleri, tüketici bilinçlendirilmesi ve iyi tarım uygulamaları sertifikalı ürünlerin görünürlüğünün artırılmasına yönelik faaliyetler ve iyi tarım uygulamaları sertifikalı ürünlere güvenilirliliğin artması amacıyla denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

Şeker pancarında verimliliğin artırılarak şeker maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla eğitim ve yayım faaliyetleri yapılacaktır. Teknolojik alt yapı kullanarak nişasta bazlı şeker ve kristal şeker üretim ve arzının kotaya uygunluğu izlenecek ve denetlenecektir.

Açıklama

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	698.213.000	177.026.714	1.117.030.000	1.346.444.000	1.550.010.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	116.257.000	29.790.043	203.285.000	245.135.000	282.198.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	5.515.000	769.621	11.579.000	13.673.000	15.143.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	169.015.000	21.516.752	104.000.000	115.000.000	126.500.000
Sermaye Transferleri		44.601.493	300.000.000	345.304.000	383.304.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	989.000.000	273.704.623	1.735.894.000	2.065.556.000	2.357.155.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	989.000.000	273.704.623	1.735.894.000	2.065.556.000	2.357.155.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	TARIM
Alt Program Adı	BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ
Alt Program Hedefi	Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.
Faaliyet Adı	Bitkisel Üretimin Desteklenmesi
Açıklama	“Havza Bazlı Destekleme Modeli” ile 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Diğer ürünlerin de Havza Bazlı Destekleme Modeli kapsamında değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>					
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>					
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	3.000	26.927.749	53.127.000	62.662.000	69.404.000
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>	16.007.621.000	16.059.548.682	35.216.608.000	41.941.569.000	46.546.202.000
<i>Sermaye Giderleri</i>					
<i>Sermaye Transferleri</i>					
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	16.007.624.000	16.086.476.431	35.269.735.000	42.004.231.000	46.615.606.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	16.007.624.000	16.086.476.431	35.269.735.000	42.004.231.000	46.615.606.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Alt Program Hedefi

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri

Açıklama

Yeterli ve kaliteli kırmızı et ve çiğ süt üretimine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Arz fazlası çiğ sütün süt tozuna dönüştürülerek depolanma süresinin uzatılması ve ihraç edilmesi hedeflenmektedir.

Çiftlik hayvanlarına ait ıslah faaliyetlerinin yapılması, ıslahı yapılan hayvanlara ait tüm verim kayıtlarının tutulması ve sonuçlarının sahaya aktarılması çalışmaları yürütülecektir.

Projeler için alt yapı çalışmalarının yapılmasının yanı sıra hayvanlara ait verimler tutulmakta, genomik seleksiyon, suni tohumlama uygulamaları ile damızlık değeri yüksek hayvanların yetiştiricilikte kullanımı sağlanmakta, hayvan bakım, besleme, ıslah vb. konularda yetiştiricilere yönelik eğitim yayım faaliyetleri düzenlenmektedir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	676.877.000	220.246.130	1.185.949.000	1.429.521.000	1.645.641.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	112.969.000	35.647.476	213.563.000	257.389.000	296.306.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.358.000	265.373	6.880.000	8.113.000	8.986.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	82.250.000	20.133.324	174.000.000	230.000.000	326.000.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	875.454.000	276.292.302	1.580.392.000	1.925.023.000	2.276.933.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	875.454.000	276.292.302	1.580.392.000	1.925.023.000	2.276.933.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Alt Program Hedefi

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Hayvansal Üretim Desteklenmesi

Açıklama

Çiğ süt ve kırmızı et yem paritesi sürekli ve etkili bir şekilde gözetlenerek, yetiştiriciler istikrarlı bir gelire kavuşturulacaktır. Hayvancılık desteklemeleri kapsamında arıcılık ve ipekböceği yetiştiricileri desteklenmektedir. Çiftlikte hayvan refahının geliştirilmesi için büyükbaş ve küçükbaş hayvan ahır ve ağılların modernizasyonuna hibe desteği sağlanacaktır. Alternatif üretim modelleriyle arıcılık, ipekböcekçiliği, kaz ve hindi yetiştiriciliği konusunda uygulanacak projelere hibe desteği sağlanacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.000	8.469.147	23.107.000	27.254.000	30.186.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	7.603.085.000	4.984.970.828	11.880.500.000	14.149.200.000	15.702.597.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	7.603.088.000	4.993.439.975	11.903.607.000	14.176.454.000	15.732.783.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	7.603.088.000	4.993.439.975	11.903.607.000	14.176.454.000	15.732.783.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Alt Program Hedefi

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Mera Islah Faaliyetleri

Açıklama

Hayvancılık sektörünün kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması için mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlatma kapasitesinin artırılması ve ot kalitesinin iyileştirilmesi sağlanacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	325.581.000	120.422.189	615.336.000	741.068.000	853.106.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	55.890.000	20.294.923	100.072.000	120.529.000	138.754.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	31.207.000	4.903.716	56.429.000	66.557.000	73.716.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	70.400.000	11.476.816	200.000.000	240.000.000	280.000.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	483.078.000	157.097.644	971.837.000	1.168.154.000	1.345.576.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	483.078.000	157.097.644	971.837.000	1.168.154.000	1.345.576.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ

Alt Program Hedefi

İklim değişikliğiyle uyumlu, modern makine kullanımı özendirilecek, ortak makine kullanımı yaygınlaştırılacak ve üretim planlamasına yönelik yapay zekâ uygulamaları geliştirilecektir.

Faaliyet Adı

Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri

Açıklama

Tarımsal mekanizasyon konusunda mevcut durum tespiti yapılacak, ardından yeni tarım teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. Uydu görüntüleri ve yazılım teknolojileri kullanılarak stratejik olan bitkisel ürünlerin dijital imzalarının çıkarılması ile üretim planlamasının altlığı oluşturulacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	4.000.000	749.336	3.002.000	3.602.000	6.200.000
Sermaye Transferleri			30.000.000	34.576.000	38.403.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	4.000.000	749.336	33.002.000	38.178.000	44.603.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	4.000.000	749.336	33.002.000	38.178.000	44.603.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Alt Program Hedefi

Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Faaliyet Adı

Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi

Açıklama

Verim ve kaliteyi arttırmak, yeni çeşit ırk ve teknoloji geliştirmek, genetik kaynakları korumak ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak için Ar-Ge destek programı 2007 yılından beri uygulanmaktadır.

Bu kapsamda özel sektör, üniversite ve STK'ların Ar-Ge projeleri desteklenmektedir. Uygulanan projeler izlenmekte ve denetlenmektedir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	153.000		312.000	377.000	434.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.000	162.660	596.000	703.000	779.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	161.053.000		298.060.000	354.977.000	393.949.000
Sermaye Giderleri			8.000.000	10.000.000	12.000.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	161.207.000	162.660	306.968.000	366.057.000	407.162.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	161.207.000	162.660	306.968.000	366.057.000	407.162.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TARIM

Alt Program Adı

TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Alt Program Hedefi

Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Faaliyet Adı

Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

Ülkemizde ekonomik öneme sahip bitkisel üretimdeki zararlı organizmalara karşı biyolojik ve biyoteknik mücadele için preparat veya tuzak geliştirilmesine yönelik projeler yapılacaktır.

Ülke genetik kaynaklarımızın kayıt altına alınması sağlanacaktır.

Hayvansal üretimde yüksek verimli ve kaliteli damızlıkların kullanılması suretiyle üretimi ve kaliteyi iyileştirmek, yeni metot ve teknolojiler ile ekolojilere uygun yetiştirme sistemleri geliştirmek, uluslararası rekabet gücünü artırmak için araştırmalar yapmak amaçlanmaktadır.

Araştırmalar ile programlı aşılamaalarda kullanılan aşuların etkinliklerinin artırılması, ortaya çıkan hastalıklarının teşhisinde hızlı ve güvenilir metotların, epidemiyolojik araştırmalar ile hastalıklarla mücadele stratejileri geliştirilecektir.

Açıklama

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	877.648.000	285.031.551	1.345.138.000	1.616.046.000	1.860.370.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	156.262.000	56.960.843	307.487.000	369.456.000	425.318.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	13.950.000	6.875.867	42.940.000	50.644.000	56.092.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	167.705.000	61.300.726	486.395.000	557.341.000	618.912.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.215.565.000	410.168.987	2.181.960.000	2.593.487.000	2.960.692.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.215.565.000	410.168.987	2.181.960.000	2.593.487.000	2.960.692.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ

Alt Program Adı

SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI

Alt Program Hedefi

Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler

Açıklama

Yerüstü su kaynaklarının mevcut kullanımı ve su kalitesini etkileyen noktasal ve yayılı kirletici baskı unsurları ortaya konulacak ve izleme çalışmalarından faydalanılarak su kalite durumu tespit edilecektir. Kirlenmiş veya kirlenme tehdidi altında bulunan yerüstü su kaynakları için Eylem Planları hazırlanacak ve takibi yapılacaktır. Sularda tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği izleme konusunda eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir. Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği izlenen istasyon sayıları, kirliliği temsil edecek seviyeye çıkarılarak yüzey ve yeraltı sularında nitrat kirliliği izleme çalışmaları yürütülecektir. İzleme sonuçlarına bağlı olarak nitrate hassas bölgeler belirlenecek, bu bölgelere özgü tarımsal eylem planları uygulanacaktır. Bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi ile sulama suyunun etkin kullanımı artırılacak, birim alandan daha fazla ürün/gelir elde edilerek çiftçilerin refah seviyesi yükseltilecektir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	26.699.000	17.354.049	56.202.000	67.819.000	78.073.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	3.447.000	2.230.120	7.171.000	8.653.000	9.961.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.500.000	667.312	3.491.000	4.120.000	4.561.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	42.897.000	5.919.632	82.259.000	103.141.000	119.630.000
Sermaye Transferleri	3.945.000	1.364.732	67.659.000	77.980.000	86.612.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	78.488.000	27.535.845	216.782.000	261.713.000	298.837.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	78.488.000	27.535.845	216.782.000	261.713.000	298.837.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ

Alt Program Adı

TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI

Alt Program Hedefi

Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak.

Faaliyet Adı

Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı

Açıklama

Arazi kullanım planları yapılarak üretim potansiyeli yüksek, öncelikli korunması gereken tarım arazileri ile mevcut kullanım ve potansiyel kullanım şekilleri belirlenecektir. Bu kapsamda İl Müdürlükleri ile birlikte 1/25000 ölçekli çalışmalara başlanılmıştır. Türkiye topraklarının tüm özellikleri ile tanınması için detaylı toprak etütleri ile seri bazlı çalışılarak ulusal toprak veri tabanı oluşturulacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>	124.538.000	59.581.415	257.088.000	309.911.000	356.762.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	20.597.000	10.180.445	43.418.000	52.315.000	60.225.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	1.580.000	197.809	2.501.000	2.949.000	3.266.000
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>					
<i>Sermaye Giderleri</i>	155.850.000	6.576.632	154.750.000	210.912.000	246.102.000
<i>Sermaye Transferleri</i>					
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	302.565.000	76.536.301	457.757.000	576.087.000	666.355.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	302.565.000	76.536.301	457.757.000	576.087.000	666.355.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU

Alt Program Adı

BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI

Alt Program Hedefi

Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılacak, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Faaliyet Adı

Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler

Açıklama

Zararlı organizmalar ile mücadelede çevre dostu olan biyolojik, fiziksel, mekanik ve kültürel mücadeleler başta olmak üzere entegre mücadele uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Bitkisel üretimde zararlı organizmalarla mücadelede alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere destek verilmektedir.

Ülkemizde iç tüketim ve dış ticarete özellikle taze meyve ve sebzelerde pestisit kullanımı nedeniyle oluşan kalıntının önlenmesi amacıyla birincil üretim alanlarında pestisit denetim uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Hatalı pestisit kullanımının denetlenmesi ve bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının sağlanması amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde hasat öncesi pestisit denetimi faaliyetleri yürütülecektir.

Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış bulunan bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin üretim yerleri (işletmeler) ve satış yerleri (bayiler) denetlenecektir. Ruhsatlı bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin piyasada aktif olarak bulunanlardan numune alınarak ruhsata esas özellikleri ile piyasaya arz edilip edilmediği analiz ve deneylerle kontrol edilecektir. Ayrıca konuyla ilgili görevli personele yönelik çalışmalar yapılacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	653.208.000	202.623.176	1.122.269.000	1.352.690.000	1.557.197.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	108.657.000	34.703.248	200.437.000	241.578.000	278.106.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.200.000	323.731	6.650.000	7.843.000	8.687.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	35.000.000	8.753.946	72.450.000	90.000.000	100.000.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	800.065.000	246.404.101	1.401.806.000	1.692.111.000	1.943.990.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	800.065.000	246.404.101	1.401.806.000	1.692.111.000	1.943.990.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU

Alt Program Adı

BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI

Alt Program Hedefi

Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılacak, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Faaliyet Adı

Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler

Açıklama

Aşılama programına alınan büyükbaş hayvanların aşılansız hastalıkların kontrol altına alınması hedeflenmektedir.

Sağlık taraması ile sahada veteriner hekimler tarafından yürütülen faaliyetler sırasında hayvanların genel sağlık taraması yapılmakta ve hastalıkların erken teşhisi yapılabilmektedir.

Küpeleme hedefleri ile hayvan varlığımızın ortaya konulması, hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	653.207.000	213.576.628	1.122.776.000	1.353.184.000	1.557.759.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	108.657.000	36.896.460	199.231.000	240.074.000	276.374.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	700.000	362.528	1.450.000	1.710.000	1.894.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	246.125.000	58.099.474	422.409.000	505.336.000	510.218.000
Sermaye Transferleri			4.000	4.000	4.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.008.689.000	308.935.090	1.745.870.000	2.100.308.000	2.346.249.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.008.689.000	308.935.090	1.745.870.000	2.100.308.000	2.346.249.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE
STANDARDİZASYONU

Alt Program Adı

GIDA GÜVENİLİRLİĞİ

Alt Program Hedefi

Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenilirliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenilirliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir.

Faaliyet Adı

Gıda Güvenirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Açıklama

Gıda işletmelerinde gıda güvenilirliğinin sağlanması amacıyla kontroller gerçekleştirilecektir. Resmi kontrollerde Türk Gıda Kodeksine uygun faaliyet gösterilip gösterilmediğinin tespitine yönelik numuneler alınacaktır. Resmi kontrollerin etkinliğinin artırılması amacıyla resmi kontrol görevlileri diğer bir ildeki işletmelerde çapraz resmi kontroller gerçekleştirilecektir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	696.606.000	273.028.712	1.232.021.000	1.485.036.000	1.709.542.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	116.766.000	47.953.864	212.080.000	255.616.000	294.265.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	29.666.000	16.334.144	79.040.000	93.231.000	103.262.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	71.700.000	8.885.908	166.000.000	207.737.000	252.185.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	914.738.000	346.202.628	1.689.141.000	2.041.620.000	2.359.254.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	914.738.000	346.202.628	1.689.141.000	2.041.620.000	2.359.254.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU

Alt Program Adı

GIDA GÜVENİRLİĞİ

Alt Program Hedefi

Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenirliliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenirliliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir.

Faaliyet Adı

Yem Güvenirliliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Açıklama

Yem işletmeleri, güvenilir yem arzını sağlamak amacıyla risk esaslı olarak hazırlanan yıllık kontrol planı kapsamında denetlenecektir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	124.538.000	68.821.844	281.278.000	339.094.000	390.340.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	20.597.000	11.411.115	50.879.000	61.299.000	70.567.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	4.100.000	450.088	9.000.000	10.000.000	10.000.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	149.235.000	80.683.048	341.157.000	410.393.000	470.907.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	149.235.000	80.683.048	341.157.000	410.393.000	470.907.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ

Alt Program Adı

DOĞA TURİZMİ

Alt Program Hedefi

Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçleri etkin olarak yürütülecek ve turizmin çeşitlendirilmesine katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Ekoturizm ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri

Açıklama

Doğa Turizminin geliştirilmesi amacıyla 81 ilin doğa turizm master planları ve uygulama eylem planları ile doğa turizmi faaliyet haritaları hazırlanmıştır. Ayrıca ziyaretçilerin 81 ildeki doğa yürüyüşü, bisiklet, dağ bisikleti, dağcılık, jeep ve foto safari, tarih ve kültür rotaları, alanlardaki etkinlikler, korunan alanlardaki tesisler (çadır/karavan kamp alanları, kır lokantası, orman köşkleri, otel, idare ziyaretçi ve tanıtım merkezleri vb.) hakkında bilgi edinebilmeleri için web/mobil uygulama aracılığı ile doğa turizmi bilgi sistemleri oluşturulmuştur. Sistemimiz ekotaban.tarimorman.gov.tr web adresi ve uygulama marketlerinde bulunan "ekotaban" uygulaması ile halkımızın hizmetine açılmıştır.

2020 yılında "Doğa Turizmi Stratejisi Eylem Planı 2021-2023" hazırlanmıştır. Eylem Planı kapsamında Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiatı Koruma Alanı, Tabiat Anıtı, Sulak Alanlar, Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları gibi korunan alanlarda gerçekleştirilecek doğa turizminde, ziyaretçi sayılarının ve ziyaretçilere verilen hizmet kalitesinin artırılması için faaliyetler belirlenmiş ve yıllık planlar şeklinde uygulamaları yapılacaktır. Taşra birimlerimiz tarafından gerçekleştirilecek faaliyetler düzenli olarak izlenecektir.

Doğa Turizmi Stratejisi Eylem Planı kapsamında Doğa Turizmi faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi, korunan alanlarımızdaki doğa turizmi faaliyetlerinin görünürlüğü ve erişilebilirliğinin artırılması kapsamında sanal tur çekimleri gerçekleştirilecek ve ekotaban sistemine entegre edilecektir. Eylem Planı kapsamında korunan alanlarımızda görüntüleme sistemi kurulması birden çok amaç için öngörülmüştür. Bu amaçlardan en önemlisi korunan alanlarımızdaki ziyaretçi sayısının belirlenmesidir. Korunan alanlarımızın ziyaretçi potansiyelinin belirlenmesi, korunan alanlarımızın ihale sürecinde kurumsal anlamda gelirimizin önemli oranda artırılmasına katkı sağlayacaktır. Kurulacak izleme sistemleri ile doğa turizmi kapsamına giren kuş göçü izleme ve yaban hayatı gözlem faaliyetleri kapsamında korunan alanlarımızın kaynak değeri olan koruma altındaki hedef türlerimizin de izlenmesi ve kamera yayınlarının canlı yayın izlemesi şeklinde düzenlenmesi hedeflenmektedir. Böylece özellikle bazı alanlarımızda göç dönemi izleme, yuva izleme gibi faaliyetler gerçekleştirilecek; böylece korunan alanlarımıza olan ilgi ve ziyaretçi sayısının artırılması sağlanacaktır.

Aynı zamanda sulak alanlarda alt ve üst yapı hizmet tesislerinin yapımı, gerekli araç ve gereçlerin temini, alan yönetimini destekleyici projeler, ziyaretçi merkezleri, tanıtım birimleri, giriş kontrol üniteleri, büfe, kuş gözlem kulesi, peyzaj düzenlemesi, yağmur barınakları, manzara seyir terasları vb. yapılar, korunan alanlar için yönlendirme, bilgilendirme, uyarı-ikaz levha ve tabelaları vb. çalışmaları yapılacaktır.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	144.610.000	48.614.165	238.742.000	287.155.000	330.570.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	25.566.000	8.678.077	40.176.000	48.336.000	55.646.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	12.963.000	1.337.877	22.800.000	20.245.000	16.687.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	183.139.000	58.630.119	301.718.000	355.736.000	402.903.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	183.139.000	58.630.119	301.718.000	355.736.000	402.903.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ

Alt Program Adı

DOĞA TURİZMİ

Alt Program Hedefi

Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçleri etkin olarak yürütülecek ve turizmin çeşitlendirilmesine katkı sağlanacaktır.

Faaliyet Adı

Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler

Açıklama

2873 sayılı Milli Parklar Kanununa tabi korunan alanların yönetiminde en etkili araç alan özelinde hazırlanan korunan alan planlarıdır. Bu kapsamda bu alanların etkin bir şekilde korunması ve yönetilmesi maksadıyla milli parklar için uzun devreli gelişme planları, tabiat parkları için gelişme planları ve tabiat anıtı ile tabiatı koruma alanları için de yönetim planları yapılacaktır.

Korunan alanlara yönelik planlama çalışmaları sonrasında hazırlanan planlara uygun ziyaretçi merkezi, yönetim merkezi, tabiat eğitim merkezi, destek üniteleri vb. tesislere yönelik mimari ve peyzaj projeleri hazırlanacaktır. Hazırlanan projelere uygun olarak işaretlenen tur güzergahlarının alanlara aplikasyonu, alan yönetimini destekleyici ziyaretçi merkezleri, tanıtım birimleri, giriş kontrol üniteleri, büfe, kuş gözlem kuleleri, tabiat eğitim merkezleri, yağmur barınakları, manzara seyir terasları vb. yapılar ile korunan alanlar için yönlendirme, bilgilendirme, uyarı-ikaz levha ve tabelaları vb. yapılarak korunan alanların temsil ve tanıtımına yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir. Aynı zamanda korunan alanlardaki mevcut yapı ve tesislerin yönetim, güvenlik, hizmet, temizlik vb. konularda iyileştirme çalışmaları yapılacak ve gerekli makine teçhizat donanımı sağlanacaktır.

Korunan Alanların Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi (METT) uygulamalarına milli parklar ile tabiat parklarında devam edilecektir.

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	226.045.000	211.113.224	629.238.000	757.262.000	871.753.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	39.001.000	38.125.405	105.267.000	126.444.000	145.564.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	31.782.000	22.938.957	70.185.000	82.750.000	91.633.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	80.349.000	17.511.744	146.100.000	195.047.000	234.110.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	377.177.000	289.689.329	950.790.000	1.161.503.000	1.343.060.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	377.177.000	289.689.329	950.790.000	1.161.503.000	1.343.060.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	19.458.000	13.398.704	42.817.000	51.668.000	59.480.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	2.984.000	1.964.062	6.207.000	7.490.000	8.623.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.357.000	614.360	4.850.000	5.720.000	6.335.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	24.799.000	15.977.127	53.874.000	64.878.000	74.438.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	24.799.000	15.977.127	53.874.000	64.878.000	74.438.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	10.192.000	6.961.080	21.541.000	25.993.000	29.923.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	1.481.000	998.881	3.081.000	3.718.000	4.280.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.608.000	684.114	3.593.000	4.239.000	4.696.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	13.281.000	8.644.076	28.215.000	33.950.000	38.899.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	13.281.000	8.644.076	28.215.000	33.950.000	38.899.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

İç Denetim

Açıklama

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>	6.330.000	3.647.905	13.055.000	15.754.000	18.135.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	910.000	543.667	1.893.000	2.285.000	2.630.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	460.000	60.375	1.066.000	1.259.000	1.394.000
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>					
<i>Sermaye Giderleri</i>					
<i>Sermaye Transferleri</i>					
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	7.700.000	4.251.947	16.014.000	19.298.000	22.159.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	7.700.000	4.251.947	16.014.000	19.298.000	22.159.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	941.000	447.108	1.788.000	2.158.000	2.482.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	132.000	67.079	274.000	330.000	381.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	541.000	200.992	1.154.000	1.362.000	1.508.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	1.614.000	715.179	3.216.000	3.850.000	4.371.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	1.614.000	715.179	3.216.000	3.850.000	4.371.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri

Açıklama

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>	38.743.000	25.039.820	82.289.000	99.299.000	114.312.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	4.487.000	2.664.474	9.324.000	11.252.000	12.955.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	6.223.000	3.013.146	12.510.000	14.754.000	16.344.000
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>	110.483.000	94.210.824	268.790.000	305.590.000	319.954.000
<i>Sermaye Giderleri</i>			33.000.000	36.600.000	39.200.000
<i>Sermaye Transferleri</i>					
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	159.936.000	124.928.263	405.913.000	467.495.000	502.765.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	159.936.000	124.928.263	405.913.000	467.495.000	502.765.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Teftiş, İnceleme ve Soruşturma

Açıklama

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	31.513.000	18.639.381	63.847.000	77.046.000	88.695.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	4.248.000	2.547.481	8.837.000	10.663.000	12.275.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.589.000	1.131.118	7.350.000	8.669.000	9.601.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	38.350.000	22.317.980	80.034.000	96.378.000	110.571.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	38.350.000	22.317.980	80.034.000	96.378.000	110.571.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

Program Adı

YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

Alt Program Adı

ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER

Alt Program Hedefi

Faaliyet Adı

Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

Açıklama

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	15.512.000	8.670.856	34.092.000	41.128.000	47.344.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	2.469.000	1.378.672	4.734.000	5.714.000	6.546.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	36.171.000	651.615	72.109.000	85.051.000	94.203.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	29.000.000	3.358.276	100.000.000	150.000.000	200.000.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	83.152.000	14.059.419	210.935.000	281.893.000	348.093.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	83.152.000	14.059.419	210.935.000	281.893.000	348.093.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Diğer Destek Hizmetleri
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>					
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>					
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	12.323.000	6.547.525	42.909.000	50.611.000	56.054.000
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>					
<i>Sermaye Giderleri</i>	124.000	8.257.526	135.000	169.000	198.000
<i>Sermaye Transferleri</i>					
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	12.447.000	14.805.051	43.044.000	50.780.000	56.252.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	12.447.000	14.805.051	43.044.000	50.780.000	56.252.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	ÜST YÖNETİM, İDARI VE MALİ HİZMETLER
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	500.000	37.459	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	500.000	37.459	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	500.000	37.459	1.000.000	1.000.000	1.000.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	ÜST YÖNETİM, İDARI VE MALİ HİZMETLER
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Genel Destek Hizmetleri
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	558.845.000	2.162.525.198	2.819.764.000	3.393.955.000	3.907.024.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	101.670.000	362.424.482	511.009.000	614.046.000	706.890.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	143.654.000	95.775.846	393.146.000	463.696.000	513.614.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	15.000.000	6.280.589	41.030.000	48.865.000	54.230.000
Sermaye Giderleri	179.070.000	76.101.405	398.289.000	550.130.000	630.525.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					244.746.000
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	998.239.000	2.703.107.520	4.163.238.000	5.070.692.000	6.057.029.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	998.239.000	2.703.107.520	4.163.238.000	5.070.692.000	6.057.029.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri	113.265.000	6.026.136	139.703.000	214.138.000	292.672.000
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	113.265.000	6.026.136	139.703.000	214.138.000	292.672.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	113.265.000	6.026.136	139.703.000	214.138.000	292.672.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	25.062.000	13.776.277	51.296.000	61.354.000	70.061.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	3.542.000	2.010.302	7.331.000	8.847.000	10.182.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	655.000	354.678	1.721.000	2.031.000	2.248.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	15.000		200.000	238.000	264.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	29.274.000	16.141.257	60.548.000	72.470.000	82.755.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	29.274.000	16.141.257	60.548.000	72.470.000	82.755.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Özel Kalem Hizmetleri
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	13.781.000	6.298.024	30.766.000	37.128.000	42.740.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	1.135.000	687.879	2.361.000	2.849.000	3.279.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	2.897.000	1.862.917	7.512.000	8.860.000	9.812.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	17.813.000	8.848.820	40.639.000	48.837.000	55.831.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	17.813.000	8.848.820	40.639.000	48.837.000	55.831.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI
Alt Program Adı	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri	43.268.000	25.326.969	88.081.000	106.288.000	122.357.000
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri	6.751.000	4.042.707	14.044.000	16.947.000	19.510.000
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.300.000	262.445	2.344.000	2.764.000	3.062.000
Faiz Giderleri					
Cari Transferler					
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri					
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	51.319.000	29.632.120	104.469.000	125.999.000	144.929.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	51.319.000	29.632.120	104.469.000	125.999.000	144.929.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	PROGRAM DIŞI GİDERLER
Alt Program Adı	HAZİNE YARDIMLARI
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
Personel Giderleri					
Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri					
Mal ve Hizmet Alım Giderleri					
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	3.292.096.000	1.824.227.500	6.297.897.000	7.676.882.000	8.872.063.000
Sermaye Giderleri					
Sermaye Transferleri	20.421.338.000	9.973.497.386	42.080.000.000	53.756.859.000	62.744.501.000
Borç Verme					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	23.713.434.000	11.797.724.886	48.377.897.000	61.433.741.000	71.616.564.000
Döner Sermaye					
Özel Hesap					
Diğer Bütçe Dışı Kaynak					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	23.713.434.000	11.797.724.886	48.377.897.000	61.433.741.000	71.616.564.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	PROGRAM DIŞI GİDERLER
Alt Program Adı	HAZİNE YARDIMLARI
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Orman Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>					
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>					
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>					
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>	1.025.704.000		2.212.288.000	2.853.787.000	3.398.250.000
<i>Sermaye Giderleri</i>					
<i>Sermaye Transferleri</i>	1.518.348.000		2.784.112.000	3.445.675.000	3.980.442.000
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	2.544.052.000		4.996.400.000	6.299.462.000	7.378.692.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	2.544.052.000		4.996.400.000	6.299.462.000	7.378.692.000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Program Adı	PROGRAM DIŞI GİDERLER
Alt Program Adı	HAZİNE YARDIMLARI
Alt Program Hedefi	
Faaliyet Adı	Türkiye Su Enstitüsüne Hazine Yardımı
Açıklama	

EKONOMİK KOD	2022 Bütçe	2022 Harcama (Haziran)	2023 Bütçe	2024 Tahmin	2025 Tahmin
<i>Personel Giderleri</i>					
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>					
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>					
<i>Faiz Giderleri</i>					
<i>Cari Transferler</i>	4.617.000	2.331.000	10.954.000	13.164.000	15.041.000
<i>Sermaye Giderleri</i>					
<i>Sermaye Transferleri</i>	677.000	395.000	1.500.000	1.882.000	2.203.000
<i>Borç Verme</i>					
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	5.294.000	2.726.000	12.454.000	15.046.000	17.244.000
<i>Döner Sermaye</i>					
<i>Özel Hesap</i>					
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>					
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK					
FAALİYET MALİYETİ TOPLAMI	5.294.000	2.726.000	12.454.000	15.046.000	17.244.000

F. FAALİYETLER DÜZEYİNDE TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023			2024			2025		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
KIRSAL KALKINMA	11.606.143.000	0	11.606.143.000	13.886.422.000	0	13.886.422.000	15.369.749.000	0	15.369.749.000
KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	11.606.143.000	0	11.606.143.000	13.886.422.000	0	13.886.422.000	15.369.749.000	0	15.369.749.000
<i>Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi</i>	7.685.940.000	0	7.685.940.000	9.153.501.000	0	9.153.501.000	10.158.405.000	0	10.158.405.000
<i>Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler</i>	2.304.433.000	0	2.304.433.000	2.784.837.000	0	2.784.837.000	2.968.631.000	0	2.968.631.000
<i>Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri</i>	1.615.770.000	0	1.615.770.000	1.948.084.000	0	1.948.084.000	2.242.713.000	0	2.242.713.000
ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	406.801.000	0	406.801.000	476.887.000	0	476.887.000	544.301.000	0	544.301.000
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	406.801.000	0	406.801.000	476.887.000	0	476.887.000	544.301.000	0	544.301.000
<i>Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi</i>	199.303.000	0	199.303.000	241.964.000	0	241.964.000	278.528.000	0	278.528.000
<i>Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi</i>	107.498.000	0	107.498.000	119.670.000	0	119.670.000	137.762.000	0	137.762.000
<i>Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu</i>	100.000.000	0	100.000.000	115.253.000	0	115.253.000	128.011.000	0	128.011.000
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	2.388.000	0	2.388.000	2.500.000	0	2.500.000	4.000.000	0	4.000.000
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	2.388.000	0	2.388.000	2.500.000	0	2.500.000	4.000.000	0	4.000.000
<i>Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması</i>	2.388.000	0	2.388.000	2.500.000	0	2.500.000	4.000.000	0	4.000.000
TARIM	55.824.259.000	0	55.824.259.000	66.541.155.000	0	66.541.155.000	74.271.543.000	0	74.271.543.000
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	1.840.864.000	0	1.840.864.000	2.204.015.000	0	2.204.015.000	2.531.033.000	0	2.531.033.000
<i>Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri</i>	1.618.259.000	0	1.618.259.000	1.938.906.000	0	1.938.906.000	2.236.820.000	0	2.236.820.000
<i>Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi</i>	222.605.000	0	222.605.000	265.109.000	0	265.109.000	294.213.000	0	294.213.000
BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	37.005.629.000	0	37.005.629.000	44.069.787.000	0	44.069.787.000	48.972.761.000	0	48.972.761.000
<i>Bitkisel Üretim Geliştirme Faaliyetleri</i>	1.735.894.000	0	1.735.894.000	2.065.556.000	0	2.065.556.000	2.357.155.000	0	2.357.155.000
<i>Bitkisel Üretim Desteklenmesi</i>	35.269.735.000	0	35.269.735.000	42.004.231.000	0	42.004.231.000	46.615.606.000	0	46.615.606.000
HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	14.455.836.000	0	14.455.836.000	17.269.631.000	0	17.269.631.000	19.355.292.000	0	19.355.292.000
<i>Hayvansal Üretim Geliştirme Faaliyetleri</i>	1.580.392.000	0	1.580.392.000	1.925.023.000	0	1.925.023.000	2.276.933.000	0	2.276.933.000
<i>Hayvansal Üretim Desteklenmesi</i>	11.903.607.000	0	11.903.607.000	14.176.454.000	0	14.176.454.000	15.732.783.000	0	15.732.783.000
<i>Mera Islah Faaliyetleri</i>	971.837.000	0	971.837.000	1.168.154.000	0	1.168.154.000	1.345.576.000	0	1.345.576.000

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023			2024			2025		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	33.002.000	0	33.002.000	38.178.000	0	38.178.000	44.603.000	0	44.603.000
<i>Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri</i>	33.002.000	0	33.002.000	38.178.000	0	38.178.000	44.603.000	0	44.603.000
TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	2.488.928.000	0	2.488.928.000	2.959.544.000	0	2.959.544.000	3.367.854.000	0	3.367.854.000
<i>Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi</i>	306.968.000	0	306.968.000	366.057.000	0	366.057.000	407.162.000	0	407.162.000
<i>Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri</i>	2.181.960.000	0	2.181.960.000	2.593.487.000	0	2.593.487.000	2.960.692.000	0	2.960.692.000
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	674.539.000	0	674.539.000	837.800.000	0	837.800.000	965.192.000	0	965.192.000
SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	216.782.000	0	216.782.000	261.713.000	0	261.713.000	298.837.000	0	298.837.000
<i>Su Kaynaklarına İlişkin Yürütölen Faaliyetler</i>	216.782.000	0	216.782.000	261.713.000	0	261.713.000	298.837.000	0	298.837.000
TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	457.757.000	0	457.757.000	576.087.000	0	576.087.000	666.355.000	0	666.355.000
<i>Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı</i>	457.757.000	0	457.757.000	576.087.000	0	576.087.000	666.355.000	0	666.355.000
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENİLİRLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	5.177.974.000	0	5.177.974.000	6.244.432.000	0	6.244.432.000	7.120.400.000	0	7.120.400.000
BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	3.147.676.000	0	3.147.676.000	3.792.419.000	0	3.792.419.000	4.290.239.000	0	4.290.239.000
<i>Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler</i>	1.401.806.000	0	1.401.806.000	1.692.111.000	0	1.692.111.000	1.943.990.000	0	1.943.990.000
<i>Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler</i>	1.745.870.000	0	1.745.870.000	2.100.308.000	0	2.100.308.000	2.346.249.000	0	2.346.249.000
GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	2.030.298.000	0	2.030.298.000	2.452.013.000	0	2.452.013.000	2.830.161.000	0	2.830.161.000
<i>Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler</i>	1.689.141.000	0	1.689.141.000	2.041.620.000	0	2.041.620.000	2.359.254.000	0	2.359.254.000
<i>Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler</i>	341.157.000	0	341.157.000	410.393.000	0	410.393.000	470.907.000	0	470.907.000

PROGRAM SINIFLANDIRMASI	2023			2024			2025		
	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM	BÜTÇE İÇİ	BÜTÇE DIŞI	TOPLAM
TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ	1.252.508.000	0	1.252.508.000	1.517.239.000	0	1.517.239.000	1.745.963.000	0	1.745.963.000
DOĞA TURİZMİ	1.252.508.000	0	1.252.508.000	1.517.239.000	0	1.517.239.000	1.745.963.000	0	1.745.963.000
<i>Ekoturizm ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri</i>	301.718.000	0	301.718.000	355.736.000	0	355.736.000	402.903.000	0	402.903.000
<i>Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler</i>	950.790.000	0	950.790.000	1.161.503.000	0	1.161.503.000	1.343.060.000	0	1.343.060.000
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	5.350.842.000	0	5.350.842.000	6.551.658.000	0	6.551.658.000	7.791.764.000	0	7.791.764.000
TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	587.266.000	0	587.266.000	685.849.000	0	685.849.000	753.203.000	0	753.203.000
<i>Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri</i>	53.874.000	0	53.874.000	64.878.000	0	64.878.000	74.438.000	0	74.438.000
<i>Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri</i>	28.215.000	0	28.215.000	33.950.000	0	33.950.000	38.899.000	0	38.899.000
<i>İç Denetim</i>	16.014.000	0	16.014.000	19.298.000	0	19.298.000	22.159.000	0	22.159.000
<i>Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi</i>	3.216.000	0	3.216.000	3.850.000	0	3.850.000	4.371.000	0	4.371.000
<i>Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri</i>	405.913.000	0	405.913.000	467.495.000	0	467.495.000	502.765.000	0	502.765.000
<i>Teftiş, İnceleme ve Soruşturma</i>	80.034.000	0	80.034.000	96.378.000	0	96.378.000	110.571.000	0	110.571.000
ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	4.763.576.000	0	4.763.576.000	5.865.809.000	0	5.865.809.000	7.038.561.000	0	7.038.561.000
<i>Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler</i>	210.935.000	0	210.935.000	281.893.000	0	281.893.000	348.093.000	0	348.093.000
<i>Diğer Destek Hizmetleri</i>	43.044.000	0	43.044.000	50.780.000	0	50.780.000	56.252.000	0	56.252.000
<i>Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması</i>	1.000.000	0	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000
<i>Genel Destek Hizmetleri</i>	4.163.238.000	0	4.163.238.000	5.070.692.000	0	5.070.692.000	6.057.029.000	0	6.057.029.000
<i>İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi</i>	139.703.000	0	139.703.000	214.138.000	0	214.138.000	292.672.000	0	292.672.000
<i>İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler</i>	60.548.000	0	60.548.000	72.470.000	0	72.470.000	82.755.000	0	82.755.000
<i>Özel Kalem Hizmetleri</i>	40.639.000	0	40.639.000	48.837.000	0	48.837.000	55.831.000	0	55.831.000
<i>Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler</i>	104.469.000	0	104.469.000	125.999.000	0	125.999.000	144.929.000	0	144.929.000
PROGRAMLAR TOPLAMI	80.295.454.000	0	80.295.454.000	96.058.093.000	0	96.058.093.000	107.812.912.000	0	107.812.912.000
PROGRAM DIŞI GİDERLER	53.386.751.000	0	53.386.751.000	67.748.249.000	0	67.748.249.000	79.012.500.000	0	79.012.500.000
HAZİNE YARDIMLARI	53.386.751.000	0	53.386.751.000	67.748.249.000	0	67.748.249.000	79.012.500.000	0	79.012.500.000
<i>Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı</i>	48.377.897.000	0	48.377.897.000	61.433.741.000	0	61.433.741.000	71.616.564.000	0	71.616.564.000
<i>Orman Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı</i>	4.996.400.000	0	4.996.400.000	6.299.462.000	0	6.299.462.000	7.378.692.000	0	7.378.692.000
<i>Türkiye Su Enstitüsüne Hazine Yardımı</i>	12.454.000	0	12.454.000	15.046.000	0	15.046.000	17.244.000	0	17.244.000
GENEL TOPLAM	133.682.205.000	0	133.682.205.000	163.806.342.000	0	163.806.342.000	186.825.412.000	0	186.825.412.000

G. EKONOMİK SINIFLANDIRMA DÜZEYİNDE TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI PERFORMANS PROGRAMI MALİYETİ

EKONOMİK KOD	2023				2024				2025			
	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM	HİZMET PROGRAMLARI TOPLAM	YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	PROGRAM DIŞI GİDERLER	TOPLAM
<i>Personel Giderleri</i>	13.400.719.000	3.249.336.000		16.650.055.000	16.144.325.000	3.911.771.000		20.056.096.000	18.585.002.000	4.502.553.000		23.087.555.000
<i>Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderleri</i>	2.404.557.000	569.095.000		2.973.652.000	2.896.408.000	684.141.000		3.580.549.000	3.334.349.000	787.551.000		4.121.900.000
<i>Mal ve Hizmet Alım Giderleri</i>	469.794.000	550.264.000		1.020.058.000	554.101.000	649.016.000		1.203.117.000	613.691.000	718.871.000		1.332.562.000
<i>Faiz Giderleri</i>				0				0				0
<i>Cari Transferler</i>	55.290.543.000	310.020.000	8.521.139.000	64.121.702.000	65.848.820.000	354.693.000	10.543.833.000	76.747.346.000	73.078.157.000	374.448.000	12.285.354.000	85.737.959.000
<i>Sermaye Giderleri</i>	2.627.873.000	672.127.000		3.300.000.000	3.187.664.000	952.037.000		4.139.701.000	3.682.971.000	1.163.595.000		4.846.566.000
<i>Sermaye Transferleri</i>	505.952.000		44.865.612.000	45.371.564.000	583.125.000		57.204.416.000	57.787.541.000	647.675.000		66.727.146.000	67.374.821.000
<i>Borç Verme</i>	245.174.000	0		245.174.000	291.992.000	0		291.992.000	79.303.000	244.746.000		324.049.000
<i>Yedek Ödenekler</i>				0				0				0
BÜTÇE İÇİ TOPLAM KAYNAK	74.944.612.000	5.350.842.000	53.386.751.000	133.682.205.000	89.506.435.000	6.551.658.000	67.748.249.000	163.806.342.000	100.021.148.000	7.791.764.000	79.012.500.000	186.825.412.000
<i>Döner Sermaye</i>				0				0				0
<i>Özel Hesap</i>				0				0				0
<i>Diğer Bütçe Dışı Kaynak</i>				0				0				0
BÜTÇE DIŞI TOPLAM KAYNAK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
GENEL TOPLAM	74.944.612.000	5.350.842.000	53.386.751.000	133.682.205.000	89.506.435.000	6.551.658.000	67.748.249.000	163.806.342.000	100.021.148.000	7.791.764.000	79.012.500.000	186.825.412.000

H. FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİİdare Adı
YılTARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
2023

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ
KIRSAL KALKINMA	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu	İL MÜDÜRLÜKLERİ
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIM	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, ŞEKER DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Bitkisel Üretimini Desteklenmesi	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Hayvansal Üretimini Desteklenmesi	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ
		Mera Islah Faaliyetleri	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
	TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ	DOĞA TURİZMİ	Ekoturizm ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri	İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
	GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri	TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		İç Denetim	ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	SORUMLU HARCAMA BİRİMİ
		Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ
		Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI, ŞEKER DAİRESİ BAŞKANLIĞI, DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, DIŞ TEMSİLCİLİK
		Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	REHBERLİK VE TEFTİŞ BAŞKANLIĞI
	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
		Diğer Destek Hizmetleri	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması	İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Genel Destek Hizmetleri	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler	PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI, İL MÜDÜRLÜKLERİ
		Özel Kalem Hizmetleri	ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ
		Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
PROGRAM DIŞI GİDERLER	HAZİNE YARDIMLARI	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
		Orman Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI
		Türkiye Su Enstitüsüne Hazine Yardımı	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

İ. PERFORMANS GÖSTERGELERİNİN İZLENMESİNDEN SORUMLU BİRİMLER

İdare Adı: TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
KIRSAL KALKINMA AG: Kırsal kalkınma destekleriyle sağlanan istihdam (TRGM+OGM)	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Çiftçilere yönelik eğitimler sonucu verilen belge sayısı	EYD
		El sanatları eğitim merkezi müdürlüklerinde açılan kurs sayısı(kümülatif)	EYD
		Faaliyete geçen tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi sayısı	TRGM
		Kadın çiftçilere yönelik gerçekleştirilen proje sayısı (kümülatif)	EYD
		Kırsal kalkınma desteklemeleri kapsamında kurulan tesis sayısı	TRGM
		Tarımsal danışmanlık desteği ile sağlanan istihdam	EYD
		Tarımsal danışmanlık hizmeti alan işletme sayısı (kümülatif)	EYD
		Tarımsal danışmanlık verilen üretici örgütü sayısı	EYD
		Tarımsal içerikli TV program sayısı (kümülatif)	EYD
		Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı (kümülatif)	EYD
		ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ AG1- Ağaçlandırma yapılan alan (OGM) AG2- Korunan alan sayısı (kümülatif) (DKMP) AG3- Toplam orman varlığı (kümülatif) (OGM)	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR
Biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgilerin belirlendiği il sayısı (kümülatif)	DKMP		
Biyolojik çeşitlilik konusunda okullarda düzenlenen eğitim sayısı (kümülatif)	DKMP		
İzleme kriterine göre izlenen tür ve alan sayısı (kümülatif)	DKMP		
Korunan alan büyüklüğü (kümülatif)	DKMP		
Orman içi sulara salımı yapılan doğal alabalık sayısı (kümülatif)	DKMP		
Tedavi ve rehabilite edilen yaban hayvanı sayısı (kümülatif)	DKMP		
Üretimi yapılan kanatlı av hayvanı sayısı (kümülatif)	DKMP		
Üretimi yapılan nesli tehlike altındaki yaban hayvanı sayısı (kümülatif)	DKMP		
Yaban hayatının izleneceği alan sayısı (alan sayısı sabit) (kümülatif)	DKMP		
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM		
		İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık artırımı faaliyet sayısı	TRGM

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
TARIM AG1- Bitkisel ürünlerin üretim miktarı (BÜGEM) AG2- İhraç edilen bitkisel ürün değeri (BÜGEM) AG3- Kırmızı et üretim miktarı (HAYGEM) AG4- Tarımsal hasıla (TRGM, TÜİK)	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Desteklenen su ürünleri üretim miktarı (kümülatif)	BSGM
		Su kaynaklarına bırakılan balık sayısı (kümülatif)	BSGM
		Su ürünleri avcılık kontrol ve denetim sayısı	BSGM
		Su ürünleri desteklerinden yararlanan sayısı (kümülatif)	BSGM
		Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı	BSGM
		Su ürünleri üretim miktarındaki artış oranı	BSGM
		Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetim sayısı	BSGM
	BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Ayçiçeğinde kendine yeterlik oranı	BÜGEM
		Bitkisel üretim değerindeki artış (GSYH)	BÜGEM
		Destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranı	BÜGEM
		İhraç edilen bitkisel ürün değeri	BÜGEM
		İhraç edilen bitkisel ürün miktarı	BÜGEM
		İthal edilen bitkisel ürün değeri	BÜGEM
		İthal edilen bitkisel ürün miktarı	BÜGEM
		İyi tarım uygulaması yapılan üretim alanı	BÜGEM
		Kaba yem üretimi	BÜGEM
		Kayıt altına alınan toplam bitki çeşidi sayısı (kümülatif)	BÜGEM
		Kota karşılığında gerçekleştirilen üretim (şeker)	ŞDB
		Kültürü yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim miktarı	BÜGEM
		Organik tarım faaliyeti yapılan üretim alanı	BÜGEM
		Sertifikalandırılan fide/fidan üretim miktarı	BÜGEM
		Sertifikalandırılan tohum üretim miktarı	BÜGEM
		Tahıl ürünlerinde kendine yeterlik oranı	BÜGEM
		Yağlı tohumlu bitkiler üretim miktarı	BÜGEM
		Yem bitkilerinde kendine yeterlik oranı	BÜGEM

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM	
	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Bal üretimi miktarı	HAYGEM	
		Bal üretimi yapılan kovan sayısı	HAYGEM	
		Buzağı sayısındaki artış oranı	HAYGEM	
		Büyükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	HAYGEM	
		Büyükbaş hayvan başına süt verimi	HAYGEM	
		Büyükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	HAYGEM	
		Çiğ süt-yem paritesi	HAYGEM	
		Çiğ süt üretim miktarı	HAYGEM	
		Kanatlı hayvan eti üretimi artış oranı	HAYGEM	
		Kırmızı et üretim miktarı	HAYGEM	
		Kırmızı et üretim miktarı artışı	HAYGEM	
		Küçükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	HAYGEM	
		Küçükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	HAYGEM	
		Mera ıslah ve amenajman alanı (kümülatif)	BÜGEM	
		Sanayide kullanılan çiğ süt miktarı artış oranı	HAYGEM	
		Siğir karkas et-yem paritesi	HAYGEM	
		Siğir varlığı içindeki kültür ırkının oranı	HAYGEM	
		Yumurta üretimi artış oranı	HAYGEM	
	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ		Tarımsal mekanizasyon araçlarına yönelik düzenlenen deney raporu sayısı	TRGM
			Yapay zekâ kapsamında üretim planlamasına dâhil edilen ürün sayısı	TRGM
TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME		Ar-ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısı (kümülatif)	TAGEM	
		Arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki tohumu sayısı (kümülatif)	TAGEM	
		Bitki sağlığı araştırmalarında kimyasal mücadeleye alternatif yeni bir metot, teknik ve ürün geliştirilen ar-ge faaliyet sayısı (kümülatif)	TAGEM	
		Bitkisel üretimde yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TAGEM	

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
		Gıda ve yemde yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TAGEM
		Hayvancılıkta yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TAGEM
		Koruma altına alınan hayvansal gen kaynaklarının sayısı	TAGEM
		Su ürünlerinde yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TAGEM
		Toprak ve su kaynakları korumada yürütülen ar-ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	TAGEM
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ AG1- Sulama oranı (DSİ) AG2- Sulamaya açılan alan (DSİ, brüt) AG3- Sulamaya açılan net tarımsal alan (kümülatif) (DSİ) AG4- Sulamaya açılan yıllık alan (DSİ, brüt) AG5- Tescil işlemleri tamamlanan arazi toplulaştırma alanı (kümülatif) (DSİ) AG6- Toplam su potansiyelinden yararlanılan miktarı (DSİ) AG7- Toprak kaybı önlenen kontrol altındaki alan büyüklüğü (kümülatif) (OGM)	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	İçme suyu havzası koruma planı sayısı (kümülatif)	SYGM
		Kuraklık yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	SYGM
		Nehir havza yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	SYGM
		Sektörel su tahsis planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	SYGM
		Su kaynaklarında araştırma faaliyetleri sayısı (kümülatif)	SYGM
		Su verimliliği çalışmaları sayısı (kümülatif)	SYGM
		Taşkın yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	SYGM
	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Yeraltı suyu kütlerinin kalite ve miktar durumu belirlenen havza sayısı (kümülatif)	SYGM
		Yerüstü ve yeraltı sularında nitrat izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı	TRGM
		Arazi kullanım planlaması yapılan alan	TRGM
		Detaylı toprak etüdü yapılan alan	TRGM
		Koruma altına alınan ova sayısı (kümülatif)	TRGM
TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ	DOĞA TURİZMİ	Doğa turizmi eylem planı kapsamında düzenlenen faaliyet sayısı (adet) (kümülatif)	DKMP
		Korunan alan plan sayısı (kümülatif)	DKMP
		Korunan alan yönetim etkinliğinin izlenmesi (METT) rapor sayısı (kümülatif)	DKMP
		Korunan alan ziyaretçi sayısı	DKMP
		Korunan alanlarda hazırlanan proje sayısı (kümülatif)	DKMP
		Ziyaretçilere yönelik alt ve/veya üst yapı tesisi yapılan korunan alan sayısı (kümülatif)	DKMP

PROGRAM	ALT PROGRAM	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	SORUMLU BİRİM
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulama alanı (kümülatif)	GKGM
		Denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranı (kümülatif)	GKGM
		Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerlerinin toplam üretim yeri sayısına oranı	GKGM
		Denetlenen tıbbi olmayan veteriner sağlık ürünleri sayısının piyasada bulunan ürün sayısına oranı	GKGM
		Denetlenen veteriner ilaçları sayısının piyasada bulunan veteriner ilaçları sayısına oranı	GKGM
		Denetlenen veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinin sayısı	GKGM
		Denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranı (kümülatif)	GKGM
		Entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan alanın toplam üretim alanına oranı	GKGM
		Hastalıktan arı işletme sayısı	GKGM
		Hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında programlı aşılama oranı	GKGM
		Küpelene büyükbaş hayvan sayısının toplam büyükbaş hayvan sayısına oranı	GKGM
		Küpelene küçükbaş hayvan sayısının toplam küçükbaş hayvan sayısına oranı	GKGM
		Programlı sağlık taraması gerçekleştirme oranı	GKGM
		GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	Denetim yapılan ürünlerde gıda kodeksine uygun olmayan ürün oranı
	Gıda işletmelerinde yapılan resmi kontrol sayısı		GKGM
	Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı (kümülatif)		GKGM
	İller arasında işletmelerin çapraz resmi kontrolleri ve resmi kontrol denetim sayısı		GKGM
	Yem işletmelerinde yapılan denetim sayısı		GKGM

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
STRATEĞI GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI**

Adres: Üniöersiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
No:161, 06800, Çankaya/ANKARA
TEL: 0 (312) 287 33 60